

Miljøgodkendelse

December 2009

af kvægproduktion på Naldalvej 7, 8752 Østbirk

§ 12 Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

HØRSENS KOMMUNE
TEKNIK OG MILJØ

I/S Torp Søgård
Naldalvej 7
8752 Østbirk

EKNIK OG MILJØ
Natur

Rådhusvej 4
8700 Horsens
Telefon :76 29 29 29
Telefax: 75 60 10 13
teknikogmiljo@horsens.dk
www.horsenskom.dk

Sagsnr. 2008-023183
18-12-2009

MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG

**Godkendelse af kvægbruget, I/S Torp Søgård, Naldalvej 7,
8752 Østbirk
i henhold til § 12 i
Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug.**

**Ejendoms nr. 6150295823
Ansøgnings nr. 8615**

INDHOLDSFORTEGNELSE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug	1
Indholdsfortegnelse	2
Datablad	5
Ansøgning, vilkår, resume og samlet vurdering	7
Ansøgning om miljøgodkendelse.....	7
Vilkår	7
Resume	10
Samlet vurdering.....	12
Generelle forhold	12
Beskrivelse af husdyrbruget.....	12
Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	13
Offentlighed	13
Gyldighed.....	14
Retsbeskyttelse	14
Revurdering af miljøgodkendelsen.....	14
Beliggenhed og planmæssige forhold.....	14
Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv i relation til anlægget og dets placering i landskabet	14
Husdyrhold, staldanlæg og drift	19
Husdyrhold og staldindretning	19
Ventilation.....	22
Fodring	23
Energi- og vandforbrug.....	24
Spildevand herunder regnvand.....	25
Affald	26
Råvarer og hjælpestoffer (opbevaring og forbrug).....	28
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	29
Gødningsproduktion og -håndtering	31

Gødningstyper, mængder og afsætning.....	31
Flydende husdyrgødning	32
Fastgødning inkl. dybstrøelse	33
Anden organisk gødning.....	34
Forurening og gener fra husdyrbruget	35
Ammoniak og natur.....	35
Lugt	40
Fluer og skadedyr.....	41
Transport.....	41
Støj fra anlægget og maskiner.....	42
Støv fra anlæg og maskiner	44
Lys	44
Påvirkning fra arealerne	45
Udbringningsarealerne.....	45
Udbringningsarealernes påvirkninger på natur	49
Påvirkninger af søer og vandløb	55
Kvælstof og fosfor til fjord & hav	57
Nitrat til grundvand.....	62
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	63
0-alternativ	68
Husdyrbrugets ophør.....	69
Egenkontrol og dokumentation.....	70
Bilag 1. Ejendommens placering i forhold til beboelser og bymæssig bebyggelse	72
Bilag 2. situationsplan for ejendommen.....	73
Bilag 3. Ovesigtskort over ejendommens afløbsforhold.....	74
Bilag 4 Transportveje.....	75
Bilag 5. Ejerforhold på udbringningsarealerne	76
Bilag 6 udDrag fra miljøstyrelsen s ædskiftenotat.....	79

Bilag 7 kapacitetsberegning.....	80
Bilag 8 udbringningsarealer i relation til grundvand	81
Bilag 9 udbringningsarealer i relation til overfladevand	82
Bilag 10 Reduktion i kvælstofkvoten	83

DATABLAD

Godkendelse efter § 12 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Oplysninger om bedriften	
Bedriftens navn	Torp Søgård
Adresse	Naldalvej 7
Ejendomsnummer	6150295823
Matr. nr	18d m. fl.
Ejerlav	Torp By, Underup; Underup By, Underup; Vorbjerg By, Underup
CVR-nr./ P-nummer	26544092/1009033404
CHR nummer	24642
Bedrifts ejer og ansøger	Søren og Peter Søgård Mortensen
Kontaktperson (navn og adresse, telefon)	Søren Søgård Mortensen, Naldalvej 7, 8752 Østbirk. Tlf.: 75781057, mobilnummer: 20631999
Konsulent (navn og adresse, telefon og E-mail)	LRØ, Marianne Haugaard-Christensen, Erhvervsbyvej 13, 8700 Horsens, tlf.: 76587508, mobilnummer: 40168027, E-mail: mha@lro.dk
Øvrige ejendomme under samme CVR. nr.	Kollerupvej 10

Godkendt dyrehold jf. denne godkendelse:

Dyretype og staldtype	Bygning	Antal	DE
Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1	27	31,76
Malkeko, tung race, dybstrøelse (hele arealet)	3	9	10,59
Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	5+7	160	188,24
Malkeko, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med fast	5-7	14	16,47
Småkalv, tung race (3-6 mdr.), Dybstrøelse + kort ædeplads med fast	2	30	6,72
Småkalv, tung race (0-1/2 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Kalvehytter	6	1,02
Småkalv, tung race (1/2- 3 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	6	22	4,16
Tyrekalv, tung race (40-50 kg.), Dybstrøelse (hele arealet)	6	115	0,70
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	2	171	61,04
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	2	2	0,71
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv	3	9	4,30
I alt			325,71

Grundlag for godkendelsen:

Ansøgning indsendt 1. gang	16. december 2008
Ansøgning indsendt sidste gang	6. oktober 2009
Ansøgningskema nr.	8615
Ansøgningskema version nr.	3

Dato for godkendelse: 29-12-2009
Dato for offentliggørelse 29-12-2009
Dato for revurdering 29-12-2017

Tilsynsmyndighed: Horsens Kommune, Naturafdelingen

Sagsbehandler: Helle Kousholt

underskrift *Helle Kousholt*

ANSØGNING, VILKÅR, RESUME OG SAMLET VURDERING

ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Der søges om godkendelse til en fremtidig produktion på 210 malkekøer af stor race, 58 småkalve, 0-6 mdr, 182 kvier, 6-25 mdr samt 115 tyrekalve ligeledes af stor race, 40-50 kg, i alt 325,71 DE.

Der er på ansøgningstidspunktet en godkendt produktion på 189 malkekøer af stor race, 35 småkalve, 0-6 mdr, 20 kvier, 26-28 mdr samt 95 tyrekalve, 40-50 kg ligeledes af stor race, i alt 240,06

Der skal bygges en ny kviestald (1.400 m²) på den modsatte side af Naldalvej i forhold til de eksisterende bygninger. Derudover bygges der en ny gyllebeholder (3.000 m³) syd for den nye kviestald samt ny ensilageplads (1.200 m²) nord for kviestalden. På både den nye gyllebeholder samt den eksisterende gyllebeholder på 1400 m² (gyllebeholder 8) bliver der i ansøgt drift lavet fast overdækning.

Ansøger råder over ca. 100,25 ha ejede arealer til udbringning af husdyrgødning. Arealkravet på 53,9 ha kan således opfyldes.

Til udbringning af gyllen fra bedriftens samlede kvægproduktion er der et samlet areal på 199,08 ha (ejede arealer på 94,81 ha, forpagtede arealer på 76,71 ha og aftaler om overførsel af husdyrgødning på 27,56 ha) til rådighed.

Miljøgodkendelsen omfatter ejendommen Naldalvej 7 og dens staldanlæg, hvor køerne står. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer (ejede og forpagtede) tilknyttet CVR nr. 26544092.

Virksomheden er omfattet af § 12 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug af 20. december 2006.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er første gang indsendt den 16. december 2008 gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem og sidste gang den 15. april 2009. Godkendelsen meddeles på baggrund af 3. version af ansøgningen.

VILKÅR

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte produktion i henhold til de gældende regler i Lov om godkendelse af husdyrbrug. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 8615, version nr. 3 i husdyrgodkendelse.dk) samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende vilkår:

GENERELLE FORHOLD

1. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på ejendommen Naldalvej 7, 8752 Brædstrup.
2. Godkendelsen omfatter 210 malkekøer (sengestald med spalter, kanaler og linespil), 58 småkalve, 0-6 mdr, dybstrøelse, 182 kvier, (6 mdr. til kælvning, fast drænet gulv) samt 115 tyrekalve af stor race, (40-50 kg, dybstrøelse hele arealet) svarende til i alt 325,71 DE.

Til dokumentation for at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der, hvis Horsens Kommune kræver det, indsendes kopier af relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber og gødningsregnskaber. Kopierne skal indsendes til kommunen senest 14 dage efter, at kravet er meddelt virksomheden.

Dokumentation skal opbevares i mindst 3 år

3. Den samlede produktion må ikke overstige 325,71 DE på årsplan. Indenfor de enkelte dyregrupper tillades afvigelser i DE på +/- 10 % på årsplan, så længe det maximale antal DE ikke overskrides.
4. Virksomheden må ikke foretage godkendelsespligtige bygnings- eller driftsmæssige ændringer eller udvidelser før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
5. Der skal etableres en skærmende beplantning omkring den nye gyllebeholder. Beplantningen skal bestå af et hegn med 3 rækker bestående af danske hjemmehørende arter
6. Denne godkendelse skal altid være tilgængelig på ejendommen.
7. Ved produktionens ophør skal overflødiggjorte bygninger fjernes og gyllebeholdere og stalde mv. skal efterlades rengjorte.
8. Den projekterede kvie- og ungdyrstald indrettes med fast drænet gulv med dræn i midten, 2 % hældning og skraber i gyllekanalen, (jf. BAT Byggeblad Gr. nr. 107.04-51), eller alternativt gulvsystem med tilsvarende lav ammoniakfordampning.
9. Indretningen af de ældre stalde (bygning 1, 3 og 6) skal senest i forbindelse med revurderingen af denne miljøgodkendelse leve op til det på revurderingstidspunktet gældende for BAT.
10. Indretningen af den eksisterende kostald (bygning 5+7) skal senest i 2026 leve op til det på tidspunktet gældende for BAT.
11. Der indsættes skraberobotter i eksisterende stalde (bygning 5+7). Robotterne skal køre 6 gange i døgnet i tidsrummet 06 – 24.

DRIFT

12. Virksomhedens samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende ækvivalente, korrigerede støjniveau mål i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse:

Dag	Periode	Tidsrum	Værdi
Mandag – fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften- og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer, 1 time og ½ time.

13. Hvis Horsens Kommune skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden, igennem en akkrediteret virksomhed, for egen regning eftervise, at de stillede støjkraav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984, måling af ekstern støj fra virksomheder.

SPILDEVAND, OVERFLADEAFLØB, UHELD MV.

14. På pladser med overfladeafløb må der ikke ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie og kemikalier, så der kan ske forurening af vandløb via dræn.
15. Dieseltanken skal på en plads med fast og tæt bund så evt. spild kan opsamles og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
16. Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal Horsens Kommune kontaktes telefonisk (såfremt det er i kommunens åbningstid). Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

EGENKONTROL

17. Virksomheden skal føre egenkontrol svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum foretages følgende registreringer vedr. driften af produktionen. Dokumentation skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år:
  - Årlig opgørelse af produktionen i form af skatte- og gødningsregnskab
  - Årlig opgørelse af energiforbrug
  - Månedlig kontrol af vandforbrug for at opdage evt. lækage
  - Årlig opgørelse af vandforbrug
  - Drift og kontrol af halmfyr (årlig service eftersyn mv.)
  - Opgørelse af affaldsmængder og bortskaffelsesmetode
18. Der laves analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses i forhold til grovfoderets sammensætning og kvalitet.
19. Der skal senest den 1. maj 2010 udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen. Planen skal holdes opdateret. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om overfladeafløb, risikooplag, telefonnumre på kontaktpersoner ved forskellige typer af uheld. Beredskabsplanen skal forefindes i stalden og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Medarbejdere skal være informerede om og have kendskab til dens indhold. Hvis medarbejdere ikke forstår dansk skal planen være lavet på de sprog som medarbejderne forstår.

ANVENDELSE AF UDSPREDNINGSAREALER OG UDSPREDNING AF GYLLE

20. Der må ikke tilføres anden organisk gødning til ejendommens arealer. Spildevandsslam, bioaske eller andre slam- og affaldsprodukter til jordbrugsformål må ikke anvendes på markerne.
21. Bedriftens udbringningsareal må maksimalt modtage hvad der svarer til 1,7 DE/ha pr. planår (1/8-31/7).
22. Der stilles vilkår om at der holdes en min. 5 meter bred dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefri bræmme langs mark nr. 025a, der skråner mere end 6° til beskyttet fersk eng.
23. Udvaskningsindekset for det valgte sædskifte må ikke være større end 92 (jf. bilag 6). Der skal på forlangende indsendes dokumentation til Horsens Kommune.
24. Fosforoverskuddet på bedriftens arealer må ikke overstige 2,0 kg P pr. ha pr. år. Der skal på forlangende indsendes dokumentation til Horsens Kommune.
25. Der skal på bedriftens udbringningsarealer for husdyrgødning (ejede og forpagtede) være yderligere 3 % efterafgrøder ud over plantedirektoratets generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som for de lovpligtige efteraf-

grøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. I stedet for efterafgrøder kan der foretages en reduktion i ejendommens kvælstofkvote på 4,3 %.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Horsens Kommune eller Miljøcenter Århus.

Kommunen skal gøre opmærksom på, at det er ansøgers ansvar at indhente de relevante dispensationer efter anden lovgivning. Dog har kommunen en vejledningspligt overfor ansøger – særligt hvor kommunen selv er myndighed for pågældende bestemmelse.

RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder dels ansøgers miljøtekniske redegørelse og dels kommunens bemærkninger samt vurdering af produktionen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

Herunder er kort resumeret de væsentligste forhold på ejendommen. Der er lavet en delkonklusion under hvert delelement.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse og kommunens bemærkninger og vurdering af omlægningen og dens miljømæssige påvirkninger på naturen, miljøet og naboer.

Produktion og arealer

Størrelsen af kvægproduktionen udvides og ændres fra 240,06 DE i malkekvæg til 325,71 DE i fremtidig drift. Der er ikke tidligere meddelt godkendelse til produktionen efter kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven. Der er fremover, tilladelse til 210 malkekøer af stor race, 58 småkalve, 0-6 mdr, 182 kvier, 6-25 mdr samt 115 tyrekalve ligeledes af stor race, 40-50 kg i alt 325,71 DE.

Placering

Der skal bygges en ny kviestald på den modsatte side af Naldalvej i forhold til de eksisterende bygninger. Derudover bygges der en ny gyllebeholder syd for den nye kviestald samt ny ensilageplads nord for kviestalden. På både den nye gyllebeholder samt den eksisterende gyllebeholder på 1400 m² (gyllebeholder 8) bliver der i ansøgt drift lavet fast overdækning (se bilag 2).

Lugt

Lugtgenerberegningerne i ansøgningssystemet viser, at samtlige lugtgenerafstande for både naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Transporter til og fra ejendommen

Det vurderes, at der kun vil blive tale om få ekstra transportere i fremtidig drift, svarende til en stigning på en gylletransport mere på ugebasis. Det vil derfor ikke give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

En mindre del af transporterne med gylle og dybstrøelse foregår gennem Østbirk og Vestbirk.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Projektet medfører, at det generelle ammoniakkrav på 20 %'s reduktion i ammoniakfordampningen overopfyldes med 569 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører også en reduktion i ammoniakfordampningen i forhold til nudrift på 11 kg. Reduktionen opnås ved at den projekterede kvie- og ungdyrstald indrettes med fast, drænet gulv med dræn i midten (langsgående spalteelement), 2 % hældning og skraber i gyllekanalen – en staldtype der vurderes at reducere am-

moniaktabet med 50 pct. i fht referencestald. Desuden overdækkes 2 af ejendommens gyllebeholdere (nr. 8 og 11 på bilag 2) og der installeres en skraberobot i stald 5 + 7.

Nærmeste større naturområde (overdrev eller hede), som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug ligger umiddelbart syd for ejendommen. Da ammoniakfordampningen fra anlægget falder vurderes det, at produktionen ikke påvirker § 7 naturområder.

Der ligger inden for en afstand af 1000 meter fra ejendommen i alt 7 mindre søer og vandhuller, 3 moser, 2 ferske enge og et overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Da ammoniakfordampningen fra anlægget falder vurderes det, at de omkringliggende § 3-områder ikke påvirkes af den ansøgte udvidelse.

Nærmeste Natura2000 område er Yding skov og Ejer Skov beliggende ca. 3 km nordøst for det nærmeste udbringningsareal.

Nærmeste næringsstoffølsomme habitatnaturtype (bøg med morbund) er beliggende ca. 3,5 km nordøst for nærmeste udbringningsareal.

Der er ikke registreret hverken Bilag IV arter eller Rød-, og Gullistearter i nærheden af staldanlægget.

Det vurderes samlet at omlægningen ikke vil have negativ påvirkning af naturområder.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Hovedparten af arealerne afvander til Horsens Fjord og en mindre del af arealerne afvander til Randers Fjord, svarende til at ca. 90 % af de udvaskede næringsstoffer potentielt kan ende i Horsens Fjord og ca. 10 % ender i Randers Fjord.

Reguleringen af udvaskning af kvælstof til overfladevand sker gennem Miljøstyrelsens udpegede områder med reduceret kapacitet til nitratreduktion, hvor bl.a. Horsens Yderfjord og Randers Fjord er omfattet af udpegningen.

Horsens Kommune sidestiller dog også arealer der afvander til Horsens Inderfjord med arealer der afvander til Horsens Yderfjord. På opfordring fra Horsens Kommune har ansøger derfor opklassificeret arealerne i ansøgningssystemet, således at de betragtes som arealer der har reduceret kapacitet til at denitrificere den nitrat der udvaskes fra arealerne.

Ejendommen på Naldalvej 7 har 139,72 ha beliggende i nitratklasse 2, hvilket betyder at arealernes evne til at denitrificere ligger over 50 pct., hvilket betyder at mindst 50 % af kvælstoffet fjernes mellem rodzone og kystområde samtidig med at Natura 2000 området er klassificeret som et sårbart vandområde.

Ansøger har på baggrund af opklassificeringen ønsket valgfrihed mellem at indarbejde 3 % ekstra efterafgrøder, svarende til 5 ha, eller reducere kvælstofkvoten med 4,3 %. Reduktionen i kg N årligt vil variere med det valgte sædskifte.

Randers Fjord og Horsens Fjord er begge følsomme overfor fosfor og Horsens Kommune anvender derfor et forsigtighedsprincip i forhold til fosforbelastningen på arealerne.

På baggrund af en konkret vurdering af det ansøgte projekt, er der stillet vilkår om at der grundet afvanding fra udbringningsarealerne til fosforfølsomme recipienter skal være fosforbalance. Vilkåret, som er skærpet i forhold til det generelle beskyttelsesniveau, er med til at sikre at tilstanden af vandområder ikke forringes som følge af øget fosfortilførsel.

Arealerne ligger ikke i grundvandsområder der jf. Miljøstyrelsens kortværk er nitratfølsomme eller jf. Horsens kommunes nyeste viden om sårbare grundvandsområder er ringe beskyttet imod nitratnedsivning til grundvand.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

BAT

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige og de mulige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Høring af arealer beliggende i Skanderborg Kommune

De vurderede arealer er 3 udbringningsarealer ved Hem, (mark nummer 300, 301 og 302 på i alt 9,07 ha). Skanderborg Kommune har ikke haft bemærkninger til projektet.

SAMLET VURDERING

Horsens Kommune vurderer, at der i forbindelse med den ansøgte udvidelse på Naldalvej 7 er truffet de nødvendige og mulige foranstaltninger til at sikre, at miljøet ikke påvirkes i en uheldig retning ved en øget forurening fra husdyrbrugets arealer og anlæg.

Der er den 29. oktober 2007 ført samlet tilsyn på ejendommen.

GENERELLE FORHOLD

BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for kvægbruget hos I/S Torp Søgård, som ejes af Søren og Peter Søgård Mortensen. Kvægbruget er beliggende på Naldalvej 7, 8752 Østbirk.

I/S Torp Søgård, Naldalvej 7 ønskes udvidet fra 189 malkekøer, 35 småkalve, 0-6 mdr, 20 kvier, 26-28 mdr samt 95 tyrekalve, 40-50 kg af stor race, svarende til i alt 240,06 DE til 210 malkekøer, 58 småkalve, 0-6 mdr, 182 kvier, 6-25 mdr samt 115 tyrekalve af stor race, 40-50 kg, svarende til ialt 325,71 DE.

Der skal bygges en ny kviestald på den modsatte side af Naldalvej i forhold til de eksisterende bygninger. Derudover bygges der en ny gyllebeholder syd for den nye kviestald samt ny ensilageplads nord for kviestalden. På både den nye gyllebeholder samt den eksisterende gyllebeholder på 1400 m² (gyllebeholder 8) bliver der i ansøgt drift lavet fast overdækning.

Den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger ligger ca. 200 meter sydøst for det planlagte byggeri. Den nærmeste samlede bebyggelse er Underup med en afstand på ca. 1,5 km fra anlægget. Den nærmeste byzone (Østbirk) ligger ca. 2,5 km nord for anlægget.

Ingen af udbringningsarealerne ligger i følsomme områder med hensyn til kvælstof ifølge statslige udpegede arealer.

Hovedparten af ansøgers udbringningsarealer (139,72 ha) ligger indenfor oplandet til Horsens Fjord, som Horsens Kommune stiller skærpede krav til i forhold til udledningen af kvælstof til overfladevand. Baggrunden er at basisanalysens risikoanalyse (udarbejdet af Vejle Amt) viser at Horsens Fjord er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Årsagen hertil er bl.a. en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land.

En del af arealerne ligger placeret i fosforfølsomt Natura 2000 opland, men alle disse arealer er dels udrænnet sandjord dels placeret i fosforklasse 0. Der stilles derfor ikke krav til fosforbalance på arealerne ifølge de statslige regler.

Der er ikke arealer, som er sårbare i forhold til nitratudvaskningen til grundvand.

Det nærmeste sårbare naturområde (et § 7 areal) ligger umiddelbart syd for ejendommen.

Der søges om fleksibilitet i dyreholdet, som defineres ved, at den samlede produktion ikke overstiger 325,72 DE på årsplan. Indenfor de enkelte dyregrupper tillades afvigelser i DE på +/- 10 % på årsplan, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.

Vejle Amt har d. 7. maj 2001 truffet en screeningsafgørelse, hvor amtet har vurderet at den ansøgte omlægning af produktionen samt udskiftning af arealer kan ske uden en VVM-screening. Ejendommens dyrehold er i denne afgørelse godkendt til 240 DE.

MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Der er i 2008 søgt om godkendelse af udvidelse af kvægholdet fra 240,06 DE til 325,71 DE samt om at bygge en ny kviestald på den modsatte side af Naldalvej i forhold til de eksisterende bygninger. Derudover søges der godkendelse til at bygges en ny gyllebeholder syd for den nye kviestald samt ny ensilageplads nord for kviestalden. På både den nye gyllebeholder samt den eksisterende gyllebeholder på 1400 m² (gyllebeholder 8) bliver der i ansøgt drift lavet fast overdækning på Naldalvej 7, 8752 Østbirk, CVR nr. 26544092.

Idet ejendommens husdyrproduktion ikke tidligere er miljøgodkendt, og samtidig ved udvidelsen passerer grænsen i husdyrloven på 250 DE, har Horsens Kommune vurderet, at denne udvidelse medfører, at der skal udarbejdes en miljøgodkendelse efter § 12 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006.

Der indgår i ansøgningen 3 aftalepartnere i forhold til udbringning af husdyrgødning. Ingen af aftalearealerne ligger i områder, som er følsomme i forhold til udvaskning af næringsstoffer til grundvand eller overfladevand. Der er derfor ikke ansøgt om arealgodkendelse efter § 16 i forbindelse med det ansøgte projekt på Naldalvej 7.

De hovedhensyn der har været bestemmende for miljøgodkendelsens vurderinger er, at der er tale om bestående virksomhed/nye anlæg, anvendelse af bedste tilgængelige teknologi, overfladevand, natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstofpåvirkninger, begrænsning af eventuelle gener for naboer fra luftforurening samt støj- og lugtgener, sikring af korrekt affaldshåndtering, beskyttelse af jord og grundvand, recipienter og spildevandsafledning, hovedhensynet til de landskabelige værdier, væsentlige mulige alternative løsninger, samt en plan for nødvendige foranstaltninger ved ophør af driften for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Endvidere er godkendelsen behandlet i henhold til de retningslinjer der i dag er til rådighed for vurdering af Natura 2000 områder.

Der er med denne godkendelse ikke taget stilling til eventuel godkendelse efter anden lovgivning som f.eks. byggeloven eller arbejdsmiljøloven.

OFFENTLIGHED

Der blev foretaget en forudgående offentlig annoncering i Horsens Posten og på Horsens Kommunes hjemmeside den 9. september 2009. Der var jf. offentliggørelsen 3 uger til at indsende bemærkninger til projektet.

Der indkom ingen bemærkninger i perioden, men Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling har bedt om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 29-10-2009 sendt i høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 11. december 2009.

Hørte naboer er afgrænset til beboelser beliggende indenfor den beregnede konsekvensafstand for lugt (FMK beregningsmetode) på 490 meter jf. Miljøklagenævnets seneste afgørelse.

Der indkom ingen bemærkninger til projektet.

En del af ejendommens arealer ligger i Skanderborg Kommune. Skanderborg Kommune har ikke haft bemærkninger til projektet.

GYLDIGHED

Godkendelsen er gældende fra offentliggørelsen.

Idet udvidelsen af dyreholdet vil ske gradvist over 3 år, (udvidelsen af dyreholdet sker på basis af eget opdræt) fra byggeriet af den nye kviestald, den nye gyllebeholder og den nye ensilageplads står færdigt, fastsættes fristen for at udnytte denne godkendelse til henholdsvis 2 år for anlægsdelen og 3 år for udvidelse af dyreholdet fra offentliggørelse. Dvs. fuld produktion vil være opnået ca. 1. januar 2013.

Såfremt godkendelsen bliver påklaget til Miljøklagenævnet kan fristen for udnyttelsen udsættes. Dette kræver dog, at Horsens Kommune foretager en vurdering, hvor bl.a. Miljøklagenævnets aktuelle sagsbehandlingstid vil blive inddraget.

RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Dato for retsbeskyttelsens udløb er 29-12-2017. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV I RELATION TIL ANLÆGGET OG DETS PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Afstandene fra staldanlægget til nærmeste omgivelser er angivet i nedenstående tabel.

Se endvidere bilag 1 hvor ejendommens placering i forhold til nærmeste nabo, samlede bebyggelse og byzone er angivet.

Afstande fra nærmeste staldanlæg til	Husdyrlovens krav i meter:	Faktisk afstand (meter) og evt. lokalitet
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 100 meter
Nabobeboelse	50	140 meter fra nybyggeri
Samlet bebyggelse	100	1500 meter til Underup
Byzone	300	2500 meter til Østbirk
Naboskel	30	> 30 meter til Naldalvej 5
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25	Ca. 110 meter fra nybyggeri
Almene vandforsyningsanlæg	50	> 50 meter
Vandløb (herunder dræn og søer)	15	> 15 meter til vandløb og sø (Torp Sø) hhv. syd og østfor ejendommen
Offentlig vej og privat fællesvej	15	15 meter fra Naldalvej
Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 25 meter

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 140 meter fra nybyggeriet til nærmeste beboelse, der ligger nordøst for de nye staldbygninger. 200 meter sydøst for de nye staldbygninger findes den nærmeste nabo uden landbrugspligt. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Underup der er beliggende ca. 1500 meter sydvest for ejendommens anlæg. Der er 2500 meter til nærmeste byzone, Østbirk.

Der er ca. 600 meter til den nærmeste ejendom med et dyrehold der er større end 75 DE (kvæg).

Afstande til bygge- og beskyttelseslinjer fra anlægget	Eventuelt lovkrav (meter)	Faktisk afstand (meter) og evt. lokalitet
Områder med landskabelig værdi		Ejendommen ligger udenfor udpegningen Særligt værdifuldt landskab
Uforstyrrede landskaber		Ejendommen ligger indenfor udpegningen Uforstyrrede landskaber
Rekreative interesseområder		Nærmeste regionale rekreative stier løber nord, vest og øst om ejendommen i en afstand af 3 – 4 km
Områder med særlig geologisk værdi		Nærmeste geologiske interesse område ligger ca. 2.000 m vest for ejendommen
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer		Nærmeste udpegning som Værdifuldt Kulturmiljø ligger ca. 250 meter vest for ejendommen ved Vorbjerg og Underup

Kirkeomgivelser, kirkebyggelinje		Nærmeste kirke beskyttelseslinje er placeret godt 1,3 km sydvest for ejendommen ved Underup
Fredede områder		Nærmeste fredede område er placeret ca. 355 meter nordvest for ejendommen (Vorbjerg Gravhøje)
Fortidsminder		Nærmeste fortidsminde er placeret ca. 300 meter nordvest for ejendommen syd for Vorbjerg Gravhøje
Beskyttede sten- og jorddiger		Nærmeste beskyttede sten- og jorddige er ca. 30 meter nord for nybyggeriet
Beskyttede naturarealer (§ 3)		Nærmeste § 3 område er en eng beliggende ca. 230 meter sydøst for nybyggeriet
Naturområder med særlige naturbeskyttelses interesser mv.		Nærmeste § 7 område er et stort overdrev som ligger umiddelbart syd for ejendommen
Sø- og Å beskyttelseslinje		Nærmeste Sø- og Å beskyttelseslinje er beskyttelseslinjen omkring Torp Sø, som skærer igennem det eksisterende anlæg
Strandbeskyttelseslinje		Adskillige km fra anlægget
Kystnærhedszone		Adskillige km fra anlægget
Lavbundsarealer inkl. evt. okker klassificering		Nærmeste lavbundsareal, som ikke er okkerklassificeret ligger ca. 565 meter sydvest for ejendommen
Skovbyggelinie		Nærmeste skovbyggelinie er beliggende ca. 615 meter nordvest for nybyggeriet ved Nørreskov
Habitatområde		Nærmeste Habitatområde er Mossø, som ligger ca. 10 km nordøst for ejendommen

Der skal bygges en ny kviestald på den modsatte side af Naldalvej i forhold til de eksisterende bygninger. Derudover bygges der en ny gyllebeholder syd for den nye kviestald samt ny ensilageplads nord for kviestalden. På både den nye gyllebeholder samt den eksisterende gyllebeholder på 1400 m² (gyllebeholder 8) bliver der i ansøgt drift lavet fast overdækning.

Selvom nybyggeriet placeres på den anden side af Naldalvej vil det samlede anlæg grundet den tætte placering til Naldalvej udgøre et visuelt samlet hele.

Indtrykket af at der er tale om et samlet anlæg forstærkes ved, at der i 2007 er etableret afskærmende beplantning af anlægget langs med Naldalvej, fra indkørslen for tung trafik ned til indkørslen til gylletankene og videre mod syd. Beplantningen består af 3-6 rækker løvtræer og buske (Hedeselskabet).

Derudover vil der blive etableret beplantning rundt om både de eksisterende gyllebeholdere og den nye.

Bygnings nr.	Højde over terræn (tagryg eller maksimal højde)	Taghældning	Beskrivelse af materialer	Beskrivelse af farver	Belysning (facader mv)
1 Kælvkvier og goldkøer	4 meter	16°	Betonelementer, stålplader (ældste del). Eternittag	Grålige	Ingen
2 Ny projekteret ungdyrstald	8 meter	20°	Gardiner i begge sider samt gavle af stålplader med eternittag.	Grå og grønlig	Udvendig belysning ved gavlport mod vejen med tænd/sluk ur
3 Kalve og kælvningsboks	7 meter	20°	Beton elementer. Stålplader for oven med eternittag	Grålige	Udendørslampe med sensor på sydgavl
4 Kalvehytter					
5 + 7 Kostald og foderlager	9,5 meter	20°	Stålplader med eternittag	Brunlige og grålige	Ingen
6 Småkalve	4,5 meter	18°	Stålplader med eternittag	Brunlige og grålige	Udendørslampe med sensor over dør til mælketankrum og ved dør til kalvestalden
7 Maskinhus og foderlager	7 meter	20°	Stålplader med eternittag	Grå og grønlig	Ingen
8 Gyllebeholder	3 meter		Betonelementer	Grålige	
9 Gyllebeholder	2 meter		Betonelementer	Grålige	
11 Ny gyllebeholder	4 meter		Betonelementer	Grålige	
10 Møddingsplads	-		Beton	Grålige	

Der forefindes udendørs belysning på bygning 6 ind mod gårdspladsen, både ved døren ind til mælkerummet og i den modsatte ende af bygningen, og desuden på den sydvendte gavl af bygning 3. Derudover på den projekterede stalds gavlport ud mod Naldalvej. Lysene tændes ved hjælp af sensor og tænd/ sluk ur.

Der er indendørs belysning i alle driftsbygninger. Når arbejdet er færdigt, slukkes alle lys på nær i bygning 5+7, hvor natlyset bestående af 8 lysstofrør tændes.

I de naturligt ventilerede stalde nr. 2, 3, 5 og 7 er der et stort naturligt lysindfald gennem ovenlys i de forhøjede kippe og i siderne af bygningerne i alle stalde. I disse stalde bliver den elektriske belysning kun anvendt efter behov ved fodring og som arbejdsmæssig belysning og i vinterhalvåret, når dagslyset kan være begrænset.

Belysningen i stald nr. 5+7 er i vinterhalvåret tændt fra kl. 16-18, hvor der fodres og foregår almindeligt tilsyn med dyrene, og igen fra kl. 5-8, hvor proceduren er den samme. Fra marts og frem til november benyttes der ikke eller næsten ikke elektrisk belysning, men derimod kun

brug af naturligt lysindfald og skumringsrelæet om natten. Der er kun natbelysning i kostalden nr. 5+7, og denne er styret af en LUX/dagslysregulerende sensor.

Der er ikke installeret lavenergilysstofrør, timer eller zoneopdelt belysning i staldene. Udenfor ved tankrummet, fyrrum og ved bygning nr. 3 (kælvingsbokse / storbokse til småkalvene) er der opsat bevægelsessensorer, der styrer tænd/sluk-funktionen på belysningen.

Mod nord afskærmes lyset af beplantning og en skrænt, hvilket sikrer, at naboen mod nord ikke generes af ejendommens lys.

Der er kun tale om natbelysning i bygning 5 + 7, og derfor er der kun en ringe fjernvirkning af belysningen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel m.v. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt, da nybyggeriet placeres så tæt på Naldalvej som muligt, hvilket i praksis betyder 15 m.

Kommunen vurderer ligeledes, at ejendommens beliggenhed i forhold til bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv. er overholdt, hvilket fremgår af tabellen i ovenstående afsnit.

Kommunen vurderer, at naboen mod nord, som er nærmeste nabo ikke generes af lyset fra ejendommen grundet kombinationen af en skrænt og beplantning på anlæggets nordside.

Ejendommen ligger indenfor udpegningen Større uforstyrret landskab.

Ejendommen ligger højt placeret med vidt udsyn mod syd og øst ned over et åbent og kuperet landskab. Ejendommens anlæg vil, når det ansøgte projekt realiseres ligge på begge sider af Naldalvej.

Det etablerede læhegn fra 2007, som løber langs Naldalvej vil med tiden komme til at skjule de 2 eksisterende gyllebeholdere. Der stilles vilkår om, at der omkring den nye gylletank skal etableres et 3 rækket læhegn omkring både de eksisterende gyllebeholdere og den nye gyllebeholder.

Der stilles vilkår om at der i tilfælde af produktionens ophør skal gyllebeholdere og stalde efterlades i rengjort stand og overflødiggjorte bygninger fjernes. Det begrundes med at anlægget ligger synligt i landskabet og vil have en skæmmende virkning, hvis det ligger og forfalder.

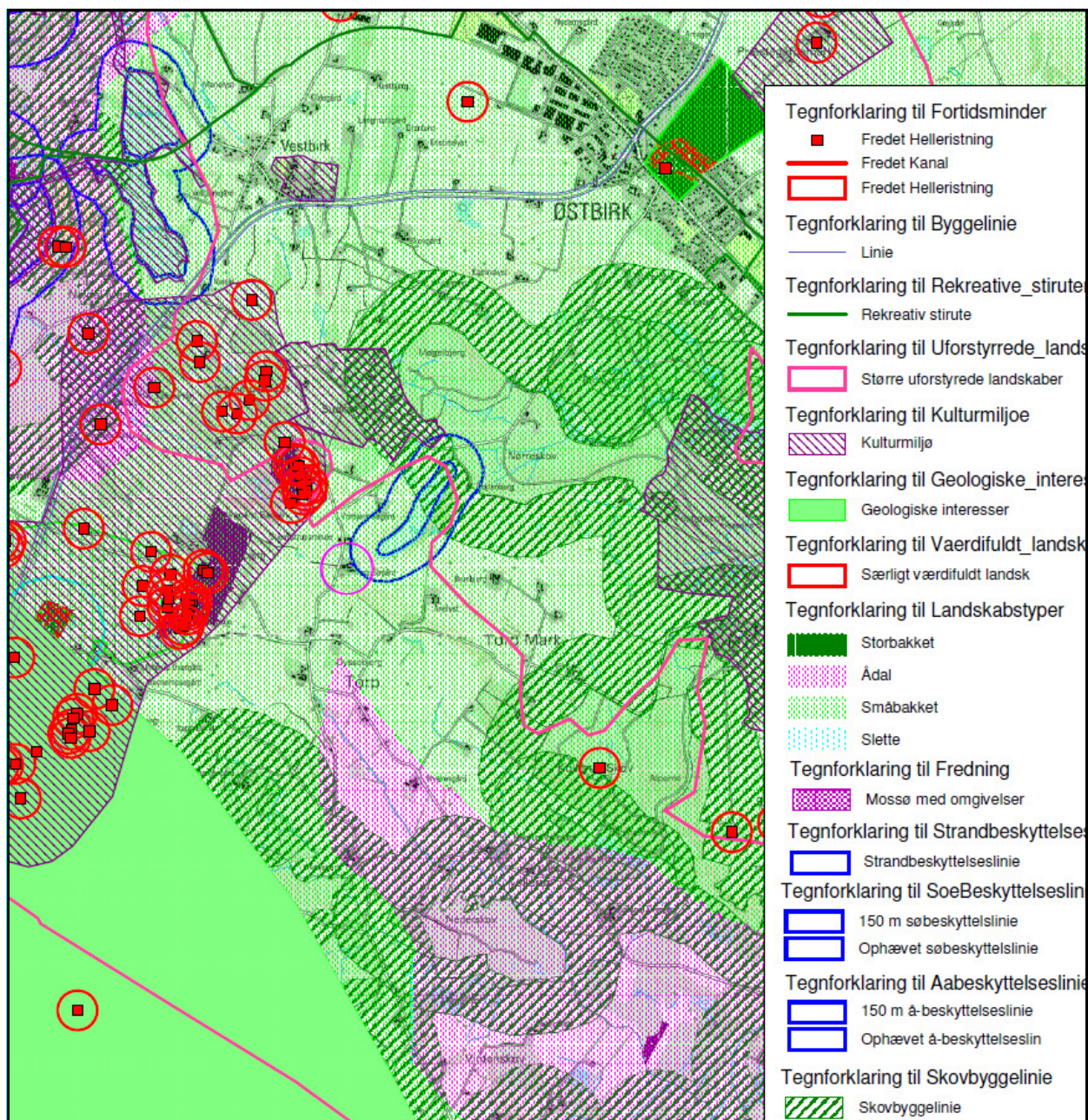

Fig. 2 Beskyttelseslinier og landskabelige udpegninger omkring Naldalvej 7

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Ved produktionens ophør skal gyllebeholdere og stalde efterlades i rengjort stand.
- Ved produktionens ophør skal overflødiggjorte bygninger fjernes.
- Der skal etableres en skærmende beplantning omkring den nye gyllebeholder. Beplantningen skal bestå af et hegn med 3 rækker af danske hjemmehørende arter.

HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Ejendommens anlæg består af 6 bygninger, 3 gyllebeholder og 4 plansiloer. Højden på bygningerne varierer inden for intervallet 4 – 9,5 meter, hvor den eksisterende kostald er den højeste bygning.

En oversigtstegning og en beskrivelse af anlæggets bygninger og lagre med numre på de enkelte staldafsnit og nr. på lagrene kan ses som bilag 2.

Tabellen herunder viser ændringen i antal dyr og antal DE før og efter ombygningen.

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal), bygning 1	11	12,94	27	31,76
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet), bygning 3	4	4,71	9	10,59
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) bygning 5 + 7	160	188,24	160	188,24
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med fast, bygning 5 + 7	14	16,47	14	16,47
Malkekøer og opdræt, tung race	Småkalv, tung race (3-6 mdr.), Dybstrøelse + kort ædeplads med fast, bygning 2	0	0	30	6,72
Malkekøer og opdræt, tung race	Småkalv, tung race (3-5 mdr.), Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv, bygning 3	14	3,05	0	0
Malkekøer og opdræt, tung race	Småkalv, tung race (0-½ md.), Dybstrøelse (hele arealet), kalvehytter	4	0,68	6	1,02
Malkekøer og opdræt, tung race	Småkalv, tung race (½-3mdr.), Dybstrøelse (hele arealet), bygning 6	17	3,21	22	4,16
Tyrekalve og ungtyre	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet), bygning 6	95	0,58	115	0,70
Malkekøer og opdræt, tung race	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med præfabrikeret drænet gulv, bygning 2	0	0	171	61,04
Malkekøer og opdræt, tung race	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet), bygning 2	0	0	2	0,71
Malkekøer og opdræt, tung race	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv, bygning 3	10	5,15	9	4,30
Malkekøer og opdræt, tung race	Kvie/stud, tung race (6 mdr. - kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal), bygning 1	10	5,03	0	0
Total antal DE			240,06		325,71

Sengestalden til goldkøer og kælvninger (bygning nr. 1) er indrettet med spalter, og den eksisterende kostald (bygning nr. 5+7) er indrettet med sengebåse med spalter, samt en mindre del med fast gulv og dybstrøelse. I stedet for at ændre gulvtypen i de eksisterende stalde, er der investeret i skraberobotter til skrabning og renhold af spalterne i staldbygningerne nr. 5 og 7.

Spædekalkene opstaldes udenfor i hytter med dybstrøelse. Efter fravæning af mælk ved ca. 2 måneder indsættes de i stald nr. 6, der er indrettet til småkalve på dybstrøelse. Da anbefalingen er, at kalve går på dybstrøelse frem til, at de er ca. 6 måneder, er det valgt at bibeholde

indretningen med dybstrøelse i både kalvehytterne og i stald nr. 6. Da der ikke forekommer et egentligt BAT Byggeblad over gulvtyper til opdræt vurderes det, at det eksisterende gulvsystem kan sidestilles med BAT.

I den projekterede kvie- og ungdyrstald skal der indrettes med fast, drænet gulv med dræn i midten (langsgående spalteelement), 2 % hældning og skraber i gyllekanalen eller et alternativt gulvsystem med tilsvarende lav ammoniakfordampning. Dette staldsystem kan ikke vælges til kvier og ungdyr i IT-ansøgningen, men det forudsættes, at ammoniakfordampningen er den samme som ved det præfabrikerede, drænede gulv til køer (jf. BAT Byggeblad Gr.nr. 107.04-51). Fast, drænet gulv med dræn og 2 % hældning giver en ammoniakfordampning på 8 kg N pr. ko, hvilket er betydeligt lavere end alternativerne, som kunne være f.eks. en sengestald med spalter (kanal + linespil) eller en sengestald med spalter (ringkanal el. bagskyl), der medfører en ammoniakfordampning på henholdsvis 10,64 kg N pr. ko og 13,27 kg N pr. ko. Gulvsystemet betragtes derfor (så længe der ikke er angivet et BAT-referencegulv til kvier og ungdyr) som bedste tilgængelig teknik, og gulvtypen forventes at reducere ammoniakfordampningen med ca. 50 % jævnfør BAT Byggeblad Gr.nr. 107.04-51.

I/S Torp Søgård har valgt at investere i selvkørende skraberobotter til skrabning og rengøring af spalterne i de eksisterende staldbygninger nr. 5 og 7. Robotterne kører på batteri og har derfor en opladningsstation, men er dog mindre energikrævende end et almindeligt skrabe anlæg. Renholdet af spalterne ved brug af skrabe anlæg er vurderet til at have en ammoniakreducerende effekt på ca. 20 %, hvorfor det vurderes, at også skraberobotterne vil have omkring samme ammoniakreducerende effekt.

Der er kun indsat skraberobotter i stald nr. 5+7, idet der i stald nr. 1 er sengebåse på tværs af gangarealet, hvorfor det vil være meget problematisk at få skraberobotterne til at køre derinde.

Der er ca. 1,2 meter dybe gyllekanaler under den eksisterende kostald, svarende til 600 m³. Gyllen udsluses til forbeholderen fra bygning 1 og pumpes videre til gyllebeholder nr. 8. Gyllen fra kostalden (bygning 5+7) pumpes direkte til gylletank 9 via pumpebrønd med gyllemixer. Gyllen pumpes over i gyllebeholderen 1 gang pr. måned.

Arealet mellem gavl af bygning 1 og plansiloer samt mødding er befæstet med beton, og der er afløb til gylletank. Pladsen mellem gylletankene er befæstet med sten, men da der anvendes sugekran til overflytning af gylle fra beholder til gyllevogn er der ikke risiko for spild. Møddingspladsen tilføres ifølge ansøger gødning dagligt.

Ensilage opbevares i ejendommens 4 plansiloer, som har afløb til gyllebeholder. Afløb fra arealer, hvor der kan forekomme husdyrgødning og foderrester, ledes til gyllebeholder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kravene til ejendommens beliggenhed var overholdt på det tidspunkt hvor produktionsbygningerne blev opført, hvilket også er tilfældet nu, hvor ejendommens anlæg udvides med en ny ungdyrstald, en ny gylletank og en ny plansilo på den anden side af Naldalvej i forhold til placeringen af det eksisterende anlæg.

I vurderingen af BAT i staldsystemer der bruges til opstaldning af køer og opdræt, sammenlignes med det bedste referencesystem i 2005/2006 (sengestald med spalter (kanal og linespil)). Det valgte staldsystem for opdræt (fast, drænet gulv med dræn i midten (langsgående spalteelement), 2 % hældning og skraber i gyllekanalen) har 50 % lavere ammoniakfordampning end referencesystemet.

Ud fra ovenstående vurderes det, at staldanlægget med hhv. sengestald med spalter (kanal og linespil) og sengestald med fast drænet gulv ved ungdyrene, samt enten spaltegulvsbokse eller dybstrøelse ved opstaldning af opdræt og småkalve i dag lever op til BAT bortset fra den eksisterende kostald, som er fra 2001 og derfor har en formodet restlevetid på ca. 17 år.

Sengestalden til goldkøer og kælvninger (bygning nr. 1) er indrettet med spalter, og den eksisterende kostald (bygning nr. 5+7) er indrettet med sengebåse med spalter, samt en mindre del med fast gulv og dybstrøelse. I stedet for at ændre gulvtypen i de eksisterende stalde, har ansøger valgt at investere i skraberoboter til skrabning og renhold af spalterne i staldbygningerne nr. 5 og 7. Skraberoboternes renhold af spalterne har en ammoniakreducerende effekt svarende til andre skrabe anlæg, hvorfor ammoniakfordampningen fra spaltegulvene vurderes at blive reduceret med 20 %.

På baggrund af de eksisterende staldes restlevetid og ansøgers investering i skraberoboter, som medvirker til at reducere ammoniakfordampningen er det kommunens vurdering, at det eksisterende staldanlæg kan fortsætte med de eksisterende gulvsystemer indtil næste gennemgribende renovering, hvor også de eksisterende stalde skal opfylde kravene til BAT. Undtaget herfra er den eksisterende kostald (bygning 5+7), som først skal leve op til kravene i BAT i 2026, da der bygningen har en formodet restlevetid på ca. 17 år på nuværende tidspunkt.

Staldanlæg og pladser omkring staldene har afledning til gyllebeholder og der anvendes sugekran til flytning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn, derfor vurderes det, at der ikke er risiko for forurening af overfladevand som følge af husdyrproduktionens drift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Godkendelsen omfatter 210 malkekøer (sengestald med spalter, kanaler og linespil), 58 småkalve, 0-6 mdr, dybstrøelse, 182 kvier, (6 mdr. til kælvning, fast drænet gulv) samt 115 tyrekalve af stor race, (40-50 kg, dybstrøelse hele arealet) svarende til ialt 325,71 DE.*

Til dokumentation for at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der, hvis Horsens Kommune kræver det, indsendes kopier af relevante dele af afsluttede årsskatteregnskaber og gødningsregnskaber. Kopierne skal indsendes til kommunen senest 14 dage efter, at kravet er meddelt virksomheden.

Dokumentation skal opbevares i mindst 3 år

- *Den samlede produktion må ikke overstige 325,71 DE på årsplan. Indenfor de enkelte dyregrupper tillades afvigelser i DE på +/- 10 % på årsplan, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.*
- *Virksomheden må ikke foretage godkendelsespligtige bygnings- eller driftsmæssige ændringer eller udvidelser før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*

VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ventilationsskorstene i bygningerne 1 og 6. Ventilatorerne kører hele tiden; men da indsugningen forgår via store flader (vinduer og åben port) er ventilationen nærmest at betragte som naturlig ventilation. Dvs. alle stalde har naturlig ventilation.

Naturlig ventilation giver et stort luftskifte og lavere temperaturer i staldene, hvilket giver en lavere koncentration af ammoniak og lugt i staldene og i afkastluften. Derudover er der ikke noget energiforbrug til ventilationen.

Naturlig ventilation er ifølge BREF- dokumentet bedst tilgængelig teknologi.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er et merforbrug til energi i bygning 1 og 6 i forhold til en ny stald bygget til naturlig ventilation, men det vurderes at være acceptabelt, da energiforbruget er nødvendigt for at få den nødvendige ventilation uden at investere i ny stald

Det vurderes dermed, at den beskrevne indretning med naturlig ventilation er den bedste set i relation til energiforbruget.

Kommunen vurderer, at ventilationssystemet og den emission det medfører, ikke giver anledning til øgede gener for de omkringboende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol:

FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normalt.

Der bliver foretaget grovfoderanalyser af grovfoderet. Analyserne bliver foretaget af *Eurofins Steins Laboratorium A/S* eller *BLGG*, og foderplanen afpasses i forhold til grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Foderplanen bliver udarbejdet i samarbejde med en foder- og/eller kvægkonsulent, og der sker derfor anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Der blandes eget fuldfoder på ejendommen, suppleret med kraftfoder, som tildeles i malkerobotterne. Fuldfoderet består af majs- og græsensilage, sojaskrå, raps og mineralblandinger.

Ensilage opbevares i ejendommens 4 plansiloer. Øvrigt foder opbevares i foderladen (bygning 5 + 7). Se evt. bilag 2.

Det er fravalgt at foretage fodertilpasninger på indholdet af fosfor og råprotein i foderet. Dette skyldes, at der er opnået fosforbalance på udbringningsarealerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der med den nuværende opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlige øget påvirkning af omgivelserne, og at håndteringen er indrettet så eventuelt spild kan opsamles.

Med hensyn til fodring vurderes det at være BAT at få vurderet næringsstofindholdet i grovfoderet via grovfoderanalyser.

Det vurderes dermed at det anvendte foder lever op til kravene i BAT

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der laves analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses i forhold til grovfoderets sammensætning og kvalitet.

ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldene er bortset fra stald nr. 1 og 6 indrettet med naturlig ventilation, hvilket sparer energi til ventilation.

I både nudrift og fremtidig drift anvendes der energi til blanding af foderet.

Der bliver fjernaflæst energiforbrug én gang månedligt af EnergiMIDT, der sender en månedlig opgørelse over det forbrugte. Denne opgørelse fungerer som en separat journal over energiforbruget og bliver gennemset af ejerne.

Vandforbruget er i nudrift og i ansøgt drift beregnet. Det årlige forbrug i nudrift er sat til 7400 m³.

Der er opsat vandur på ejendommens vandboring, men vandforbruget bliver ikke aflæst. Der bliver derfor heller ikke ført journal over vandforbruget.

Anvendt forbrug af el, olie og diesel:

Energi	Nudrift	Ansøgt
El, kWh	170.000	189.000
Årligt elforbrug i alt, kWh	170.000	189.000
Diesel/olie		
Anvendt i marken	23.421	25.000
Anvendt til opvarmning	0	0
Andet f.eks. korntørring, varmekanon	0	0
Årligt forbrug af diesel, liter	23.421	25.000

Elforbruget i 2007 ifølge revisionsliste er 137.510 kWh; men det var før malkerobotterne blev installeret. Elforbruget under nudrift er derfor anslået, og sat til 900 kWh pr. årsko i AMS-system.

Dieselforbruget skønnes at blive lidt større, da der forpagtes mere jord.

Energiforbrug

Eksempler på energireducerende tiltag:

- Mælken køles ned allerede ude ved robotterne ved hjælp af isbank, hvilket sparer strøm.
- Det varme vand opvarmes supplerende med et varmelegeme til 80°, som er den temperatur, der kræves til vask af mælkekøletank og robotter.
- Belysning i driftsbygninger og udenfor styres ved hjælp af sensorer.
- I kostalden er der natbelysning, bestående af 8 lysstofrør.
- Stuehuset opvarmes ved hjælp af halmfyr.
- Lysstofrør rengøres jævnligt.

Vand inkl. Drikkevandsspild (m ³)	Nudrift		Ansøgt	
	Norm	Beregnet	Norm	Beregnet

Drikkevand malkekøer og opdræt inkl. drikkevandsspild, m ³	-	6.340	-	8.720
Rengøring af malkeanlæg og gulve i robotter og mælketankrum, m ³	-	945	-	1.050
Vand til sprøjten og til rengøring af markredskaber	-	10	-	10
Sprøjtning, markbrug	-	100	-	110
Samlet årlig forbrug af vand m³		7.395		9.890

Normtal for el: Elforbrug pr. tons mælk: 40 kWh

Normtal for drikkevand: 80 liter vand pr. ko pr. dag, 20 liter vand pr. opdræt pr. dag

Normtal for vandforbrug til vask af malkeanlæg og køletank: 500 liter pr. tons mælk.

Vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring, som er placeret nordøst for stuehuset (U på bilag 2). Boringens tilstand er god viser analyser fra februar måned 2009.

Der er én markboring. Ca. 64 ha kan vandes. Markvandingen kører med et separat vandur.

Der er den 27. februar 2009 givet fornyet vandindvindingstilladelse på 28.000 m³/år.

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende:

- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.
- Placering af drikkekar i kostalden i stedet for drikkekopper.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I nudrift drift anvendes der ca. 708 kWh pr. DE, mens der i ansøgt drift anvendes ca. 580 kWh pr. DE. Ejendommens energieffektivitet er altså forbedret i forhold til el-forbruget.

Idet både energi- og vandforbrug er et forventeligt leje, har kommunen vurderet, at der ikke skal stilles vilkår om energigennemgang af produktionsanlægget.

Kommunen vurderer, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til normtallene for bedriftens produktion, og at den løbende registrering af forbruget vil medvirke til at forbruget bliver reduceret til et minimum.

Der er stillet vilkår, som sikrer at der fortsat vil blive foretaget registreringer af ejendommens energi og vandforbrug, såfremt der fremover ikke vil blive udarbejdet et grønt regnskab.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Årlig opgørelse af energiforbrug*
- *Månedlig kontrol af vandforbrug for at opdage evt. lækage*
- *Årlig opgørelse af vandforbrug*

SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Afløbsforhold på ejendommen kan ses af bilag 3.

Møddingspladsen anvendes også som vaskeplads. Der er afløb fra pladsen til gyllebeholderen.

Gylleledninger til transport af gylle imellem staldanlæg og gyllebeholder ses ligeledes på bilag 3.

På ejendommen bliver alt spildevand bortset fra det sanitære spildevand fra stuehuset, ledt til gyllebeholder.

Det sanitære spildevand fra stuehuset ledes til ejendommens septiktank med sivedræn, som er placeret øst for stuehuset. Septiktanken er tilmeldt Horsens Kommunes tømningssordning.

Ensilagevand, vand fra vask af malkerobotter, vand fra vask af mælketank mv., vand fra vask af kalvebokse, vand fra vask af maskiner og drikkevandsspild fra staldene ledes til ejendommens gyllebeholder.

Marksprøjten påfyldes og rengøres indvendigt i marker. Udvendig vask samt påfyldning sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

Overfladevand fra øvrige arealer ledes til Torp Sø, hvorfra der afvandes via tilløb til Urup Bæk og St. Hansted Å til Horsens Fjord.

Alt tagvand føres til dræn og sivedræn i lukkede ledninger indtil 15 m fra stalde og lignende hvorefter det føres til sivedræn, se bilag 3.

Ejendommen ligger i et område hvor der jf. regionplanen for Vejle Amt er krav til fosforrensning af husspildevand for ejendomme med afløb til recipient.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift. Mængderne indgår i beregningen af tilstrækkelig opbevaringskapacitet, som er foretaget under afsnittet flydende husdyrgødning. Idet der ikke sker direkte udledning af overfladevand fra befæstede pladser, hvor der kan forekomme spild, vurderer kommunen at håndteringen af spildevand fra sådanne pladser sker på forsvarlig vis.

Kommunen gør opmærksom på, at der på pladser med overfladeafløb ikke må ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie og kemikalier, så der kan ske forurening af vandløb via dræn.

For at efterleve kommunens spildevandsplan omkring "Servicemål, sikkerhedsfaktor og bassiner" skal regn- og overfladevandsafledningen fra tagflader og evt. øvrige befæstede arealer reduceres via et internt / privat forsinkelsesbassin, således at afledningen til drænledningen bringes ned på maksimalt 5 l/sek. Der vil blive taget konkret stilling til dette i forbindelse med byggesagsbehandlingen.

Sammenfattende vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olje- og kemikalieaffald:				
Spildolie	Maskinhus	Linds Handelselskab	Linds handelselskab	200 l
Olje- og brændstoffiltre	Maskinhus	do.	do.	5-6 kg
Bly akkumulatorer			(skiftes på serviceværksted)	Ingen
Rester af bekæmpelsesmidler				Ingen
Spraydåser	I kasse i forum	Egen transport	Genbrugsplads	Ca. 20
Medicinrester	I forrum	Dyrlæge	Apotek	Begrænset
Kanyler i særlig beholder	I kanyleboks i forrum	Motas I/S Klinisk risikoregulativ	Motas I/S Klinisk risikoregulativ	1 boks
Batterier – alle typer	I kontor	Egen transport	Genbrugsplads	40 stk.
Fast affald:				
Tom emballage (papir/pap)	Container 8 m3	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes efter behov ca. hver 3. mdr.
Tom emballage (plast)	Container 8 m3	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes efter behov ca. hver 3. mdr.
Lysstofrør og el sparepærer	Samles i maskinhus	Egen transport	Genbrugsplads	Ca. 30
Overdækningsplast + tomme sække af plast	Container 8 m3	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes efter behov ca. hver 3. mdr.
Jern og metal	I maskinhus	Jernhandler	Ukendt	Ca. 1000 kg årlig
Tomme olietromler og olietanke	I maskinhus	Egen transport	Genbrugsplads	Ca. 100 kg årligt
Diverse brændbart	Container 8 m3	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes efter behov ca. hver 3. mdr.
Pap	Container 8 m3	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes efter behov ca. hver 3. mdr.
Papir	Container 8 m3	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes efter behov ca. hver 3. mdr.
Tomme medicin-glas	Container 8 m3		Kommunal genbrugsplads	Tømmes efter behov ca. hver 3. mdr.
Paller	Maskinhus	Fragt bil	Fragtcentral	2 pr. mdr.
Malet og/eller lake-ret træ	Maskinhus	Egen transport	Genbrugsplads	Begrænset

Selvdøde og aflivede dyr lægges på fast underlag hævet over jorden og dækket med en presenning på afhentningspladsen ved det nordvestlige hjørne af den eksisterende kostald (S på bilag 2) indtil afhentning. Dyrene afhentes af DAKA 30 gange årligt og er ikke synlige fra offentlig vej.

Der er et halmfyr på ejendommen. Asken fra fyret bortskaffes ved at bringe det ud på ejendommens arealer. Indtil udbringning opbevares det delvist i gylletanken og på møddingspladsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

Opbevaring af farligt affald skal ske forsvarligt og i henhold til gældende regler, fx under tag med fast bund med opkant uden mulighed for afløb og med opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumfanget af den største benyttede beholder/tromle, eller indendørs på tæt befæstet areal. Ved spild eller uheld må flydende affald ikke kunne løbe i afløbssystemet eller forårsage forurening af jorden eller grundvandet.

Kommunen vurderer ud fra ovenstående beskrivelse, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden. Der er derfor ikke stillet særlige vilkår vedr. affaldsbortskaffelsen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for driften.

RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER (OPBEVARING OG FORBRUG)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er en olietank på ejendommen. Det drejer sig om en overjordisk tank fra 1987 på 2.500 liter (diesel). Fremgår af BBR. Anvendes til dieselolie.

Olietanken er en ståltank. Den står udendørs på støbt betonbund ved det nordvestlige hjørne af den eksisterende kostald (L på bilag 2).

Der vil kunne tabes olie og kemikalier under transport rundt på ejendommen. For at mindske forureningen ved et evt. uheld bærer medarbejderne som hovedregel mobiltelefon på arbejdet, samt der forefindes savsmuld til opsugning af spildt olie og kemikalier.

Diesel til maskinerne tankes udenfor på fast underlag uden afløb. Tanken har påfyldningsalarm.

Pesticider opbevares i aflåst og frostfrit kemikalierum i maskinhuset. Dette hindrer utilsigtet adgang til kemikalierne samt frostsprængning af emballage. Der er hverken dræn i rummet eller fald mod åbningen.

Medicin opbevares i kontorbygning i Bygning 5 + 7.

Der opbevares ikke handelsgødning på Naldalvej 7, det opbevares på ansøgnernes anden ejede ejendom.

Der opbevares eller benyttes ikke ammoniumnitrat eller lignende gødning på Naldalvej 7, som kan udgøre eksplosionsfare.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Placering af tanke, tankning og håndtering af olieprodukter på fast bund reducerer risikoen for forurening af jord og grundvand.

Det vurderes, at olietanke, placeret på betongulv, giver en minimal risiko for forurening af jord, hvorfor der er stillet vilkår om en tilsvarende placering af nye tanke.

Det vurderes ligeledes, at tankning på tæt bund minimerer risikoen for forurening med olieprodukter.

I fremtidig drift vil der blive opbevaret ca. 30 stk minibigballer á 230 kg på Naldalvej 7, der opbevares i et mindre bygningsafsnit mellem bygning 12 (maskinhus) og bygning 3 (kalvestald). Elinstallationerne er placeret i teknikrummet i kostalden. Den resterende halm opbevares på anden ejet ejendom.

Olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening af jord eller grundvand, dvs. indendørs på et betongulv uden gulvafløb.

Opbevaring af farligt affald skal ske forsvarligt og i henhold til gældende regler, fx under tag med fast bund med opkant uden mulighed for afløb og med opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumfanget af den største benyttede beholder/tromle, eller indendørs på tæt befæstet areal. Ved spild eller uheld må flydende affald ikke kunne løbe i afløbssystemet eller forårsage forurening af jorden eller grundvand.

Samlet vurderes det, at landbruget har indrettet sig således, at risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for driften:

- *Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige myndighedsinstanser samt nærmeste dambrug er nedskrevet. Beredskabsplanen vil indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, olie, gylle, brand m.v., og ligge tilgængelig for alle, der færdes på ejendommen.

Der anvendes ikke udenlandsk arbejdskraft på ejendommen.

Forurening med gylle

Der vil kunne ske brud på gyllebeholdere samt utilsigtet udpumpning af gylle og spild fra omhældning til gyllevogn.

Før der bliver pumpet gylle fra kostald via pumpebrønd med gyllemixer til gyllebeholder (nr. 9, bilag 2), kontrolleres det, om der er plads i gyllebeholderen. Derudover er der under pumpning

gen løbende opsyn. Forbeholderen og gyllekanalerne er konstrueret, så der ikke kan ske overløb ved udslusning af gylle fra staldene. Pumpen som pumper gylle fra fortank til gyllebeholder kan kun startes manuelt, hvilket sikrer at den ikke kan sættes i gang utilsigtet.

Gyllen opsuges af kran på gyllevognen, der har et overløbsrør til den pågældende gyllebeholder, således at risikoen for spild af gylle er minimeret.

For at undgå forurening med gyllespild ved omhældning til gyllevogn tankes der på fast underlag med afløb til gyllebeholderen.

Mindre mængder spildt gylle vil opsamles på vaskepladsen og pumpes retur til beholderne.

Skulle uheldet være ude, og en gyllebeholder fx bryder sammen, og gyllen løber ud på de omgivende arealer, vil en del af gyllen kunne sive ned af skråningen til græsmarken syd og vest for gylletankene. Nærmeste § 3 areal ligger 230 m mod sydøst og vurderes dermed ikke at blive berørt af et eventuelt uheld.

Der forefindes minilæsser samt bigballer på ejendommen, der vil kunne anvendes til at inddæmme gylleudslip.

Forurening med olie og kemikalier

Der vil kunne tabes olie og kemikalier under transport rundt på ejendommen. For at mindske forureningen ved et evt. uheld forefindes savsmuld til opsugning af spildt olie og kemikalier.

Kemikalier opbevares i et, aflåst og frostfrit rum. Dette hindrer utilsigtet adgang til kemikalierne samt frostsprængning af emballage. Der er hverken dræn i rummet eller fald mod åbningen.

For at undgå forurening af drikkevandet med kemiske bekæmpelsesmidler anvendes der en buffertank til at fylde vand på marksprøjten. Derved vil der ikke kunne ske returløb til vandforsyningen ved et evt. stop af vandværkspumpen. Påfyldning af marksprøjten med vand og kemikalier foretages på et befæstet areal med afløb til gyllebeholderne.

Diesel til maskinerne tankes på fast underlag uden afløb. Tanken har påfyldningsalarm.

Brand

I fremtidig drift vil der blive opbevaret ca. 30 stk minibigballer á 230 kg på Naldalvej 7, der opbevares i et mindre bygningsafsnit mellem bygning 12 (maskinhus) og bygning 3 (kalvestald). Elinstallationerne er placeret i teknikrummet i kostalden. Den resterende halm opbevares på anden ejet ejendom.

Der opbevares ikke handelsgødning eller anden form for gødning, som kan udgøre brandfare på Naldalvej 7.

Kemikalier opbevares i et, aflåst og frostfrit rum.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Såfremt der anvendes en ikke-traktormonteret pumpe til overpumpning fra gylletank skal der etableres et befæstet areal med afledning til gylletank.

Det vurderes at virksomheden er indrettet og drives, således at spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer kan forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Da det er oplyst, at der ikke forefindes handelsgødning eller anden form for gødning, som kan udgøre brandfare, stilles der ikke særlige krav til opbevaring.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Der skal inden den 1. januar 2010 udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om overfløede afløb, risikooplag, telefonnumre på kontaktpersoner ved forskellige typer af uheld. Beredskabsplanen skal forefindes i stalden og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Medarbejdere skal være informerede om og have kendskab til dens indhold. Beredskabsplanen skal være udarbejdet på de sprog som de ansatte forstår.*
- *Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal Horsens Kommune kontaktes telefonisk (såfremt det er i kommunens åbningstid). Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.*

GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

GØDNINGSTYPER, MÆNGDER OG AFSÆTNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Af ejendommens nuværende gødningsregnskab (indberettet 10. december 2008 på cvr nr. 26544092 fremgår et samlet antal DE i kvæg på i alt 294,43 DE. Ansøger oplyser, at der i gødningsregnskabet indgår de kvier der pt. er udliciteret til anden ejendom (Lillebuskvej 3, Brædstrup). Gødningsproduktionen er herefter afsat via skema B1 til den anden ejendom. Herved er DE i gødningsregnskabet misvisende, det reelle antal på Naldalvej 7 har i gødningsregnskabet 2008 været på 251,4 DE Det ses således at produktionsniveauet har været større end den nuværende tilladte produktion.

Dette forhold er i dag blevet bragt i orden således, at antal DE i dag er bragt ned på det tilladte niveau.

Gødningstype	Nudrift			Ansøgt		
	Kg Kvælstof	Kg fosfor	DE	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Gylle kvæg	22.188,86	3.791,35	212,79	30.104,12	5.281,17	287,62
Dybstrøelse	3.783,33	606,62	31,26	5.333,13	801,54	42,08
Afsat husdyrgødning	230,00	39,00	2,20	4.009	703,30	38,30
Sum	25.742,19	4.358,97	241,85	31.428,25	5.379,41	291,4

Summen af antal DE er større end den tilladte produktion på ejendommen, idet der er tale om arealbetragtninger for hele bedriften og ikke en opgørelse på det enkelte anlæg.

Der afsættes fremover gødning til følgende modtagere:

Modtager (navn og adresse)	Modtager (Cvr. nr.)	Antal DE	Antal ha	Forpagtning eller gylleaftale?	Omfattet af N- eller P- klasse	Har søgt § arealgodkendelse? (ja/nej) – skema nr.
Ruth Løvet, Ryvej 40, 8452 Øst-	CVR 15297905	21,00	15,13	Gylleaftale	Nej	Nej

birk						
Karl Åge Underup, Østbirkvej 1, 8752 Østbirk	CVR 26699169	4,70	3,36	Gylleaftale	Nej	Nej
Erik Clausen, Hemvej 7, 8660 Skanderborg	CVR 28905157	12,60	9,07	Gylleaftale	Nej	Nej

Harmonikravet på ejendommen Naldalvej 7 er 1,7 DE/ha. Det faktiske harmoniforhold for ejendommen er på 1,7 DE/ha:

Der er desuden et forpagtet areal, som ikke modtager husdyrgødning. Dette fremgår af nedenstående skema:

Ejer (navn og adresse)	Matrikel/ Nr. på kortbilag 5	Antal ha	Anvendelse
Peter Resen Stenstrup, Østbirkvej 4, 8752 Østbirk	002-1	0,70	Ikke harmoni

Der modtages ikke slam, biokompost eller anden organisk gødning på ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at oplysninger om alle udbringningsarealer er oplyst i denne ansøgning og at grundlaget for ansøgningen dermed er korrekt.

Der modtages ikke slam, biokompost eller anden organisk gødning på ejendommen. Der skal således ikke tages særlige hensyn i forhold til slamhåndteringen.

Det vurderes ud fra oplysningerne i ansøgningen, at det generelle harmonikrav er overholdt ved den ansøgte produktion.

Da der ikke er særlige forhold der skal tages hensyn til er der ikke stillet vilkår til hverken drift eller egenkontrol under dette afsnit.

FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen er der 3 gyllebeholdere med en opbevaringskapacitet på ca. 6.900 m³. Udover dette er der opbevaringskapacitet i gyllekanaler på 600 m³.

Dermed er der opbevaringskapacitet til knap et års produktion, hvilket er tilstrækkeligt til at opfylde lovens krav (beregning vedlægges som bilag 7).

I ansøgt drift vil gyllebeholder nr. 8 blive overdækket, hvilket er bedste tilgængelige teknik. Gyllebeholderen nr. 9 vil fortsat være med tæt flydelag, hvilket er uproblematisk at opretholde med kvæggylle, hvorfor ammoniakfordampningen fra den uoverdækkede gyllebeholder fortsat – som i nudriften – vil være holdt på et naturligt minimum.

Den projekterede gyllebeholder vil være med fast overdækning, underlagt 10-års kontrol, og under dagligt opsyn, løbende eftersyn og vedligeholdelse.

Der produceres ca. 7.785 m³ gylle inkl. drikkevandsspild og spild fra pladser på ejendommen jf. nedenstående beregning.

Dyretype	Samlet mængde m ³ gylle	Samlet mængde m ³ dybstrøelse
Malkekøer, Stor race	4.151	310
Opdræt, Stor race, 0-25 mdr.	1.054	179
Tyrekalve, 40-50 kg	-	4
Vand fra malkerobotter	460	
Vand fra plansiloer	1.442	
Vand fra møddingsplads	48	
Vand fra befæstede arealer	630	
Gylle til opbevaring i alt	7.785	493

Opbevarings-anlæg, herunder også adresse	Beholder nr.	Byggeår	Kontrol år	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
gyllebeholder 1	8	1987	2001	1.400	Ja	
gyllebeholder 2	9	2002	-	2.500	Nej	
gyllebeholder 3	11	Ny	-	3.000	Ja	
Kanaler	-	-	-	600	-	-
Opbevaringskapacitet i alt				7.500		

Gyllebeholdernes placering ses på bilag 2.

Fra fortanken pumpes gylle videre til gyllebeholder nr. 8, hvorfra gyllen pumpes til gyllevogn. Der er et lille fald fra de omkringliggende gyllebeholdere ned til fortanken. Ved et eventuelt brud på en beholder vil en del af gyllen kunne sive ned af skråningen til græsmarken syd og vest for gylletankene.

Det vurderes, at der er meget lille sandsynlighed for at dette vil ske. Der har aldrig tidligere været gylleudslip.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er ikke kendskab til problemer med at holde flydelaget, og det vurderes derfor, at der ikke skal stilles skærpede krav til dette.

Idet den beregnede opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning er til ca. 1 år, vurderes det at være tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav, og der stilles ikke yderligere krav til opbevaringen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

FASTGØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres årligt 493 m³ dybstrøelse, hvoraf 90 % køres direkte ud på markerne og pløjes ned. Det er altså kun ca. 10 % af årets produktion, svarende til at ca. 50 m³ som skal opbevares på møddingspladsen. Møddingspladsen har en kapacitet på 120 m³.

Møddingspladsen er indrettet så den opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav og har afløb til gyllebeholderen. Der er daglig tilførsel til pladsen.

Den del af dybstrøelsen, der ikke bliver kørt direkte fra stald til nedpløjning på mark, bliver placeret på møddingsplads med fast bund og afløb til gyllebeholder.

Det vurderes, at møddingspladsen overholder retningslinjerne for opbevaring på møddingsplads, jævnfør § 8 i BEK. 1695 af 19/12 2006, *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.*, og opbevarelsen er BAT ifølge referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Opbevarings-anlæg, herunder også adresse	Byggeår	Kapacitet (m ³) (længde*brede*højde)	Overdækning
Møddingsplads		120	Nej
Opbevarings-kapacitet i alt		120	

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at opbevaring af dybstrøelsen fra staldene på møddingspladsen er bedst tilgængelig teknologi.

Direkte udbringning af dybstrøelse med nedpløjning vurderes ligeledes at være den bedste teknologi.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol:

ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke anden organisk gødning på ejendommen (F.eks. slam)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen ligger i et område hvor der er fokus på fosfortilførslen til arealerne. På baggrund af dette vurderes det, at der bør stilles et vilkår om, at der ikke kan udbringes slam på ejendommens udbringingsarealer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Der må ikke tilføres anden organisk gødning til ejendommens arealer. Spildevandsslam, bioaske eller andre slam- og affaldsprodukter til jordbrugsformål må ikke anvendes på markerne.*

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I dette afsnit beskrives ammoniakpåvirkningen af naturområder, som ligger tæt på anlægget.

Anlægget ligger inden for bufferzone 1 til § 7-område, se figur 3, hvilket indebærer at der ikke må være en merbelastning med ammoniak fra anlægget.

Beregninger i IT-ansøgningen, viser at ammoniakfordampningen fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg på Naldalvej 7 er 2.752 kg kvælstof pr. år i nudriften. Den ansøgte produktion vil resultere i en ammoniakfordampning på 2.741 kg kvælstof pr. år.

Projektet medfører således en reduktion i ammoniakfordampningen på 11 kg kvælstof pr. år.

Det generelle krav til reduktion af fordampningen er 20 %, da ansøgningen er indsendt i 2008. Dette krav er gældende for alle stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde. Reduktionen er beregnet i forhold til et referencestaldsystem. Ansøger har opfyldt dette krav ved, at den projekterede kvie- og ungdyrstald indrettes med fast, drænet gulv med dræn i midten (langsgående spalteelement), 2 % hældning og skraber i gyllekanalen eller et tilsvarende gulvsystem med samme lave ammoniakfordampning – et staldsystem, der vurderes at reducere ammoniaktabet med 50 pct. i fht. referencestaldsystem. Ammoniaktabet reduceres desuden ved at overdække 2 af ejendommens gyllebeholdere (nr. 8 og 11 på bilag 2) samt installere en skraberobot i stald 5 + 7.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Husdyrloven yder en særlig beskyttelse af visse udvalgte kvælstoffølsomme naturtyper (§ 7-områder).

Det/de nærmeste § 7-område er:

Naturtype	Afstand til stald- og gødningsopbevaringsanlæg (meter)	Tålegrænse (kg N/ha/år)	Merdeposition af kvælstof fra det ansøgte på naturområdet (kg N/ha/år)
Nr. 200106532 - Overdrev	10	15-25	-
Nr. 200106600 - Overdrev	400	10-20	-
Nr. 200106117 - Overdrev	750	15-25	-

(*Nr. henviser til det entydige nummer, som hvert naturområde er tildelt på Miljøportalen.)

Jævnfør Naturdata er der i 1986 registreret følgende plantearter på overdrevet beliggende ca. 400 meter nordvest for anlægget (naturareal nr. 200106600): alm. bjergfyr, blåbær, liden klokke, bølget bunke, ene, gederams, hedelyng, revling, lyngsnerre, sandstar, blåhat, blåmunke, gul snerre og eg sp.

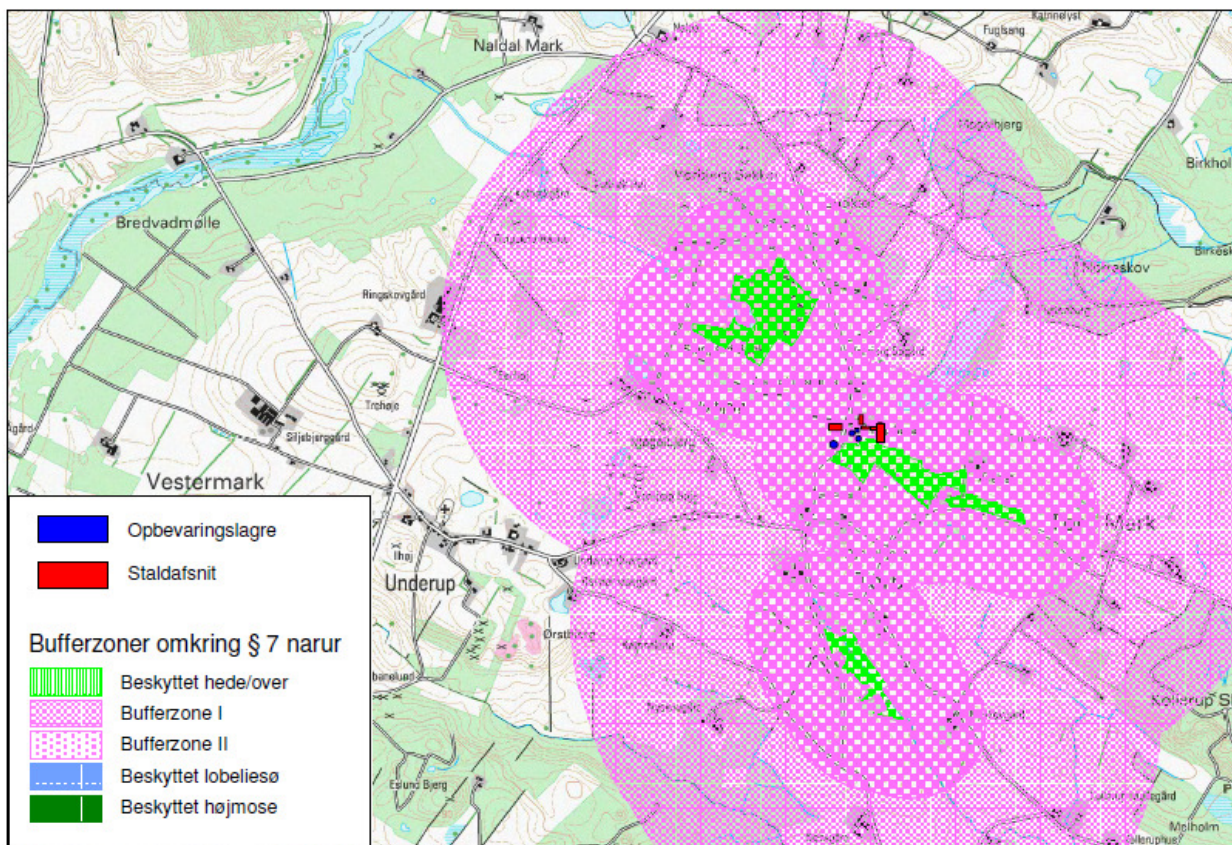

Fig. 3 Bufferzoner omkring § 7 natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget

Stald og opbevaringsanlæg ligger dermed indenfor bufferzone I.

Da ejendommens staldanlæg og gyllebeholder ligger indenfor bufferzone I, må det ansøgte ikke medføre en merdeposition på naturarealet (nr. 200106532). Da der er en reduktion i ammoniakfordampningen fra ejendommen er der ikke beregnet merdeposition til naturarealerne.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Kommunen er jf. Naturbeskyttelsesloven forpligtet til at overvåge, at naturområder, som er omfattet af loven (§ 3-områder), sikres imod tilstandsændring.

Følgende § 3-områder ligger i nærheden af stald- og opbevaringsanlæg tilknyttet den ansøgte produktion:

Naturområde	Afstand til stald- og gødningsopbevaringsanlæg (meter)	Tålegrænse (kg N/ha/år)	Merdeposition af kvælstof fra det ansøgte på naturområdet (kg N/ha/år)
Nr. 200107802 - sø	100	-	-
Nr. 200106817 - sø	150	-	-
Nr. 200105141 – fersk eng	150	15-25	-
Nr. 200106273 - mose	950	15-25	-
Nr. 200105834 - mose	490	15-25	-
Nr. 200107741 - sø	980	-	-
Nr. 200106819 - sø	560	-	-
Nr. 200107001 - sø	220	-	-
Nr. 200101000 - sø	850	-	-
Nr. 200106533 - overdrev	850	15-25	-
Nr. 200105840 - mose	900	15-25	-
Nr. 200107140 - sø	940	-	-
Nr. 200105269 – fersk eng	460	15-25	-

(*Nr. henviser til det entydige nummer, som hvert naturområde er tildelt på Miljøportalen.)

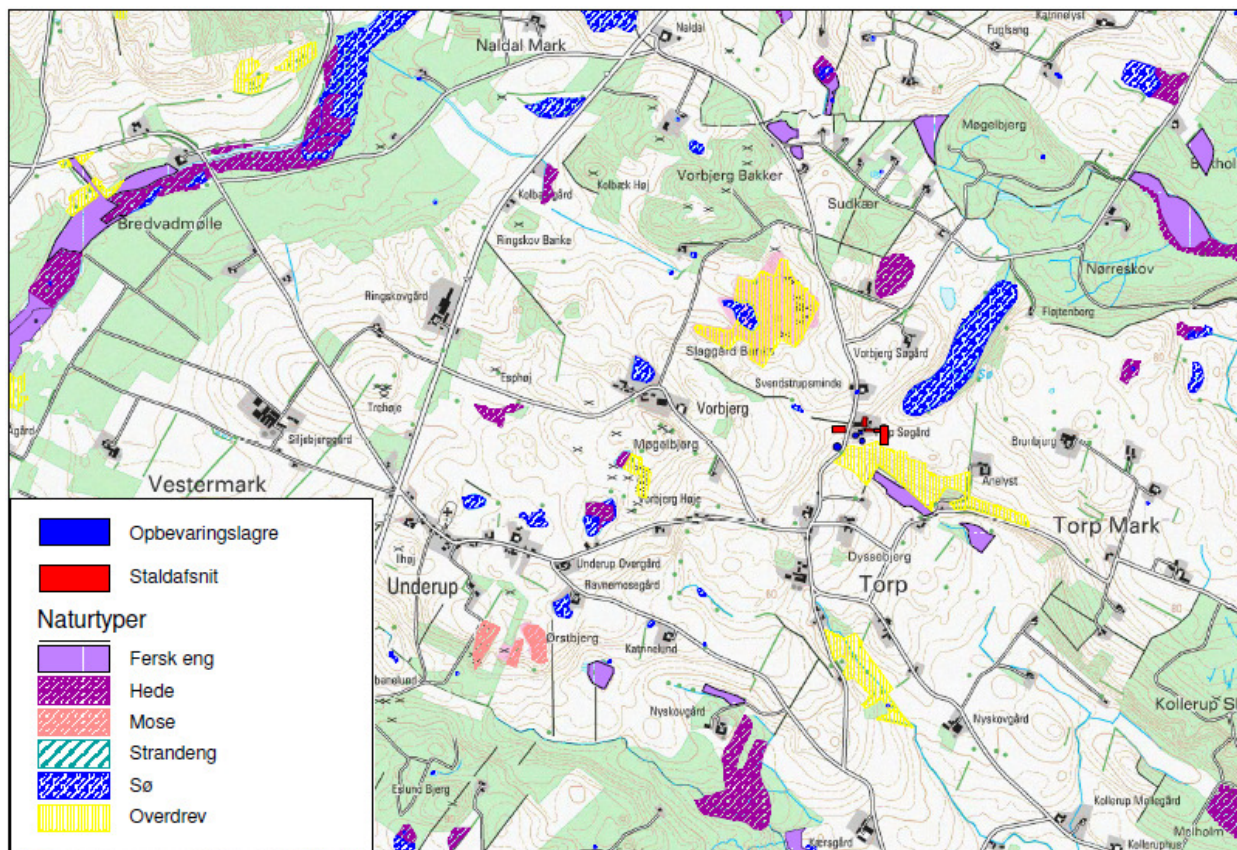

Fig. 4 Beskyttet natur efter § 3 i nærheden af anlægget

Jævnfør Naturdata er der i 1986 bl.a. registreret følgende planter på søen beliggende tættest på ejendommen - naturareal nr. 200107802 (søbred): alm. mjødukt, høj sødgræs, mosebunke, pil sp., rød-el og sværtevæld. Jævnfør Naturdata er der i 1986 bl.a. registreret følgende plantearter på mosen beliggende ca. 950 meter øst for ejendommen (naturareal nr. 200106273): bittersød natskygge, bredbladet dunhammer, fliget brøndsel, lodden dueurt og pil sp. Jævnfør Naturdata er der på mosen beliggende ca. 490 meter nord for anlægget bl.a. registreret følgende plantearter i 2005: kærtidsel, øret pil, dunet dueurt, alm. star, manna sødgræs, bittersød natskygge, knobsiv og engviol. Jævnfør Naturdata er der i 2005 registreret følgende plantearter omkring søen beliggende ca. 560 meter nordvest for anlægget (natur område nr. 20016819): lysesiv, kærranunkel, lav ranunkel, næbstar, fløjlsgræs, kærnsnerre, tue kæruld, tormentil, klok-kelyng, tranebær og blåbær.

Der findes ikke Naturdata for resten af naturarealerne.

Da der er en reduktion i ammoniakfordampningen fra ejendommen, er der ikke beregnet mer-deposition til naturarealerne.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Kommunen skal vurdere om det ansøgte projekt er foreneligt med EF-habitatdirektivforpligtelserne. Nærmeste Natura-2000 område er Natura 2000 område nr. 54, Yding Skov og Ejer Skov som ligger ca. 7,3 km nordøst for ejendommen. Naturområdet er habitatområde og har følgende udpegningsgrundlag: vandløb med vandplanter, kilder og væld, bøgeskov på muldbund, bøgeskove på morbund, bøgeskove på kalkbund og elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld. Heraf er elle- og akseskov en prioriteret naturtype.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktivite-

ter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. Følgende bilag IV-arter er registreret i Horsens Kommune (registreringer findes i miljøportalen: <http://www.naturdata.dk/>):

- Damflagermus, Vandflagermus, Frynseflagermus, Brunflagermus, Langøretflagermus, Sydflagermus, Trolldflagermus, Dværgflagermus
- Odder
- Marsvin
- Markfirben
- Stor vandsalamander, Løgrø, Spidssnudet frø, Springfrø, Strandtudse
- Tykskallet Malermusling

Ingen af de nævnte arter er registreret på eller i nærheden af ejendommens anlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national artsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen¹.

Der er ikke registreret fredede arter på eller i nærheden af ejendommen.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret på Den danske Rødliste. Horsens Kommune gør en særlig indsats for at forbedre levevilkårene for disse arter, så de sikres mod udryddelse og tilbagegang.

Der er ikke registreret arter på rødlisten eller gullisten på eller i nærheden af ejendommens anlæg.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune har foretaget en vurderet af, hvordan emissionen fra stald- og gødningsopbevaringsanlæg vil påvirke beskyttede arter og naturområder. Det ansøgte projekt resulterer ifølge ansøgningens beregninger i en ammoniakemission på 2.741kg N/år, hvilket betyder at emissionen reduceres med 11 kg N/år, i forhold til den eksisterende produktion.

Anvendelsen af overdækning af 2 af ejendommens gyllebeholdere og brug af skraberobot bidrager sammen med nedfældning af flydende husdyrgødning til at reducere ammoniakfordampningen.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Overdrevet beliggende indenfor ca. 400 meter nordvest for anlægget er et surt næringsstoffølsomt overdrev med typiske plantearter for naturtypen. Overdrevet afgræsses med får og heste. Da der ikke sker en meremission fra anlægget vurderer Horsens Kommune at naturområdet ikke bliver påvirket u hensigtsmæssigt af produktionen. Overdrevet beliggende tættest på anlægget umiddelbart syd for staldbygninger og gyllebeholdere er jævnfør Miljøportalens luftfoto mere næringsrigt og udnyttes til afgræsning af kvæg. Da der ikke sker en meremission fra anlægget vurderer Horsens Kommune at naturområdet ikke bliver påvirket u hensigtsmæssigt af produktionen.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Størstedelen af § 3 områderne beliggende mindre end 1.000 meter fra anlægget er ikke næringsstoffølsomme og da der ikke sker en meremission fra anlægget vurderer Horsens Kommune at naturområderne ikke bliver påvirket u hensigtsmæssigt af produktionen. Vegetationen

---

¹ Bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt.

omkring søen beliggende ca. 560 meter nordvest for anlægget (natur område nr. 20016819) er beskrevet med en næringsstoffølsom vegetation, men da der ikke sker en meremission fra anlægget vurderer Horsens Kommune, at naturområdet ikke bliver påvirket uhensigtsmæssigt af produktionen

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Nærmeste ammoniakfølsomme habitatnaturtype (bøg på morbund) på udpegningsgrundlaget er beliggende ca. 7,5 km nordøst for anlægget. Horsens Kommune vurderer pga. den store afstand til naturområdet at udpegningsgrundlaget ikke vil blive påvirket af produktionen på ejendommen.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde.

Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Odder er ikke registreret i nærheden af ejendommen. Arten er knyttet til vandløb og vådområder, men bevæger sig over relativt store afstande og også langt fra vand og kan derfor evt. findes langs vandløbene i skovene nordøst og syd for ejendommen.

Da projektet hverken resulterer i øget forstyrrelse, reducerede spredningsmuligheder eller forringelse af raste- eller yngleområder, vurderes en eventuel bestand af odder at være upåvirket af projektet.

Markfirben, Stor Vandsalamander, Løgfrø, Spidssnudet frø og Springfrø er ikke registreret nær ejendommens anlæg. Det kan dog ikke afvises at arterne kunne træffes i området. Forhold omkring ejendommens anlæg vurderes dog ikke at ville påvirke disse beskyttede arter, da der ikke ændres på levesteder (udyrkede arealer og søer) omkring anlægget.

Strandtudse, Tykskallet Malermusling og Gul Stenbræk (gullistet) er ikke registreret og har aldrig været registreret nær ejendommens anlæg og Horsens Kommune vurderer, at disse arter ikke findes nær ejendommen. Det ansøgte vurderes derfor ikke at ville påvirke disse arter.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Da der ikke sker meremission af ammoniak eller yderligere forstyrrelser fra anlægget vurderer Horsens Kommune at de fredede planter og dyr vil være upåvirket af projektet.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Der er ikke kendskab til om nogle af arterne på Den danske Rødliste/Gulliste findes i nærheden af ejendommen.

Det vurderes samlet, at det ansøgte ikke vil påvirke levevilkår eller levesteder for beskyttede dyre- og plantearter og at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau. Det er således kommunens vurdering, at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området.

Der stilles ikke yderligere vilkår.

LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion.

Lugtens udbredelse i nærområde, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. I beregningen af geneafstanden indgår øvrige husdyrbrug over 75 DE i området. Idet der ikke er andre husdyrproduktioner over 75 DE indenfor en afstand af 300 meter for produktionen på Naldalvej 7 er der ikke foretaget sådanne korrektioner.

Der er til beregningen anvendt de forudsætninger, som fremgår af skemaet, som findes i afsnittet: Husdyrhold og staldindretning.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt ligger 200 meter fra nærmeste produktionsbygninger. Der ligger samlet bebyggelse 1500 meter fra produktionen, mens nærmeste byzone ligger 2500 meter fra anlægget, (se bilag 1).

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter), nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	278,61				Ja
Samlet Bebyggelse	Ny	190,20				Ja
Enkelt bolig	Ny	86,80				Ja

Ejendommens eksisterende stalde og den projekterede ungdyrstald indgår alle i beregningerne.

Geneafstande i forhold til omkringliggende beboelser angives i forhold til et beregnet lugtcentrum.

Husdyrgodkendelse.dk foretager beregningerne og angiver om lugtgenekriterierne for hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkeltliggende boliger uden landbrugspligt er overholdt. Ved beregningerne ses der på ændringen i lugtafgivelsen.

Af ovenstående tabel ses at lugtgenekriteriet er overholdt for alle kategorier.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med nedfældning tager tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

Stalde og anlæg til husdyrgødning skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, skal virksomheden

for egen regning lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Efterfølgende skal virksomheden udarbejde og gennemføre en plan med de nødvendige afhjælpende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene formindskes i tilstrækkelig grad.

Horsens Kommune har i dag ikke kendskab til klager over lugt, hvorfor det antages at produktionen drives på en sådan måde at der ikke opstår generende lugt ved naboer. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke giver væsentlige gener for naboerne. Det forudsættes at ejendommen og dens omgivelser renholdes effektivt og der stilles derfor ikke vilkår herom.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinier. Gødningsmåtten hos kalvene muges ud med hyppige intervaller.

Kommunens rottebekæmpelse rekvireres, når der er behov. Der er opsat udvendige kasser med gift mod gnavere.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt. Der er ikke stillet særlige krav til rottebekæmpelse, idet det reguleres af anden lovgivning.

Der er ikke stillet særlige vilkår til opbevaring af animalsk affald, idet dette reguleres af anden lovgivning. Disse regler medfører bl.a. at animalsk affald, herunder døde dyr, skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt. Indtil afhentning skal de opbevares i container eller overdækket på en dertil indrettet afskærmet plads jf. bilag, hvor dyrene ikke er synlige fra vejen og således, at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af tabellen nedenfor. Det skal bemærkes, at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindende.

Der foretages ca. 520 årlige gylletransporter med traktor og en 20 tons gyllevogn.

Der vil hovedsageligt blive udbragt husdyrgødning i august, september, april og maj måned.

Der vil kun blive tale om få ekstra transportere i fremtidig drift.

En mindre del af transporterne med gylle og dybstrøelse foregår gennem Østbirk og Vestbirk.

Adgangen til ejendommen sker ad offentlig vej.

Størsteparten af transporterne sker indenfor tidsrummet kl. 6-19, mens der i forbindelse med høst og udbringning af husdyrgødning vil kunne forekomme transporter i aften- og nattetimerne.

Mejeriets kørselsruter kan variere, således at aften- og natafhentning kan forekomme.

Der anvendes ikke lastbil til transport af gylle, da alle udbringningsarealer befinder sig indenfor en afstand af 10 km fra ejendommen.

Transporter med husdyrgødning er sæsonbetonet i forhold til markarbejde. De øvrige transporter er jævnt fordelt over året. Der vil således være ca. 10 transporter om ugen.

Transporter	Tidsrum på dagen	Antal før Årlig	Antal efter Årlig
Afhentning/ levering af kvier til og fra lejstald	Dagtimerne	18	0
Afhentning af døde dyr	Dagtimerne	30	30
Afhentning af mælk:	Døgnet rundt	182	182
Afhentning af affald	Dagtimerne	3	3
Levering af levende dyr	Dagtimerne	54	54
Levering af råvarer, tilskudsfoder	Dagtimerne	12	12
Levering af sækkevarer samt rengøringsmidler	Dagtimerne	12	12
Levering af brændstof	Dagtimerne	12	12
Udbringning af gylle og dybstrøelse	Primært dagtimerne	370	520

Ensilage dyrkes på egne arealer tæt ved ejendommen og derved er der kun mindre transport med det

Interne transportveje samt ind - og udkørsel fra ejendommen ses af bilag 2.

De primære transportveje udenfor ejendommen ses af bilag 4.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 4.

Kommunen vurderer, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvist få gener for områdets beboere, selv om der køres igennem Østbirk og Vestbirk.

STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fuldfoderblander og kornvalse samt kompressor og vakuumpumpe samt ventilationen af bygning 1 og 6 kan ikke høres uden for ejendommen. I forbindelse med gylleudbringning kan der forekomme kørsel i aften- og evt. også i nattetimerne.

Med hensyn til kørsel kan der ske ændringer i driftstiden, idet leverandører kan ændre ruter, f.eks. afhentning af mælk, og nogle firmaer kører med 2-holdsskift.

Der er naturlig ventilation i alle stalde.

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	Bygning 1 og 6	Indsugning gennem åbne sider i bygning 1 og indsugning gennem porten i bygning 6. Kører hele tiden
Fuldfoderblander	Bygning 5+7	Fuldfoderet blandes 2 gange i døgnet, morgen og eftermiddag. Foderkæden 8 gange i døgnet
Kornvalse	Bygning 12	Kører under ½ time daglig
Kompressor og vakuumpumpe ved drift af malkebotter	Indendørs i bygning 6	Hele døgnet
Fodertruck	Kører mellem bygningerne	2 gange daglig
Lastbiler m.v.	På kørselsvejen for tung trafik og gyllebeholderne m.v.	Normalt 6 – 19

Fuldfoderblanderen er forsynet med elmotor for at begrænse støj. Foderkæden er støjsvag. Der er udover disse tiltag ikke foretaget yderligere for at dæmpe støjkilderne. Dette er ikke skønnet nødvendigt grundet anlæggets placering i forhold til naboer og arten af støjkilderne, da de er afskærmet af bygningerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger.

På grund af ejendommens placering med ganske få beboelser beliggende indenfor 300 meter fra ejendommen vurderer kommunen at standardvilkårene vedrørende støj (jf. krav § 11 i bekendtgørelsen om godkendelse af husdyrbrug) vil være tilstrækkelige til at sikre, at der ikke vil opstå gener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Virksomhedens samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende ækvivalente, korrigerede støjniveau mål i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse:*

Dag	Periode	Tidsrum	Værdi
Mandag – fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)

Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)
-----------------	-----------------	--------	----------

- For dag-, aften- og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer, 1 time og ½ time.
- Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden, igennem en akkrediteret virksomhed, for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984, måling af ekstern støj fra virksomheder.

STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der tilsættes vand til fuldfoderblandingen, og kornvalsning samt fuldfoderblanding foregår indendørs.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer, når afstanden til nærmeste nabo tages i betragtning.

Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet særlige vilkår for drift og egenkontrol.

LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der forefindes udendørs belysning på bygning 6 ind mod gårdspladsen, både ved døren ind til mælkerummet og i den modsatte ende af bygningen, og desuden på den sydvendte gavl af bygning 3. Lysene tændes ved hjælp af sensor. Derudover opsættes der udvendig belysning ved gavlport mod vejen med et tænd/sluk ur på den projekterede stalds gavlport ud mod Naldalvej.

Der er indendørs belysning i alle driftsbygninger. Når arbejdet er færdigt, slukkes alle lys på nær i bygning 5+7, hvor natlyset bestående af 8 lysstofrør tændes.

I de naturligt ventilerede stalde nr. 3, 5 og 7 er der et stort naturligt lysindfald gennem ovenlys i de forhøjede kippe og i siderne af bygningerne i alle stalde. I disse stalde bliver den elektriske belysning kun anvendt efter behov ved fodring og som arbejdsmæssig belysning og i vinterhalvåret, når dagslyset kan være begrænset.

Belysningen i stald nr. 5+7 er i vinterhalvåret tændt fra kl. 16-18, hvor der fodres og foregår almindeligt tilsyn med dyrene, og igen fra kl. 5-8, hvor proceduren er den samme. Fra marts og frem til november benyttes der ikke eller næsten ikke elektrisk belysning, men derimod kun brug af naturligt lysindfald og skumringsrelæet om natten. Der er kun natbelysning i kostalden nr. 5+7, og denne er styret af en LUX/dagslysregulerende sensor.

Der er ikke installeret lavenergilysstofrør, timer eller zoneopdelt belysning i staldene. Udenfor ved tankrummet, fyrrum og ved bygning nr. 3 (kælvingsbokse / storbokse til småkalvene) er der opsat bevægelsessensorer, der styrer tænd/sluk-funktionen på belysningen.

Mod nord afskærmes lyset af beplantning og en skrænt, hvilket sikrer, at naboen mod nord ikke generes af ejendommens lys.

Der er kun tale om natbelysning i bygning 5 + 7, og derfor er der kun en ringe fjernvirkning af belysningen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn, og der er ikke stillet vilkår til dette.

PÅVIRKNING FRA AREALERNE

UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabellen herunder viser størrelsen på markerne, om arealet er drænet, jordbundstypen og det valgte sædskifte på marken.

Navn	Ha	Drænet	Jordbundstype	Vandet	Sædskifte
001-0	6,80	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
002-0	6,00	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
010b	3,02	Ja	JB nr. 1	Nej	K4
008-0	8,80	Ja	JB nr. 1	Ja	K4
010c	2,55	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
058-0a	1,05	Ja	JB nr. 1	Nej	K4
026b	8,16	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
025a	5,31	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
051-0	10,21	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
013b	8,19	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
013-0a	3,11	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
013e	1,75	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
013c	3,00	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
013d	1,72	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
003-0a	1,89	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
016-0	4,03	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
019-0	1,36	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
017-0	10,35	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
020-0	3,50	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
010-0a	4,11	Ja	JB nr. 1	Nej	K4
058-0a	1,61	Ja	JB nr. 1	Nej	K4
015-2	3,61	Ja	JB nr. 4	Nej	K4

053-0	1,19	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
052-0	1,10	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
054-0a	7,15	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
003-0b	12,11	Ja	JB nr. 1	Ja	K4
021-0	4,72	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
004-1	2,83	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
054-0b	2,01	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
004-2	5,09	Ja	JB nr. 4	Ja	K4
005-0	0,87	Ja	JB nr. 1	Nej	K4
010d	0,58	Ja	JB nr. 1	Nej	K4
015-1	1,06	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
019-1	0,49	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
020-1	1,19	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
060	3,71	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
058-0c	3,22	Ja	JB nr. 1	Nej	K4
058-0b	1,24	Ja	JB nr. 1	Nej	K4
061	6,37	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
062	2,79	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
063	2,10	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
064	1,49	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
065	5,49	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
066	4,58	Ja	JB nr. 4	Nej	K4
Total	171,50				

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. Referencesædskiftet for bedriften er K4. Dette sædskifte indeholder som udgangspunkt minimum 10 % efterafgrøder (se bilag 6).

Der er ikke udbringningsarealer, som er udpeget af Miljøstyrelsen som meget sårbare overfor kvælstof eller fosfor, idet alle arealer er udpeget som nitratklasse 0 og fosforklasse 0 på Miljøstyrelsens kort.

Der er ikke udbringningsarealer som er klassificeret som lavbundsarealer på Miljøstyrelsens kort.

Der er ikke udbringningsarealer som er klassificeret som nitratfølsomme og som derfor skal have reduceret udvaskningen fra arealerne.

Tabellen herunder viser de relevante klasser indenfor de ejede og forpagtede arealer der er indarbejdet i husdyrgodkendelsessystemet indenfor nitrat, grundvand og fosfor.

Navn	Ha	N-Klasse 2 (ha)	Grundvand (ha)	P-Klasse 0 (ha)	Okkerklasse
001-0	6,80	*6,80	0,00	0,00	0,00
002-0	6,00	*6,00	0,00	0,00	0,00
010b	3,02	*3,02	0,00	0,00	0,00
008-0	8,80	*8,80	0,00	0,00	0,00
010c	2,55	0,00	0,00	0,00	0,00

058-0a	1,05	*1,05	0,00	0,00	0,00
026b	8,16	*8,16	0,00	0,00	0,00
025a	5,31	*5,31	0,00	0,00	0,00
051-0	10,21	*10,21	0,00	0,00	0,00
013b	8,19	0,00	0,00	0,00	0,00
013-0a	3,11	0,00	0,00	0,00	0,00
013e	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00
013c	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00
013d	1,72	0,00	0,00	0,00	0,00
003-0a	1,89	*1,89	0,00	0,00	0,00
016-0	4,03	*4,03	0,00	0,00	0,00
019-0	1,36	*1,36	0,00	0,00	0,00
017-0	10,35	*10,35	0,00	0,00	0,00
020-0	3,50	*3,50	0,00	0,00	0,00
010-0a	4,11	0,00	0,00	0,00	0,00
058-0a	1,61	*1,61	0,00	0,00	0,00
015-2	3,61	0,00	0,00	0,00	0,00
053-0	1,19	*1,19	0,00	0,00	0,00
052-0	1,10	*1,10	0,00	0,00	0,00
054-0a	7,15	*7,15	0,00	0,00	0,00
003-0b	12,11	*12,11	0,00	0,00	0,00
021-0	4,72	*4,72	0,00	0,00	0,00
004-1	2,83	*2,83	0,00	0,00	0,00
054-0b	2,01	*2,01	0,00	0,00	0,00
004-2	5,09	*5,09	0,00	0,00	0,00
005-0	0,87	*0,87	0,00	0,00	0,00
010d	0,58	0,00	0,00	0,00	0,00
015-1	1,06	0,00	0,00	0,00	0,00
019-1	0,49	*0,49	0,00	0,00	0,00
020-1	1,19	*1,19	0,00	0,00	0,00
060	3,71	*3,71	0,00	0,00	0,00
058-0c	3,22	*3,22	0,00	0,00	0,00
058-0b	1,24	*1,24	0,00	0,00	0,00
061	6,37	*6,37	0,00	0,00	0,00
062	2,79	*2,79	0,00	0,00	0,00
063	2,10	0,00	0,00	0,00	0,00
064	1,49	*1,49	0,00	0,00	0,00
065	5,49	*5,49	0,00	0,00	0,00
066	4,58	*4,58	0,00	0,00	0,00
Total	171,50 Ha	*139,72 Ha	171,50 Ha	171,50 Ha	171,50 Ha

*De udbringningsarealer, som ikke er omklassificeret til nitratklasse 2 (31,78 ha), er alle placeret i nitratklasse 0.

For de stjerne (*) markerede arealer i ovenstående tabel er der, på baggrund af en konkret vurdering foretaget af Horsens Kommune, stillet krav om at arealerne skal angives som værende beliggende i andre beskyttelsesklasser for nitrat og fosfor end det der fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk.

Baggrunden for ændringen er at Horsens Kommunes har vurderet, at der skal stilles yderligere krav til udbringningsarealerne udover Statens udmeldte beskyttelsesniveau, således at arealerne betragtes som liggende i nitratklasse 2. Dette bliver uddybet nærmere i de efterfølgende afsnit.

Udspretningsarealer og aftalearealerne fremgår alle af bilag 5. Arealernes status i forhold til udpegninger kan ses af bilag 8 og 9.

Der er i ansøgningen foruden efterafgrøder i standardsædskiftet (10 %), angivet at ansøgerne ønsker valgfrihed mellem enten, at anvende yderligere 3 % efterafgrøder eller nedsætte ejendommens kvælstofkvote med 4,3 %. De 3 % efterafgrøder kommer ud over plantedirektoratets krav.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Samtlige arealer, som drives under samme CVR-nummer skal medtages ved vurdering af ansøgning om miljøgodkendelse jf. § 12 i husdyrgodkendelsesloven. Vurdering af arealerne relaterer sig til den påvirkning af omgivelserne, som udbringningsarealerne giver anledning til, og om denne er forenelig med hensynet til omgivelserne.

Til udspretning af det producerede husdyrgødning er opgivet et samlet areal på 171,50 ha. Det ejede og forpagtede areal udgør 171,50 ha. Det resterende areal på 27,55 ha udgøres af aftalearealer. På de ejede og forpagtede arealer udbringes husdyrgødning svarende til 1,7 DE/ha. På aftalearealerne udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha.

Vurderingen af arealernes sårbarhed overfor tilførsel af næringsstoffer er foretaget på grundlag af oplysningerne om beskyttelsesniveau jf. bilag 3 til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Til formålet skal anvendes Skov- og Naturstyrelsens kortværk over sårbarhedsklasser for Nitratklasser (kystvand), Nitratfølsomme indvindingsområder (grundvand) og fosfor oplande til Natura 2000 områder og lavbundsarealer.

Horsens Kommune vurderer, at det generelle krav om kvælstof og fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på de nævnte arealer ved overholdelse af generelle regler.

Foruden ovennævnte vurdering, har Horsens Kommune konkret vurderet produktionens belastning af Horsens Inderfjord. Baggrunden for denne vurdering er beskrevet nærmere under det efterfølgende afsnit om kvælstof og fosfor.

Kommunen har i forbindelse med sagsbehandlingen stillet krav til ansøger om at opklassificere hovedparten af udbringningsarealerne, svarende til 139,72 ha, således, at de alle er angivet som værende beliggende i nitratklasse 2.

Idet aftalearealerne er beliggende i robuste områder kan de modtage fuldt dyretryk og følge de generelle regler, hvorfor anvendelsen af aftalearealerne ikke vil udløse krav om en § 16 arealgodkendelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Bedriftens udbringningsareal må maksimalt modtage, hvad der svarer til 1,7 DE/ha pr. planår (1/8-31/7).*

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Der er 3 udbringningsarealer, som grænser op til § 7- områder.

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen² er der et lovkrav om nedfældning af flydende husdyrgødning på alle arealer, som ligger indenfor 1000 m fra et § 7-område, såfremt udbringningen sker på sort jord eller græsmarker. På nedenstående kort vises, hvilke af ejendommens marker, som er omfattet af dette krav. Fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

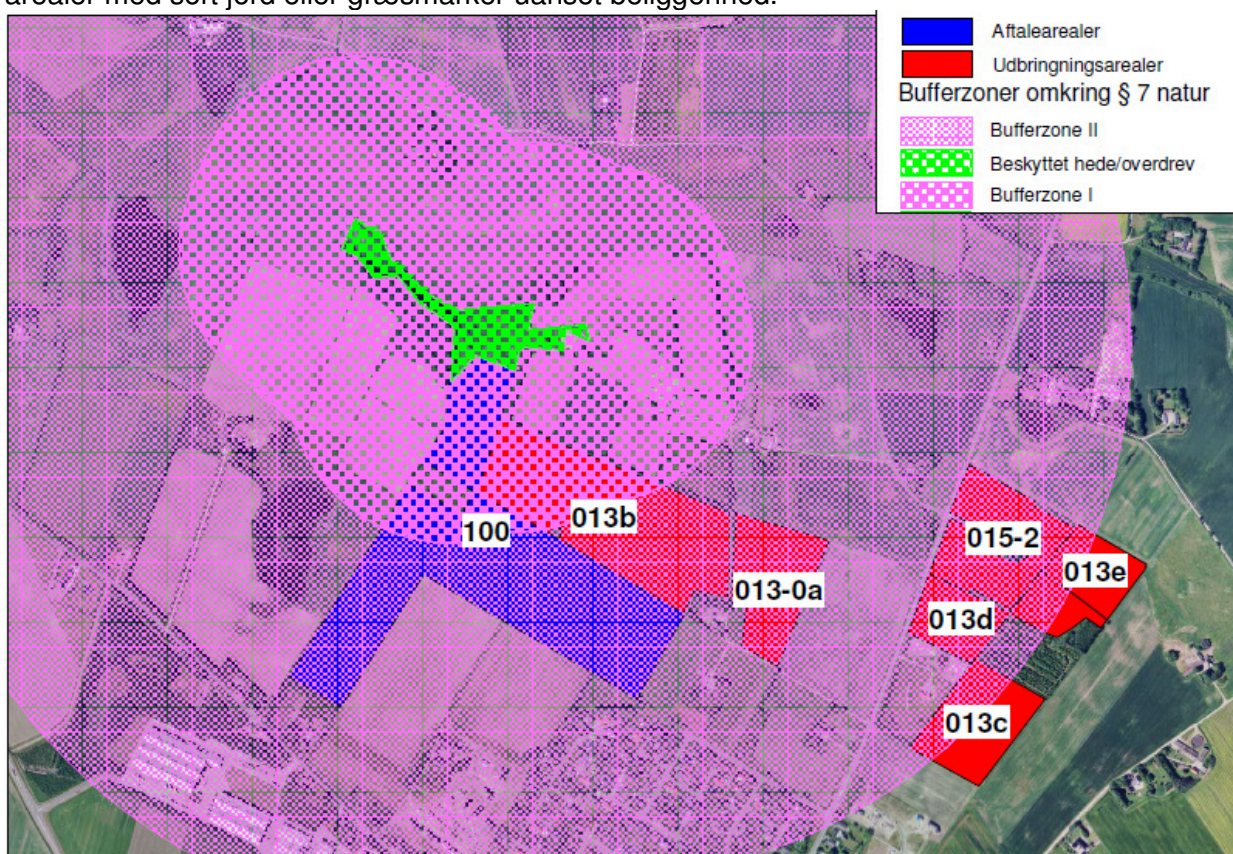

Fig. 5 Bufferzoner ved udbringningsarealerne i nord

² Bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12/2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

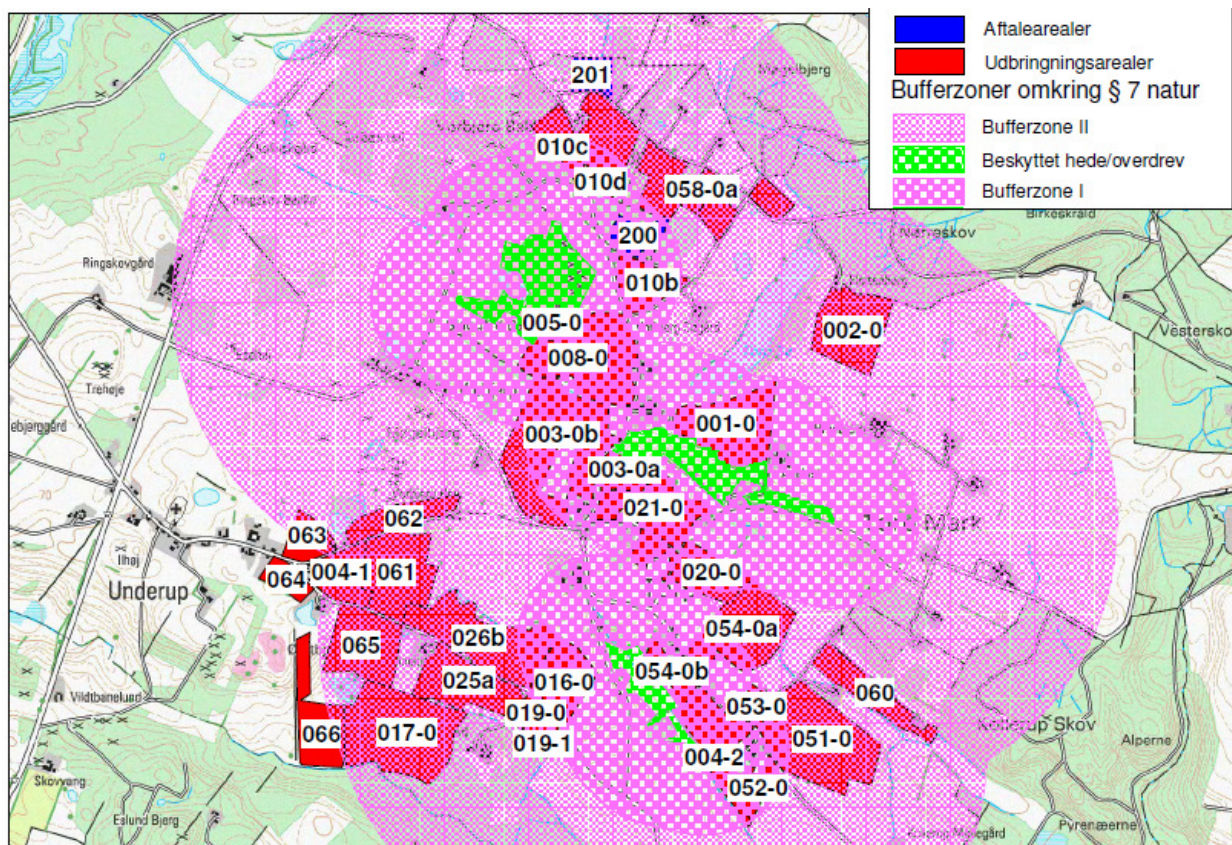

Fig. 6 Bufferzoner ved udbringningsarealerne i syd

Udbringningsareal nr. 005-0 og nr. 008-0 grænser op til § 7 beskyttet overdrev (nr. 200106600). Ved besigtigelse den 16. april 2009 blev det konstateret at der langs skellet imellem markerne og overdrevet går en offentlig sti i ca. 6 meters bredde. Det blev desuden konstateret at registreringen af overdrevet skal rettes således at det følger markskellet (se vilkår vedr. offentlig sti).

Udbringningsareal nr. 001-0 og 003-0a grænser til § 7 beskyttet overdrev beliggende umiddelbart ved staldanlægget. Udbringningsareal nr. 001-0 er beliggende ovenfor overdrevet, men marken er flad således, at der ikke sker en direkte afstrømning fra marken til naturarealet.

Udbringningsareal nr. 0054-0b og 004-2 grænser til § 7 beskyttet overdrev (nr. 200106617). Udbringningsarealerne skråner ikke ned imod overdrevet. Der er ikke Naturdata for overdrevet. En del af overdrevet er under tilgroning og en del afgræsses. I kanten af overdrevet findes 2 kilder.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelsesloven - § 3 natur

Der er 4 udbringningsarealer, som grænser op til § 3- områder.

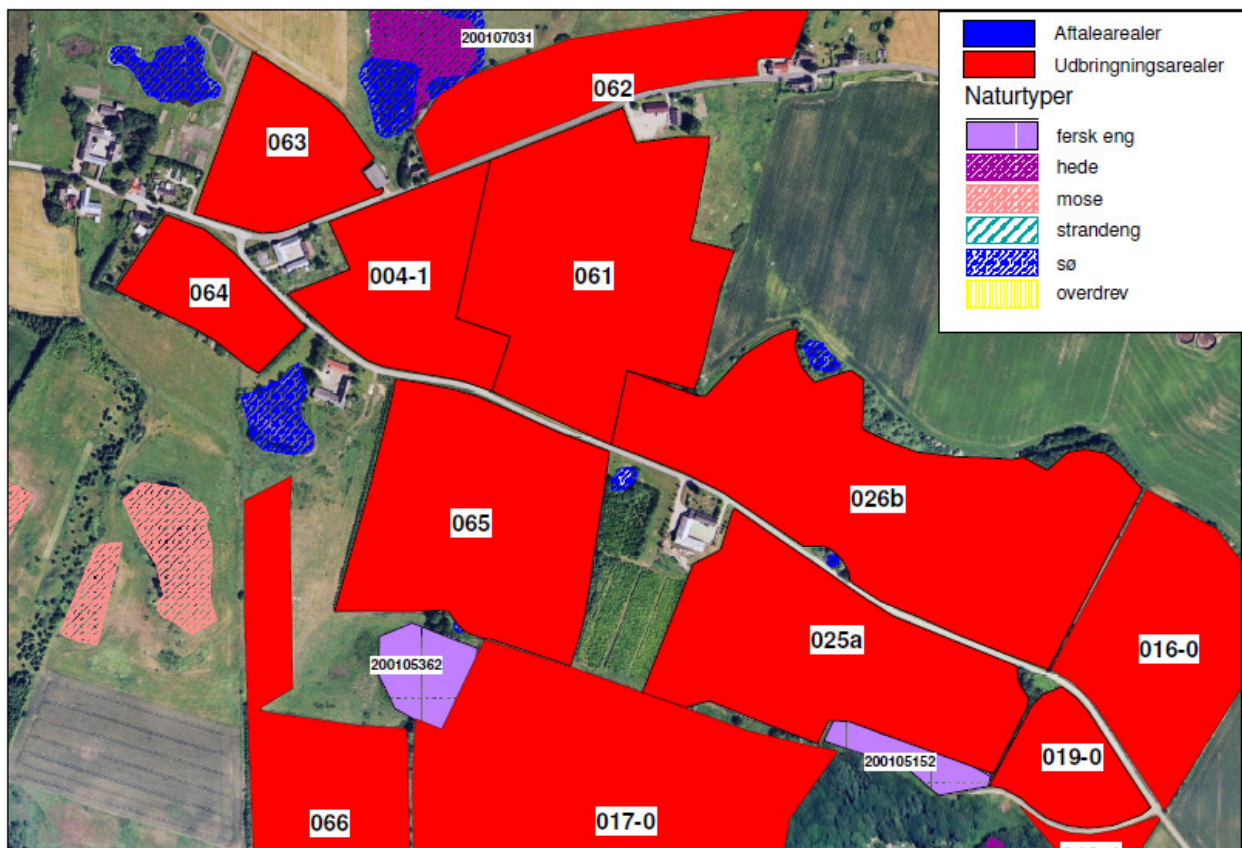

Fig. 7 Udbringningsarealer og § 3 natur syd

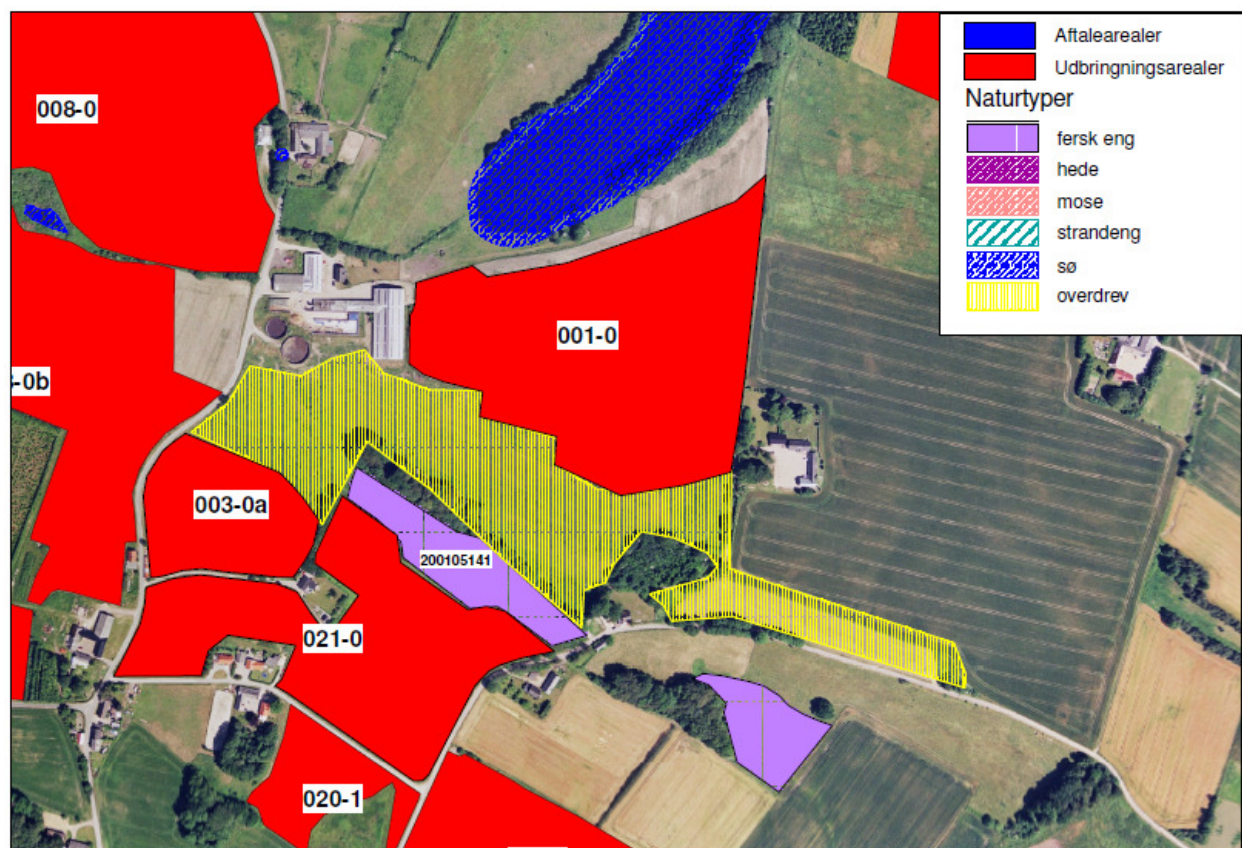

Fig. 8 Udbringningsarealer og § 3 natur ved anlægget

Udbringningsareal nr. 062 grænser til sø (nr. 200106031) beliggende i skel til nabo. Marken skræner ikke ned imod naturarealet. I Naturdata fra 2005 er beskrevet vegetationen i den nær-

liggende mose med bl.a. bredbladet dunhammer, bittersød natskygge, øret pil, knæbøjet rævehale, duskfredløs, langbladet ranunkel, kærsnerre og lysesiv.

Udbringningsareal nr. 017-0 grænser til fersk eng (nr. 200105362). Engen er jævnfør luftfoto uudnyttet fugtigt areal under tilgroning og marken skrånner ikke ned til naturområdet.

Udbringningsareal nr. 025a grænser til beskyttet fersk eng (nr. 100105152) Jævnfør Naturdata er der i 1998 registreret kærtidsel og kamgræs på den ferske eng. Markens hældning til den ferske eng er 6-12°.

Udbringningsareal nr. 21-0 grænser til fersk eng (nr. 200105141). Marken skrånner ikke ned til den ferske eng.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Ingen af udbringningsarealerne grænser til et Natura 2000-område. Nærmeste Natura2000 område er Yding skov og Ejer Skov beliggende ca. 3 km nordøst for det nærmeste udbringningsareal.

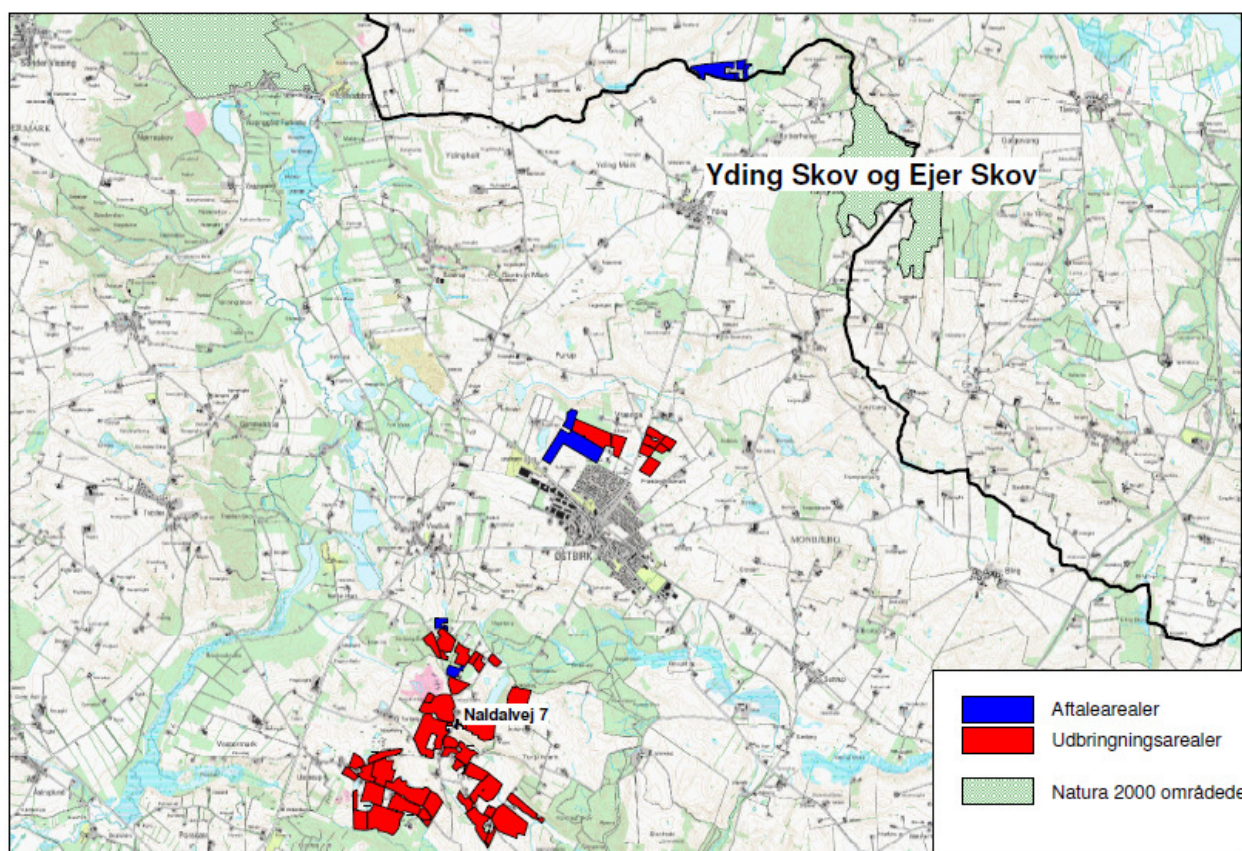

Fig. 9 Udbringningsarealerne og anlæggets placering i forhold til nærmeste Natura 2000 område.

Nærmeste næringsstoffølsomme habitatnaturtype (bøg med morbund) er beliggende ca. 3,5 km nordøst for nærmeste udbringningsareal.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Flagermus er ikke registreret indenfor eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter raster eller yngler i området.

Odder er ikke registreret nær udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes at arten kan træffes på nærliggende marker beliggende langs vandløb og søer.

Markfirben

Der er ingen kendte registreringer af markfirben på eller nær udbringningsarealerne.

Stor Vandsalamander

Der er ingen registreringer af stor vandsalamander i projektområdets vandhuller, men arten findes på landsplan på mange steder uden at være registreret. Det kan ikke udelukkes, at den findes i vandhuller, som ligger indenfor eller nær udbringningsarealerne.

Løgfrø

Der er ingen kendte forekomster af løgfrø indenfor eller nær projektområdet. Det kan dog ikke udelukkes at løgfrø potentielt kunne findes i området.

Spidssnudet frø er ikke registreret i vandhul, nær udbringningsarealerne. Det kan dog ikke udelukkes at spidssnudet frø yngler eller raster i vandhuller på eller nær udbringningsarealerne.

Springfrø har sin eneste kendte forekomst i Horsens Kommune på Endelave. Arten vurderes ikke at have yngle- eller rasteområde indenfor projektområdet.

Strandtudse

Der er ingen kendte forekomster af strandfrø indenfor eller nær projektområdet.

Tykskallet Malermusling og **Gul Stenbræk** har aldrig været registreret indenfor eller nær udbringningsarealerne og arterne vurderes ikke at have sin udbredelse her.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Der er ikke registreret fredede dyr eller planter på eller i nærheden af udbringningsarealerne.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Der er ikke registreret arter på den danske Rødliste eller Gulliste på eller i nærheden af udbringningsarealerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune har foretaget en vurderet af, hvordan markdriften vil påvirke beskyttede arter og naturområder.

Nedfældning af flydende husdyrgødning indenfor bufferzoner omkring § 7 arealer medvirker til at reducere ammoniakfordampningen fra markerne.

Jævnfør bilag til notat af Miljøstyrelsen d. 6. juli 2009 vurderes der kun at være ammoniak påvirkninger fra udbringningsarealer op til en afstand af ca. 100 meter på over 1 kg N/ha/år. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha/år.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Overdrevet beliggende indenfor ca. 400 meter nordvest for anlægget er et surt næringsstoffølsomt overdrev med typiske plantearter for naturtypen. Mark nr. 005-0 og 008-0 grænser til overdrevet. Da der nedfældes på sort jord og græsmarker og marken ikke skrånede til overdrevet vurderer Horsens Kommune at påvirkningen fra udbringningen ikke påvirker overdrevet uhenigtsmæssigt. Der sættes dog vilkår om at den offentlige sti (ca. 6 meter bred dyrknings- og gødningsfri bræmme) ikke må inddrages som udbringningsareal.

Mark nr. 001-0 og 003-0a grænser til overdrevet beliggende ved ejendommen er næringsrigt og afgræsses med kvæg. Da der nedfældes på sort jord og græsmarker og marken ikke skrånede til overdrevet vurderer Horsens Kommune, at påvirkningen fra udbringningen ikke påvirker overdrevet uhenigtsmæssigt.

Mark nr. 004-0 og mark nr. 0054-0b grænser til overdrev. Da der nedfældes på sort jord og græsmarker og marken ikke skrånede til overdrevet vurderer Horsens Kommune, at påvirkningen fra udbringningen ikke påvirker overdrevet uhenigtsmæssigt.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Horsens Kommune vurderer, at der ikke er direkte påvirkning af § 3 området fra marker der skrånere mindre end 6° til naturområdet. Dette er gældende for mark nr. 017-0, der skrånere imod § 3 beskyttet fersk eng. Mark nr. 025a skrånere mere end 6° til fersk eng, og der stilles derfor vilkår om mindst 5 meter dyrkningsfri bræmme for at forhindre direkte afstrømning af næringsstoffer fra marken til den ferske eng.

Mark 062-0 grænser til beskyttet sø i skel til nabo. Jævnfør vandløbsloven er der krav om 2 meter bræmme fra mark til sø når søen er beliggende i skel. Horsens Kommune vurderer herefter at ingen af § 3 områderne bliver påvirket af udbringning af husdyrgødning.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Horsens Kommune vurderer at nærmeste næringsstoffølsomme habitatnaturtype i udpegningsgrundlaget for Natura2000 område Yding skov og Ejer Skov er beliggende så langt væk fra udbringningsarealerne (ca. 3,5 km, bøg med morbund), at udpegningsgrundlaget for Natura2000 området ikke bliver påvirket hensigtsmæssigt. Der sættes derfor ikke yderligere vilkår udover det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Flagermus

Markdriften vurderes ikke at ville påvirke raste- eller yngleområder for arter af flagermus, da der ikke fældes levende hegn eller enlige træer.

Odder

Støj og øvrig forstyrrelse fra markdriften foregår i dagtimerne. Odderen er hovedsageligt aktiv om natten. Markdriften vurderes ikke at resultere i reducerede spredningsmuligheder eller forringelse af raste- eller yngleområder. En eventuel bestand af odder vurderes derfor at være upåvirket af markdriften.

Markfirben

Findes især på solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation.

Markerne nr. 005-0, 008-0, 001-0, 003-0a, 004-0 og 0054-0b ligger grænsende til tørre overdrev, der er potentielle yngle- eller rastested for markfirben. Da der nedfældes på sort jord og græs på markerne, fordi overdrevene er beskyttet af husdyrlovens § 7 vurderer Horsens Kommune at en evt. bestand af markfirben ikke bliver påvirket af markdriften.

Stor Vandsalamander

Arten er udbredt over det meste af Danmark, især øst for israndslinjen. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog anvendes som rasteområde. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l.

Horsens Kommune vurderer at der kan være stor vandsalamander i søen grænsende til mark nr. 062, og der sættes derfor vilkår om 2 meter gødsknings- og dyrkningsfri bræmme imellem søen og marken.

Løgfrø

Arten yngler i et bredt spektrum af lavvandede vådområder og vandhuller og også i temporære vandhuller. Horsens Kommune har ikke kendskab til forekomster indenfor eller nær projektområdet. Det kan dog ikke udelukkes at løgfrø potentielt kunne findes i området.

Horsens Kommune vurderer at der kan være løgfrø i søen grænsende til mark nr. 062. Da vandhullet ligger i skel er der jævnfør vandløbsloven krav om 2 meter bræmme imellem vandhul og mark.

Spidssnudet frø

Findes udbredt over det meste af landet og kan yngle i mange slags vådområder og vandhuller af forskellig type og størrelse.

Det kan ikke udelukkes at spidssnudet frø yngler eller raster i andre vandhuller nær ejendommens udbringningsarealer.

Springfrø

Arten vurderes ikke at have yngle- eller rasteområde indenfor projektområdet.

Strandtudse

Arten findes på landsplan kun på færre end 20 indlandslokaliteter og den er i stærk tilbagegang både i Danmark og i det øvrige Europa.

Nærmeste kendte lokalitet med Strandtudse ligger mere end 2 km fra det nærmeste udbringningsareal. Strandtudsens spredningsradius er under 2 km. Horsens Kommune vurderer, at arten hverken raster eller yngler indenfor eller nær udbringningsarealerne. Det ansøgte vurderes derfor ikke at ville påvirke strandtudse.

Tykskallet Malermusling og **Gul Stenbræk** har aldrig været registreret indenfor eller nær udbringningsarealerne og arterne vurderes ikke at have sin udbredelse her.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Der er ikke registreret fredede dyr eller planter på eller i nærheden af udbringningsarealerne og derfor vurderer Horsens Kommune at driften af udbringningsarealerne ikke vil påvirke sådanne arter.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Der er ikke registreret arter på den danske Rødliste eller Gulliste på eller i nærheden af udbringningsarealerne og derfor vurderer Horsens Kommune at driften af udbringningsarealerne ikke vil påvirke sådanne arter.

Det er samlet kommunens vurdering, at de anførte vilkår vil sikre, at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Der stilles vilkår om at der holdes en min. 5 meter bred dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefri bræmme langs mark nr. 025a, der skråner mere end 6° til beskyttet fersk eng.*

PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Følgende udbringningsarealer grænser til beskyttede vandløb: 0-60, 054-0a, 004-2, 052-0 (Fæbæk), 017-0, 019-1 og 066-0 (Kærsgård Bæk). Alle vandløbene er B1 målsatte.

Mindre dele af følgende udbringningsarealer er registreret som lavbundsarealer: 003-0a, 021-0, 008-0, 025a, 058-0a og 015-2.

Ca. 32,5 ha af udbringningsarealerne afvander til Mossø. Mossø er eutrofieret af både tidligere og eksisterende næringsstofførsler. Der er tillige en intern belastning i søen, og tilstanden er,

jævnfør basisanalysen, ikke tilfredsstillende. Den biologiske struktur er ikke i balance, bl.a. er undervandsvegetationen væsentligt reduceret eller helt manglende. Det forventes ikke, at tilstanden vil ændre sig markant de kommende år, da tilstanden i søerne i høj grad er afhængig af, at tilstanden bedres i søer længere opstrøms i de vandløbssystemer, som søerne er beliggende i. Mossø opfylder ikke målsætningen.

Mossø er en del af Natura2000 område 52, og Kommunen er jf. Habitatbekendtgørelsens § 8 stk. 6, forpligtet til at sikre, at naturen beskyttes i overensstemmelse med nationale og EU-retlige forpligtelser. Naturtyper og arter, som danner udpegningsgrundlag for områder, der indgår i det europæiske Natura 2000 netværk, skal dermed beskyttes således, at de sikres en gunstig bevaringsstatus.

Næringsrige søer med flydeplanter eller store vandaks indgår som én af de naturtyper, der danner udpegningsgrundlag for Natura 2000-området.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

En del af ejendommens arealer ligger i oplandet til Mossø. Mossø opfylder i dag ikke målsætningen fra Regionplan 2005, Vejle Amt.

Mossø modtager vand fra et opland på 624 km² og 32,5 ha af ejendommens udbringningsarealer afvander til Mossø. Ejendommens arealer udgør således mindre end 0,1 % af søens opland. Næringsstofudvaskningen fra denne produktion er ikke alene årsag til søens manglende opfyldelse af målsætningerne, men er sammen med andre produktioner årsag til manglende målopfyldelse.

Ifølge beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er der en udvaskning af kvælstof til overfladevand på 66,20 kg N/ha og der vil være et fosforoverskud 6,4 kg P/ha svarende til en tilførsel på 31,4 kg P/ha og en fraførsel på 25 kg P/ha. Dette overskud vil dog blive reduceret med indførelse af nye dyreenhedsberegninger for kvæg.

Den 1. august 2009 forventes beregningen af dyreenheder for kvæg ændret, så harmonikravet til en kvægbedrift øges med ca. 16 %. Det vil betyde et lavere dyretryk på arealerne og dermed en lavere fosforbalance. For denne bedrift betyder det, at fosforoverskuddet på de 6,4 kg P/ha vil ændres til et fosforoverskud på 2,0 kg P/ha, idet der vil tilføres 27,0 kg P/ha på de ejede og forpagtede arealer og fraføres 25,0 kg P/ha.

Horsens Kommune vurderer ud fra beregningerne i husdyrgodkendelse.dk at Husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt.

Ved vurderingen af påvirkninger fra bedriftens anvendelse af udbringningsarealerne har kommunen også set på reguleringen på markniveau, og der er på ejendommens udbringningsarealer identificeret risikoarealer (skrånende, erosionstruede og lavbundsarealer), idet der fra sådanne arealer et stor risiko for udvaskning af næringsstoffer.

Vandløbene er i dag omfattet af det generelle lovkrav om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer jf. Vandløbslovens § 69. Det vurderes at en sprøjte-, gødsknings og dyrkningsfri bræmme på mindst 2 meters bredde langs vandløbene, vil være tilstrækkelig til at sikre at der ikke er risiko for erosion og udvaskning af udbragt husdyrgødning i forbindelse med kraftige regnskyl.

Idet der ikke er skrånende marker helt ned til vandløbene vurderes det, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning og udvaskning af næringsstoffer fra markerne. Horsens Kommune vurderer derfor at der ikke er grundlag for at sætte vilkår udover husdyrlovens generelle vilkår. Se også fig. 9.

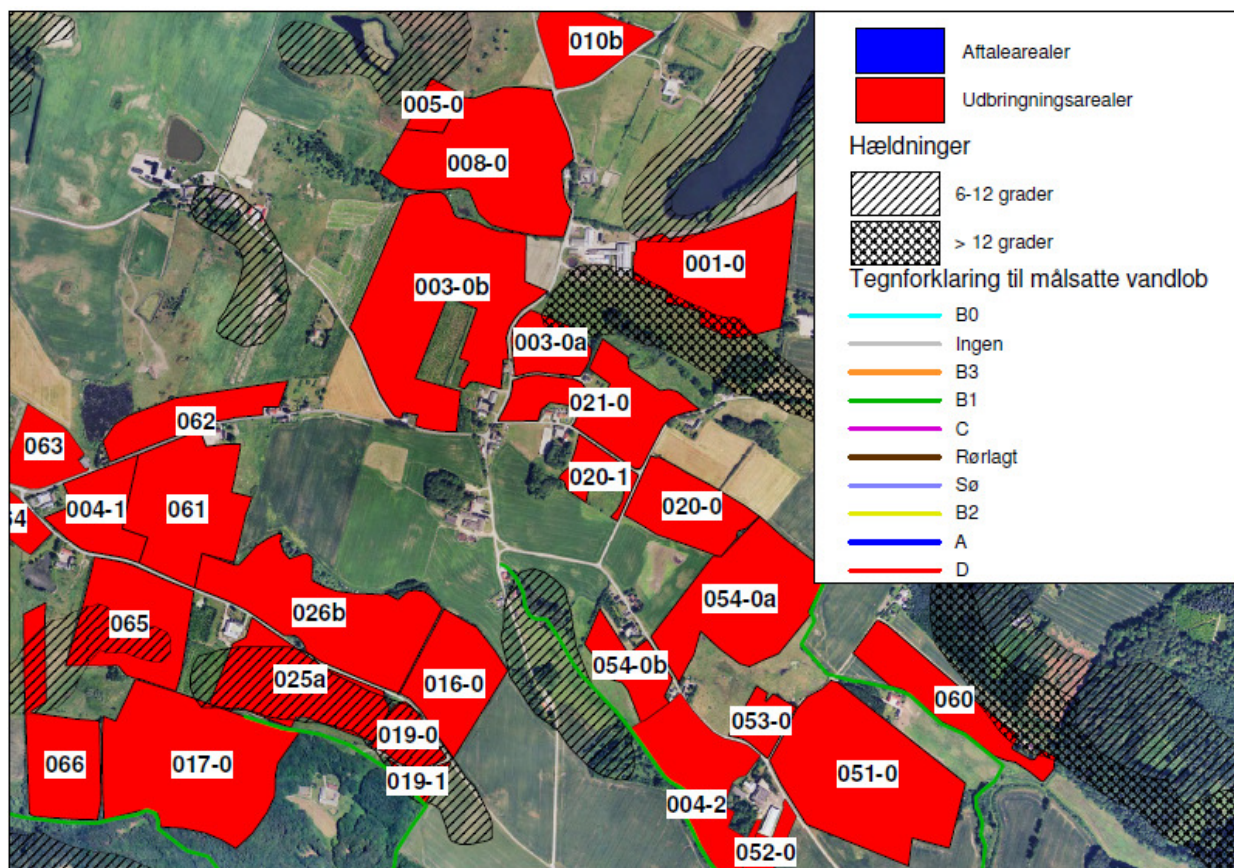

Fig. 10 Udbringingsarealer ved vandløb med almindelige bræmmegrav

Der dyrkes flere steder tæt på vandløbene (indtil 2 meter), og denne praksis vil ifølge ansøgningen fortsætte uændret.

Der foreligger i dag ikke et tilgængeligt beregningsværktøj, der kan vise belastning til Natura 2000 område nr. 52, der bl.a. omfatter Mossø, fra det ansøgte. Det må forventes, at de kommende års udarbejdelse af natur- og vandplaner vil give et bedre grundlag for vurderingen af den akkumulerede miljøbelastning af Natura 2000-området. Imidlertid er beskyttelsen af Natura 2000 områderne er indarbejdet i Husdyrlovens gennem beskyttelsesniveauet i bilag 3 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug. Det vurderes, at denne beskyttelse er tilstrækkelig til at sikre at områdets udpegningsgrundlag ikke udsættes for en væsentlig negativ påvirkning.

VILKÅR

Der stilles ikke yderligere vilkår.

KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hovedparten af arealerne afvander til Horsens Fjord og en mindre del af arealerne afvander til Randers Fjord, svarende til at ca. 90 % af de udvaskede næringsstoffer potentielt kan ende i Horsens Fjord og ca. 10 % ender i Randers Fjord.

Ved den nuværende produktion udbringes 25.742,19 kg N på udbringingsarealerne, mens der ved den ansøgte produktion udbringes 31.428,25 kg N. Der sker således en årlig forøgelse på

ca. 28.285 kg af den udbragte kvælstofmængde til Horsens Fjord og ca. 3.143 kg af den udbragte kvælstofmængde til Randers Fjord.

Reguleringen af udvaskning af kvælstof til overfladevand sker gennem Miljøstyrelsens udpegede områder med reduceret kapacitet til nitratreduktion, hvor bl.a. Horsens Yderfjord og Randers Fjord er omfattet af udpegningen.

Horsens Kommune sidestiller dog også arealer der afvander til Horsens Inderfjord med arealer der afvander til Horsens Yderfjord. På opfordring fra Horsens Kommune har, ansøger derfor opklassificeret arealerne i ansøgningssystemet, således at de betragtes som arealer der har reduceret kapacitet til at denitrificere den nitrat der udvaskes fra arealerne.

Ejendommen på Naldalvej 7 har 139,72 ha beliggende i nitratklasse 2, hvilket betyder at arealernes evne til at denitrificere ligger over 50 pct. samtidig med at Natura 2000 området er klassificeret som et sårbart vandområde.

Ansøger har på baggrund af opklassificeringen ønsket valgfrihed mellem at indarbejde 5 ha med ekstra efterafgrøder eller reducere kvælstofkvoten med 4,3 %, jf. bilag 10.

De udbringningsarealer som afvander til Randers Fjord har alle en reduktionskapacitet for nitrat på 100 %, hvorfor det kvælstof der udbringes på disse arealer ifølge Miljøstyrelsen ikke vurderes at kunne påvirke tilstanden af Randers Fjord i negativ retning. Der er derfor ikke indarbejdet tiltag som reducerer udvaskningen af kvælstof fra disse arealer.

Både Randers Fjord, og de søer der ligger i oplandet til fjorden og Horsens Fjord er følsomme overfor fosfor, og Horsens Kommune anvender derfor et forsigtighedsprincip i forhold til fosforbelastningen på arealerne.

Ved den nuværende produktion udbringes totalt 4.359 kg P på udbringningsarealerne, mens der ved den ansøgte produktion udbringes 5.380 kg P. Der sker således en årlig forøgelse på 1.021 kg af den udbragte fosfor.

Ifølge beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er der en udvaskning af kvælstof til overfladevand på 66,20 kg N/ha og der vil være et fosforoverskud 6,4 kg P/ha svarende til en tilførsel på 31,4 kg P/ha og en fraførsel på 25 kg P/ha. Dette overskud vil dog blive reduceret med indførelse af nye dyreenhedsberegninger for kvæg.

Den 1. august 2009 forventes beregningen af dyreenheder for kvæg ændret, så harmonikravet til en kvægbedrift øges med ca. 16 %. Det vil betyde et lavere dyretryk på arealerne og dermed en lavere fosforbalance. For denne bedrift betyder det, at fosforoverskuddet på de 6,4 kg P/ha vil ændres til et fosforoverskud på 2,0 kg P/ha, idet der vil tilføres 27,0 kg P/ha på de ejede og forpagtede arealer og fraføres 25,0 kg P/ha.

Der er ikke udbringningsarealer som er kategoriseret som jordbundstype JB. nr. 5 - 10 (lerjorde), og samtidig er detailafvandet ved dræning / grøftning.

Der er ikke udbringningsarealer, som er registreret som lavbundsarealer med et lavt indhold af jern (okkerklasse II eller derover).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Hovedparten af udspretningsarealer ligger i oplandet til Horsens Fjord, mens en mindre del ligger i oplandet til Randers Fjord.

Horsens Fjord

I den yderste del af Horsens Fjord (øst for en linje fra Brakør i nord til Borres Knob i syd) har staten udpeget habitatområde nr. 52 "Horsens Fjord, havet øst for og Endelave". Området ind-

går ligesom alle andre habitatområder i Natura 2000-netværket. I oplandet til dette område, er der jf. Miljøstyrelsens kortværk udlagt nitrat- og fosforklasser.

Grundlaget for udpegningen er bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter (området er f.eks. levested for mange arter af kystfugle) og specielle naturtyper (f.eks. standenge og store lavvandede havområder med sandbanker). Flere af de marine naturtyper er karakteriseret ved artsrige bundfauna- og plantesamfund. Næringsstofftilførslen til fjorden er afgørende for produktionen af mikroskopiske alger, idet en øget tilførsel af N og P resulterer i en øget planktonalgeproduktion, med uklart vand til følge. Når vandet er uklart vil mindre mængder af lys nå bunden. Bundlevende/bundfæstede makroalger (tang) samt ålegræs påvirkes negativt når lysmængden ved bunden reduceres. En øget planktonalgeproduktion vil ligeledes øge risikoen for iltvind samt styrken af eventuelle iltvindsforekomster, hvilket har en meget skadelig effekt på bundlevende dyr.

For landbrugsarealer der afvander til Natura 2000- vandområder, stilles i husdyrloven krav om et lavere husdyrtryk pr. ha end de generelle harmoniregler ellers giver mulighed for. Kravet er fastsat ud fra kvælstofreduktionspotentialet i det konkrete opland samt en vurdering af recipientens sårbarhed overfor eutrofiering.

Horsens Fjord er en lavvandet fjord, med en middeldybde på 2,9 meter. Kun 6 % af fjorden har en vanddybde, som overstiger 6 meter. Opholdstiden er om sommeren 15-32 dage, mens den om vinteren er 10-18 dage (beregnet vha. Mike 21 model). Det er særligt vinteropholdstiden, som er af betydning, da det er om vinteren, at den største del af næringsstoffudvaskning sker. Horsens Kommune vurderer, at vandmasserne i den indre del af fjorden forholdsvis hurtigt opblandes med vandmasserne i den ydre del af fjorden. Det er derfor kommunens faglige vurdering at næringsstoffer, som tilføres den inderste del af fjorden, vil have en direkte effekt på den del af fjorden og de arter og naturtyper, som er omfattet af Natura 2000 beskyttelse.

Basisanalysens risikoanalyse (udarbejdet af Vejle Amt) viser at Horsens Fjord er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Årsagen hertil er bl.a. en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land.

Indtil Vand- og naturplanernes målsætninger for Horsens Fjord offentliggøres er regionplanens målsætninger fortsat gældende.

Landbrugsarealer, som ligger i oplandet til inderfjorden afvander ikke direkte til habitatområde 52, men det er kommunens faglige vurdering, at kvælstof- og fosfor udvaskningen fra landbrugsarealer der afvander til inderfjorden også påvirker habitatområdet i yderfjorden, idet vand og næringsstoffer som tilføres inderfjorden strømmer ud i habitatområdet. Det konkluderes, at tilstanden indenfor habitatområdet vil blive påvirket hhv. positivt ved at reducere næringsstofftilstrømningen og negativt ved at øge tilførslen af næringsstoffer til fjorden.

Conterra har i 2009 på foranledning af Horsens Kommune lavet en opgørelse af udviklingen i tilførslen af husdyrgødning til arealer, som ligger i oplandet til Horsens Fjord. Data er udarbejdet ud fra oplysninger i gødningsregnskabet, som er koblet med oplysninger fra GLR og hvor arealer uden kvælstofnorm er fraregnet.

Opgørelsen viser, at mængden af kvælstof, som blev bragt ud via husdyrgødning på de dyrkede arealer i oplandet til Horsens Fjord i 2006 og 2007 (ca. 27.000 DE), var uændret set i forhold til 2003, mens der i årene 2004 og 2005 (ca. 30.000 DE) blev udbragt mere kvælstof via husdyrgødning end i både 2003, 2006 og 2007. Opgørelsen har dermed hverken givet indikationer på, at der har været nogen faldende eller stigende tendens i den samlede mængde udbragt kvælstof via husdyrgødning til arealer i oplandet til fjorden i perioden 2003-2007.

Opgørelsen inkluderer ikke data for udviklingen i opsamling af kvælstof vha. efterafgrøder eller ændret sædskifte.

I en del af oplandet til Horsens Fjord, ligger der 2 meget kvælstoffølsomme søer, Tebstrup Sø og Torp Sø. Der er tale om søer med et meget begrænset opland, hvor det er vigtigt at begrænse kvælstofudledningen til. Udbringningsarealerne afvander ikke til Tebstrup Sø.

Conterra har også leveret data som beskriver den lokale ændring i dyretrykket i perioden 2003-2007. Ifølge disse data er husdyrtrykket i området omkring Torp Sø i årene 2003-2005 steget fra 1,2 DE/ha til 1,4 DE/ha. I 2006 er husdyrtrykket faldet til 1,1 DE/ha og i 2007 er husdyrtrykket 1,3 DE/ha. Der er således ikke en markant stigning eller fald i husdyrtrykket i perioden.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at der er behov for at regulere kvælstofudvaskningen udover de generelle regler, både i forhold til Horsens Fjord (både inder- og yderfjord) samt i forhold til Torp sø.

På de erosionstruede arealer, humusjord, mv. hvor der er særlig risiko for fosfortab gøres en særlig indsats for at reducere risikoen for tilledning af fosfor til overfladevandet.

Randers Fjord

Randers Fjord er udpeget som habitatområde nr. 14, (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord) og staten har vurderet den som meget kvælstoffølsom pga. dens norer.

Miljømålsætningen er ikke opfyldt i Randers Fjord og risikoanalysen i basisanalysen II har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde målet om god økologisk tilstand i 2015. Årsagen hertil er især en for stor tilførsel af næringsstoffer fra land. Der er derfor behov for at gøre en særlig indsats for at reducere tilførslen af såvel kvælstof som fosfor til Randers Fjord.

Der er således i husdyrloven udlagt nitratklasser i oplandet til Randers Fjord. Arealerne med nitratklasser udgør dog kun en meget lille andel af hele Randers Fjords opland, som i alt udgør 3250 km². Årsagen hertil er dels, at jorden er mere sandet og dels at der i oplandet er mange søer hvori der sker en del kvælstofreduktion, således at den totale kvælstofreduktion kommer over 75 %.

Gudenåens opland udgør langt størstedelen af oplandet til Randers Fjord, i alt ca. 2600 km². Indenfor oplandet findes bl.a. Habitatområde nr. 48 "Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå".

Risikoanalysen i basisanalysen II viser, at for at sikre målopfyldelsen i søerne i 2015, forudsætter det supplerende foranstaltninger, der reducerer påvirkningen fra tilførsel af fosfor og eventuelt kvælstof fra især landbruget, samt i visse tilfælde reducerer påvirkningen fra søbunden af tidligere tilførsler af fosfor, der har hobet sig op i søbunden.

Det er kommunens samlede vurdering, at de anførte vilkår sikrer, at projektets udledning af kvælstof og/eller fosfor til (fjord/hav) hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område 52, 14 og 48.

Nitrat til overfladevand

Idet Horsens Kommune vurderer at arealer, som afvander til Horsens Inderfjord, skal sidestilles med arealer der afvander til Horsens Yderfjord, har ansøger efter krav fra kommunen, opklassificeret hovedparten af arealerne, svarende til 139,72 ha ud af 171,50 ha, således at de ligger i nitratklasse 2

Baggrunden for kommunens opklassificering er at arealerne ligger i et område, der ifølge Miljøstyrelsens reduktionskort har en reduktionskapacitet der er mindre end 50 - 70 %, samtidig med at Inderfjorden klassificeres som meget sårbart område.

Når hovedparten af arealerne klassificeres som liggende i nitratklasse 2, kan der ifølge husdyrgodkendelse.dk tillades et maksimalt dyretryk på 1,22 DE/ha, mens det reelle ansøgte dyretryk er på 1,7 DE/ha. Dette er dog i overensstemmelse med husdyrloven, idet alternativet til at re-

ducere dyretrykket er at øge kvælstofopsamlingen på arealerne. I dette projekt er der indarbejdet enten 3 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets på godkendelsestidspunktets gældende krav eller en reduktion i kvælstofkvoten på 4,3 %, jf. bilag 10.

I ansøgningsmaterialet er der således efter krav fra Horsens Kommune, angivet at der som den ene løsningsmulighed anvendes yderligere 3 % efterafgrøder på ejendommens ejede og forpagtede arealer. Disse 3 % efterafgrøder kommer ud over plantedirektoratets krav.

Med enten de ekstra 3 % efterafgrøder eller 4,3 % reduktion i kvælstofkvoten kan den maksimalt tilladte og den reelle udvaskning af kvælstof fra arealerne beregnes til 66,20 kg N pr. ha, hvis scenariet med 3 % ekstra efterafgrøder vælges mens den reelle udvaskning af kvælstof fra arealerne beregnes til 65,70 kg N pr. ha, hvis scenariet med en nedsættelse af kvælstofnormen på 4,3 % vælges. Dermed reduceres den beregnede udvaskning fra arealerne tilstrækkeligt, jf. beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk, til at sikre at Natura 2000 området ikke bliver belastet med kvælstof i væsentlig grad.

Der er stillet vilkår, som sikrer at der enten indarbejdes de ekstra efterafgrøder i sædskiftet eller reduceres i kvælstofkvoten.

Fosfor til overfladevand

Gennem Husdyrgodkendelse.dk er det beregnet at der kan tillades et fosforoverskud på 6,4 kg P ha pr. år set som et gennemsnit over alle ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Ifølge beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er der en udvaskning af kvælstof til overfladevand på 66,20 kg N/ha og der vil være et fosforoverskud 6,4 kg P/ha svarende til en tilførsel på 31,4 kg P/ha og en fraførsel på 25 kg P/ha. Dette overskud vil dog blive reduceret med indførelse af nye dyreenhedsberegninger for kvæg.

Den 1. august 2009 forventes beregningen af dyreenheder for kvæg ændret, så harmonikravet til en kvægbedrift øges med ca. 16%. Det vil betyde et lavere dyretryk på arealerne og dermed en lavere fosforbalance. For denne bedrift betyder det, at fosforoverskuddet på de 6,4 kg P/ha vil ændres til et fosforoverskud på 2,0 kg P/ha, idet der vil tilføres 27,0 kg P/ha på de ejede og forpagtede arealer og fraføres 25,0 kg P/ha.

På erosionstruede arealer, humusjord, mv. hvor der er særlig risiko for fosfortab gøres en særlig indsats for at reducere risikoen for tilledning af fosfor til overfladevandet. Der er/er ikke erosionstruede områder som anvendes som udbringningsarealer, hvorfor der skal/ikke skal stilles krav om ekstra bræmmer.

Hvis udbringningsarealerne tilføres mere fosfor med husdyrgødningen, end der fjernes ved høst af afgrøderne, vil det på sigt kunne medføre forøget udvaskning af fosfor fra udbringningsarealerne til de vandområder, som udbringningsarealerne afvander til.

I ansøgningen er det beregnet, at der efter udvidelsen og efter den nye dyreenhedsberegning vil være et årligt fosforoverskud på 2,0 kg P/ha. I forhold til Horsens Kommunes vedtagne administrationspraksis, er det vurderet, at hvis det årlige fosforoverskud på omdriftsarealer, der afvander til Horsens Fjord/Randers Fjord overstiger 1,0 kg P/ha, er dette for højt til at kunne opnå målene om god økologisk tilstand i Horsens Yderfjord senest i 2015.

I en konkret vurdering af den ansøgte produktion er der taget højde for, at ansøgerne har fra-valgt at foretage fodertilpasninger på indholdet af fosfor og råprotein i foderet. Dette skyldes, at der er opnået et reduceret fosforoverskud på udbringningsarealerne, og en sænkning af proteindholdet kan være problematisk, idet der i forvejen er optimeret på proteintildelingen i foderplanen, og protein er en vigtig forudsætning for at opnå en høj ydelse.

På baggrund af dette er det Horsens Kommunes vurdering at overskuddet er acceptabelt, og at det ikke er nødvendigt at stille yderligere krav med henblik på at reducere fosforoverskuddet.

Samlet vurdering af belastningen af Horsens Fjord og habitatområdet ved Horsens yderfjord samt Randers Fjord.

Det er kommunens samlede vurdering, at det konkrete projekts udledning af kvælstof og fosfor til Horsens/Randers Fjord, hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af vandområde 52 i Natura 2000 området "Horsens Fjord, havet øst for og Endelave"/"Habitatområde nr. 48 "Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå".

Der er foretaget en konkret vurdering af belastningen af overfladevand med kvælstof og fosfor fra produktionen. Ved vurderingen er der taget udgangspunkt i oplysningerne, der er indarbejdet i husdyrgodkendelse.dk. En del af forudsætningerne som indgår i vurderingen er bl.a. udvaskningen fra det valgte sædskifte, og en fremtidig balance mellem tilførsel og fraførsel af fosfor.

Det vurderes, at der bør stilles et vilkår, som sikrer, at der ikke tilledes flere næringsstoffer til habitatområdet end forudsat i ansøgningen. Der er derfor stillet et vilkår om, at der ved det valgte sædskifte ikke må være en større udvaskning af kvælstof fra arealerne end der er lagt til grund for vurderingen. Dette betyder at udvaskningsindekset for det valgte sædskifte ikke må være større end 92 (jf. bilag 6). Der er endvidere stillet vilkår om, at der på forlangende skal kunne fremlægges et fosforregnskab, der viser, at der er tæt på balance mellem fraførsel og tilførsel af fosfor, hvilket i denne sag konkret er vurderet til, at der kan accepteres op til + 2,0 kg P/ha.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Udvaskningsindekset for det valgte sædskifte må ikke være større end 92 (jf. bilag 6). Der skal på forlangende indsendes dokumentation til Horsens Kommune.*
- *Fosforoverskuddet på bedriftens arealer må ikke overstige 2,0 kg P pr. ha pr. år. Der skal på forlangende indsendes dokumentation til Horsens Kommune*
- *Der skal på bedriftens udbringningsarealer for husdyrgødning (ejede og forpagtede) være yderligere 3 % efterafgrøder ud over plantedirektoratets generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. I stedet for efterafgrøder kan der foretages en reduktion i ejendommens kvælstofkvote på 4,3 %.*

NITRAT TIL GRUNDEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af ejendommens arealer er beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland. Der er derfor ikke foretaget en beregning i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem af udvaskningen af kvælstof fra rodzonen.

Bilag 8 viser udpegninger i relation til grundvand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrloven fastlægger, at hvis der foreligger en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, der omfatter et projekts udbringningsarealer, skal retningslinier heri være styrende for miljøgodkendelse af projektet.

Der er i dag ikke udarbejdet en indsatsplan for området, og arealet er i dag registreret som ikke nitratfølsomt.

Samlet konkluderer kommunen, at den ansøgte produktion, med de stillede vilkår, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol.

BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Redegørelse for anvendt BAT og renere teknologi ifølge BREF-dokumentet i kvægholdet på Naldalvej 7, Torp, 8752 Østbirk:

Management

I/S Torp Søgård ejes af brødrene Søren og Peter Søgård Mortensen, som i fællesskab står for drift, vedligeholdelse og daglige tilsyn på ejendommen. Der er ikke ansat medarbejdere på kvægejendommen på Naldalvej 7, og der er derfor ikke udarbejdet egentlige uddannelses- eller træningsplaner for Søren og Peter. De to ejere er begge faglærte landmænd med grønt bevis, og de deltager begge i ERFA-grupper for markstyring. Derudover deltager de så vidt muligt begge i fagligt opdaterende møder, messer, konferencer og kurser indenfor både kvæghold og markbrug.

- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på anlæggene,
- Kravene i Arlagårdens kvalitetsprogram overholdes,
- Energiforbruget bliver aflæst månedligt og ført til separat journal,
- Der udarbejdes årligt mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov,
- Der er fokus på at optimere foderforbrug og produktionen ved hjælp af EFK-kontrol.

Staldindretning

Sengestalden til goldkøer og kælvinger (bygning nr. 1) er indrettet med spalter, og den eksisterende kostald (bygning nr. 5+7) er indrettet med sengebåse med spalter, samt en mindre del med fast gulv og dybstrøelse. I stedet for at ændre gulvtypen i de eksisterende stalde, er der investeret i skraberoboter til skrabning og renhold af spalterne i staldbygningerne nr. 5 og 7.

Spædekalkvene opstaldes udenfor i hytter med dybstrøelse. Efter fravæning af mælk ved ca. 2 måneder indsættes de i stald nr. 6, der er indrettet til småkalve på dybstrøelse. Da anbefalingen er, at kalve går på dybstrøelse frem til, at de er ca. 6 måneder, er det valgt at bibeholde indretningen med dybstrøelse i både kalvehytterne og i stald nr. 6. Derudover forekommer ikke et egentligt BAT Byggeblad over gulvtyper til kalve/opdræt, hvorfor I/S Torp Søgård ikke har overvejet andre gulvsystemer.

I den projekterede kvie- og ungdyrstald skal der indrettes med fast, drænet gulv med dræn i midten (langsgående spalteelement), 2 % hældning og skraber i gyllekanalen. Dette staldsystem kan ikke vælges til kvier og ungdyr i IT-ansøgningen, men det forudsættes, at ammoniakfordampningen er den samme som ved det præfabrikerede, drænede gulv til køer (jf. BAT Byggeblad Gr.nr. 107.04-51). Fast, drænet gulv med dræn og 2 % hældning giver en ammoniakfordampning på 8 kg N pr. ko, hvilket er betydeligt lavere end alternativerne, som kunne være f.eks. en sengestald med spalter (kanal + linespil) eller en sengestald med spalter (ringkanal el. bagskyl), der medfører en ammoniakfordampning på henholdsvis 10,64 kg N pr. ko og 13,27 kg N pr. ko. Gulvsystemet bør derfor – så længe der ikke er angivet et BAT-referencegulv til kvier og ungdyr – betragtes som bedste tilgængelig teknik, og gulvtypen forventes at reducere ammoniakfordampningen med ca. 50 % jævnfør BAT Byggeblad Gr.nr. 107.04-51.

Der er flere gulvtyper under udvikling som har bedre dyrevelfærd end BAT gulvsystemet. Ansøger vil gerne kunne vælge mellem gulvsystemer der mht. til ammoniakfordampning svarer til BAT gulvtypen.

I/S Torp Søgård har valgt at investere i selvkørende skraberoboter til skrabning og rengøring af spalterne i de eksisterende staldbygninger nr. 5 og 7. Robotterne kører på batteri og har derfor en opladningsstation, men er dog mindre energikrævende end et almindeligt skrabe anlæg. Renholdet af spalterne ved brug af skrabe anlæg er vurderet til at have en ammoniakreducerende effekt på ca. 20 %, hvorfor det vurderes, at også skraberoboterne vil have omkring samme ammoniakreducerende effekt.

Der er kun indsat skraberoboter i stald nr. 5+7, idet der i stald nr. 1 er sengebåse på tværs af gangarealet, hvorfor det vil være meget problematisk at få skraberoboterne til at køre derinde.

Sengestalden til goldkøer og kælvninger (bygning nr. 1) er indrettet med spalter, og den eksisterende kostald (bygning nr. 5+7) er indrettet med sengebåse med spalter, samt en mindre del med fast gulv og dybstrøelse. I stedet for at ændre gulvtypen i de eksisterende stalde, er det af ansøger valgt at investeret i skraberoboter til skrabning og renhold af spalterne i staldbygningerne nr. 5 og 7. Skraberobotternes renhold af spalterne har en ammoniakreducerende effekt svarende til andre skrabe anlæg, hvorfor ammoniakfordampningen fra spaltegulvene reduceres.

Det er muligt at etablere et forsøringsanlæg, hvor man pumper gyllen ud af stalden og ind i en procestank, hvor der tilsættes svovlsyre, hvorefter den forsurede gylle pumpes tilbage i gyllekanalerne, eller man kan tilsætte syre direkte til gyllen i gyllebeholderne. Syretilsætningen sænker ammoniakfordampningen med ca. 50 %, hvilket i mange tilfælde vil betyde, at det bliver muligt at bygge en sengebåsestald med spalter. Princippet er en konstant iblanding af svovlsyre i gyllekanalerne eller i gyllebeholderen, hvilket fører til en sænket pH i gyllen. Ved lavere pH omdannes ammoniak til ammonium, så der sker en lavere fordampning af ammoniak fra lagret.

Gylleforsuring er fravalgt, idet syretilsætningen tidligere har været diskutabel i forhold til holdbarheden af betonen i gyllekumme og gyllebeholder. Ifølge FarmTest nr. 41 af 2007 skyldes problemet ofte utilstrækkelig omrøring af gyllen, hvorfor syren samlede sig på bunden og tærede betonen. Derudover kræver gylleforsuring, at man accepterer at arbejde med svovlsyre

På baggrund af ovenstående, samt at det ikke er endeligt belyst, om betonen i kummerne og beholderne er af en sådan sammensætning, at syretilsætningen ikke vil få betydning for betonens holdbarhed, jf. Landbrugets Byggeblad nr. 102.17.19, er det fravalgt at etablere gylleforsuring. Derudover har I/S Torp Søgård valgt at investere i bedste tilgængelige gulvtype i den projekterede stald, samt at der anvendes skraberoboter i de eksisterende stalde, hvor det er muligt. Endeligt vil både den projekterede gyllebeholder og den eksisterende gyllebeholder nr. 8 blive overdækket i ansøgt drift.

De eksisterende bygninger skal løbende vedligeholdes og renoveres. Både i forbindelse med daglig drift og for at overholde kommende lovkrav, som udformes i "Lov om hold af malkekvæg" I forbindelse med ombygning og vedligehold vil der blive taget hensyn til bedste tilgængelig teknik, så staldene er tidssvarende og lever op til samfundets krav.

Energiforbrug

Der er etableret mekanisk ventilation i staldbygning nr. 1 og 6. Ventilationens mekaniske dele bliver ikke så ofte rengjort, idet ventilationen er placeret midt i stalddrummet, højt over gulvet, hvorfor det er besværligt at komme op og gøre dem rene. Ventilationen i staldbygning nr. 1 er trinvis reguleret. Reguleringen sker manuelt efter behov. I staldbygning nr. 1 er ventilationen temperaturstyret.

Der er naturlig ventilation i resten af staldene nr. 3, 5 og 7. Der projekteres med naturlig ventilation i den nye kvie- og ungdyrstald nr. 2. I de naturligt ventilerede stalde er der ikke energiforbrug til ventilation og temperaturregulering.

Der er elektrisk belysning i alle staldene, men det anvendes i forskelligt omfang. Belysningen er i alle stalde med manuel tænd/sluk-funktion.

I de naturligt ventilerede stalde nr. 3, 5 og 7 er der et stort naturligt lysindfald gennem ovenlys i de forhøjede kippe og i siderne af bygningerne i alle stalde. I disse stalde bliver den elektriske belysning kun anvendt efter behov ved fodring og som arbejdsmæssig belysning og i vinterhalvåret, når dagslyset kan være begrænset.

Belysningen i stald nr. 5+7 er i vinterhalvåret tændt fra kl. 16-18, hvor der fodres og foregår almindeligt tilsyn med dyrene, og igen fra kl. 5-8, hvor proceduren er den samme. Fra marts og frem til november benyttes der ikke eller næsten ikke elektrisk belysning, men derimod kun brug af naturligt lysindfald og skumringsrelæet om natten. Der er kun natbelysning i kostalden nr. 5+7, og denne er styret af en LUX/daglysregulerende sensor.

Der er ikke installeret lavenergilysstofrør, timer eller zoneopdelt belysning i staldene. Udenfor ved tankrummet, fyrrum og ved bygning nr. 3 (kælvingbokse / storbokse til småkalvene) er der opsat bevægelsessensorer, der styrer tænd/sluk-funktionen på belysningen.

Der er etableret varmegenindvinding i forbindelse med nedkølingen af mælken. Varmen bliver anvendt til at opvarme det vaskevand, der bruges i køletanken og til rengøring i kalvestalden, samt til opblanding af mælkeerstatning til småkalvene.

Vandforbrug

Det opvarmede vand fra mælkekølingen bliver genanvendt til indvendig rengøring af køletanken og til rengøring i kalvestalden, hvilket er energibesparende i forhold til, at vaskevandet til rengøringen skal være opvarmet. Derudover er det vandbesparende at genanvende vandet fra mælkekølingen så meget som muligt.

Kalvehytterne vaskes efter hvert hold kalve med varmt vand (dieselopvarmning), hvilket ikke er BAT eller ressourcebesparende. Varmegenindvindingen er dog ikke tilsluttet, således at vandet, der anvendes til vask af kalvehytterne, kan opvarmes ved varmegenindvinding fra mælkekølingen. Til vask af inventar i kalvestalden anvendes dog vand, der er opvarmet ved varmegenindvinding fra mælkekølingen.

Der er drikkekopper i stald nr. 1, 3, og 6, og drikkekar i stald nr. 5+7, samt at der projekteres drikkekar i den kommende kvie- og ungdyrstald. Drikkekopper og drikkekar bliver dagligt kontrolleret for urenheder og eventuelle mangler eller beskadigelser.

Bedriftens drikkevandsinstallationer bliver jævnligt rengjort og eftersat med henblik på at undgå spild. Derudover bliver malkeanlæg, rørføring og køletank løbende rengjort, tilset og vedligeholdt. Eventuelle skader og lækager bliver udbedret, så snart problemet er opdaget.

Alle ovenstående aktiviteter sker for at opretholde en fornuftig drift af ejendommen og for at reducere vandforbruget, hvilket er BAT ifølge BREF-referencedokumentet.

Foder

Der bliver foretaget grovfoderanalyser af grovfoderet. Analyserne bliver foretaget af *Eurofins Steins Laboratorium A/S* eller *BLGG*, og foderplanen afpasses i forhold til grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Foderplanen bliver udarbejdet i samarbejde med en foder- og/eller kvægkonsulent, og der sker derfor anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Det er fravalgt at foretage fodertilpasninger på indholdet af fosfor og råprotein i foderet. Dette skyldes, at der er opnået fosforbalance på udbringningsarealerne, og en sænkning af proteinindholdet kan være problematisk, idet der i forvejen er optimeret på proteintildelingen i foderplanen, og protein er en vigtig forudsætning for at opnå en høj ydelse.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Det vurderes, at I/S Torp Søgård anvender bedst tilgængelig teknik på nedenstående områder, idet det ifølge BREF-referencedokumentet er BAT, at;

- opbevare gylle i en gyllebeholder, som er:
  - o Med fast låg, tag eller en teltstruktur, eller har et flydelag, såsom snittet halm, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA), ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørringsskorpe.
  - o Opbevaringen sker i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
  - o Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
  - o Der er ingen dobbeltventiler (dobbeltspjæld) i gyllebeholderen.
  - o Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.
  - o Gyllen røres kun lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.
- Få udarbejdet årlige mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
- Der sker nedfældning af al gylle og direkte nedpløjning af al dybstrøelse i bufferzone.
- Der vil blive udbragt 90 % af al dybstrøelsen til direkte nedpløjning i ansøgt drift.
- Mark nr. 1-1, 4-6, og 2-1 bliver ikke tildelt husdyrgødning for at mindske afstrømningen af kvælstof til den nærliggende sø.

Der skal være en min. 5 meter bred dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefri bræmme langs mark nr. 025a, der skråner mere end 6° til beskyttet fersk eng.

Der skal være en min. 2 meters bræmme på mark nr. 062 der grænser til beskyttet sø, hvor der er mulighed for yngle- og rastested for flere bilag IV arter.

Al den gylle, der udbringes på sort jord eller græs indenfor Bufferzoner nedfældes for at minimere emissionerne fra den udbragte husdyrgødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Samlet konklusion

Det vurderes, at der indenfor management er anvendt BAT:

- da der årligt udarbejdes mark- og gødningsplaner,
- da der er fokus på at optimere foderforbrug og produktionen ved hjælp af EFK-kontrol.
- da energiforbruget følges løbende
- da foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på anlæggene,
- da kravene i Arlagårdens kvalitetsprogram overholdes

Det vurderes, at der indenfor staldindretning er anvendt BAT:

- da der er installeret skraberobotter til skrabning og renhold af spalterne i staldbygningerne nr. 5 og 7.
- da kalvene går på dybstrøelse frem til, at de er ca. 6 måneder i både kalvehytterne og i stald nr. 6.
- da den projekterede kvie- og ungdyrstald skal indrettes med fast, drænet gulv med dræn i midten (langsgående spalteelement), 2 % hældning og skraber i gyllekanalen.
- da det i stald nr. 1 grundet sengebåse på tværs af gangarealet, hvilket er årsagen til at rent praktisk ikke kan lade sig gøre at få skraberobotterne til at køre derinde.

- da årsagen til fravalg af gylleforsuring er, at der stadig mangler løsninger på problemerne med holdbarheden af betonen i gyllekumme og gyllebeholder.

Det vurderes, at der indenfor energiforbrug er anvendt BAT:

- da der er naturlig ventilation i alle de eksisterende stalde (nr. 3, 5 og 7) bortset fra stalde nr. 1 og 6, hvor der er mekanisk ventilation
- da der projekteres med naturlig ventilation i den nye kvie- og ungdyrstald nr. 2.
- da belysningen i alle stalde er med manuel tænd/sluk-funktion.
- da der i de naturligt ventilerede stalde nr. 3, 5 og 7 er der et stort naturligt lysindfald gennem ovenlys i de forhøjede kippe og i siderne af bygningerne, hvilket sparer på elforbruget
- da der udenfor ved tankrummet, fyrrum og ved bygning nr. 3 (kælvingbokse / storbokse til småkalvene) er opsat bevægelsessensorer, der styrer tænd/sluk-funktionen på belysningen.
- da den etablerede varmegenindvinding i forbindelse med nedkølingen af mælken anvendes til opvarmning af det vaskevand, der bruges i køletanken til rengøring i kalvestalden og til opblanding af mælkeerstatning til småkalvene.

Det vurderes, at der indenfor vandforbrug er anvendt BAT:

- da det opvarmede vand fra mælkekølingen bliver genanvendt til indvendig rengøring af køletanken og til rengøring i kalvestalden, hvilket er energibesparende
- da der er drikkekoppper i stald nr. 1, 3, og 6, og drikkekar i stald nr. 5+7, samt at der projekteres med drikkekar i den kommende kvie- og ungdyrstald.
- da drikkekoppper og drikkekar dagligt bliver kontrolleret for urenheder og eventuelle mangler eller beskadigelser
- da bedriftens drikkevandsinstallationer jævnlige bliver rengjort og eftersat med henblik på at undgå spild.
- da malkeanlægget, rørføring og køletank løbende bliver rengjort, tilset og vedligeholdt.
- da eventuelle skader og lækager bliver udbedret, så snart problemet er opdaget.

Det vurderes, at der indenfor foder er anvendt BAT:

- da der bliver foretaget grovfoderanalyser af grovfoderet.
- da foderplanen afpasses i forhold til grovfoderets sammensætning og kvalitet.
- da foderplanen bliver udarbejdet i samarbejde med en foder- og/eller kvægkonsulent, og der anvendes nyeste viden indenfor kvægfodring.

Det vurderes, at der indenfor opbevaring og udbringning af husdyrgødning er anvendt BAT:

- da gyllebeholderne har enten fast låg, tag, teltstruktur eller har et flydelag, såsom snittet halm, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA), ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørringsskorpe.
- da opbevaringen sker i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- da beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- da der ingen dobbeltventiler er (dobbeltspjæld) i gyllebeholderne.
- da lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.
- da gyllen kun omrøres lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.

- da der udarbejdes årlige mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov.
- da der aldrig køres på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
- da al gylle nedfældes og al dybstrøelse nedpløjes direkte i bufferzone.
- da der vil blive udbragt 90 % af al dybstrøelsen til direkte nedpløjning i ansøgt drift.
- da mark nr. 1-1, 4-6, og 2-1 ikke bliver tildelt husdyrgødning for at mindske afstrømningen af kvælstof til den nærliggende sø.
- da der skal være en min. 5 meter bred dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefri bræmme langs mark nr. 025a, der skråner mere end 6° til beskyttet fersk eng.
- da der skal være en min. 2 meters bræmme på mark nr. 062 der grænser til beskyttet sø, hvor der er mulighed for yngle- og rastested for flere bilag IV arter.
- da al den gylle, der udbringes på sort jord eller græs indenfor Bufferzoner nedfældes for at minimere emissionerne fra den udbragte husdyrgødning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Indretningen af de ældre stalde (bygning 1, 3 og 6) skal senest i forbindelse med revurderingen af denne miljøgodkendelse leve op til det på revurderingstidspunktet gældende for BAT.*
- *Indretningen af den eksisterende kostald (bygning 5+7) skal senest i 2026 leve op til det på tidspunktet gældende for BAT.*
- *Der indsættes skraberobotter i eksisterende stalde (bygning 5 + 7). Robotterne skal køre hver 2. time i tidsrummet 06- 24.*

0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Af logistik- og arbejdsmæssige årsager skal de nye stalde og produktionsudvidelsen nødvendigvis ske i tilknytning til de eksisterende stalde og den eksisterende produktion. Dette sammen med den nuværende produktions placering gør, at der reelt ikke kan peges på andre og bedre placeringsmuligheder.

0-alternativet vil være at bedriften fortsætter husdyrproduktionen som hidtil, hvilket ikke er et reelt alternativ, da det vil betyde en afvikling set i forhold til den generelle økonomiske samfundsudvikling.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Horsens Kommunes vurdering, at den miljøpåvirkning, der kommer som følge af driften af Naldalvej 7 ikke påvirker lokalområdet i negativ retning.

HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler og halm-længe blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommen bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholdere blive fjernet, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Horsens Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- *Ved produktionens ophør skal overflødiggjorte bygninger fjernes og gyllebeholdere og stalde mv. skal efterlades rengjorte.*

EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der føres forskellige skriftlige opgørelser over egenkontrol. Der føres logbøger over flydelag på gyllebeholderne. Der føres driftsjournal over hver enkelt dyr i form af dyreregistrering med bl.a. oplysninger og dokumentation for flytning til og fra ejendommen, antal dyr sendt til slagteri og antal dyr sendt til destruktion.

Der foretages endagsfoderkontrol.

Kvalitetsprogrammet Arlagården samt Egenkontrol i Mælkeleverende besætninger følges.

Forbrug af medicin journalføres.

I løbet af dagen holdes alle anlæg under opsyn, og hele døgnet rundt sendes der alarm fra robotterne og fra mælkekøletanken, hvis der er driftsforstyrrelser.

Herudover er der en række andre faste procedurer, som det dog ikke ønskes, at der skal føres journaler over:

- Der vaskes robotter 3 gange dagligt, og mælkekøletanken vaskes og desinficeres efter hver afhentning af mælk.
- Ved overpumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Evt. spild ved fodersiloer samles op og bortskaffes.

Gyllen udsluses til forbeholderen fra bygning 1 og pumpes videre til gyllebeholder nr. 8. Gyllen fra kostalden (bygning 5+7) pumpes direkte til gylletank 9 via pumpebrønd med gyllemixer.

Der er alarmer i forbindelse med strømsvigt, hvor malkeanlæg og foderkæden ikke længere fungerer. Der forefindes nødstrømsanlæg på ejendommen, som umiddelbart kan tilsluttes.

Der føres sprøjtejournal.

Ansøger har ingen umiddelbare forslag til yderligere egenkontrol. Så vidt muligt vil det gerne undgås, at skulle føre flere driftsjournaler, da der jo ikke bruges flere ressourcer i form af råvarer, hjælpestoffer, energi osv. end nødvendigt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer at management og dokumentation er dækkende, herunder i forhold til de særlige vilkår, som er stillet i miljøgodkendelsen.

VILKÅR

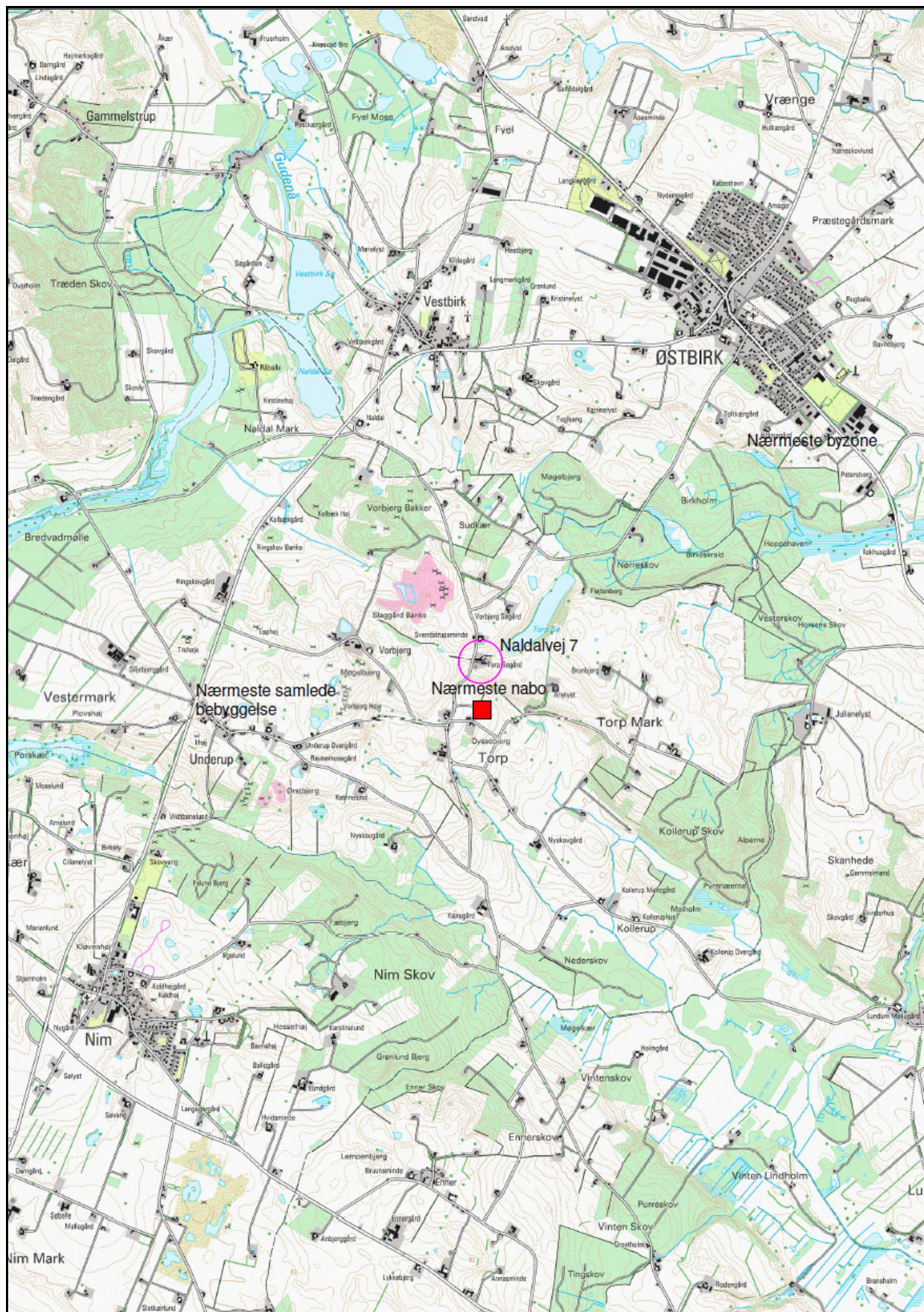
På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

- *Virksomheden skal føre egenkontrol svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum foretages følgende registreringer vedr. driften af produktionen. Dokumentationen skal fremvises på forlangende og opbevares i mindst 3 år:*
  - *Årlig opgørelse af produktionen i form af skatte- og gødningsregnskab*
  - *Årlig opgørelse af energiforbrug*
  - *Årlig opgørelse af vandforbrug*
  - *Månedlig kontrol af vandforbrug for at opdage evt. lækage*
  - *Drift og kontrol af halmfyr (årlig service eftersyn mv.)*

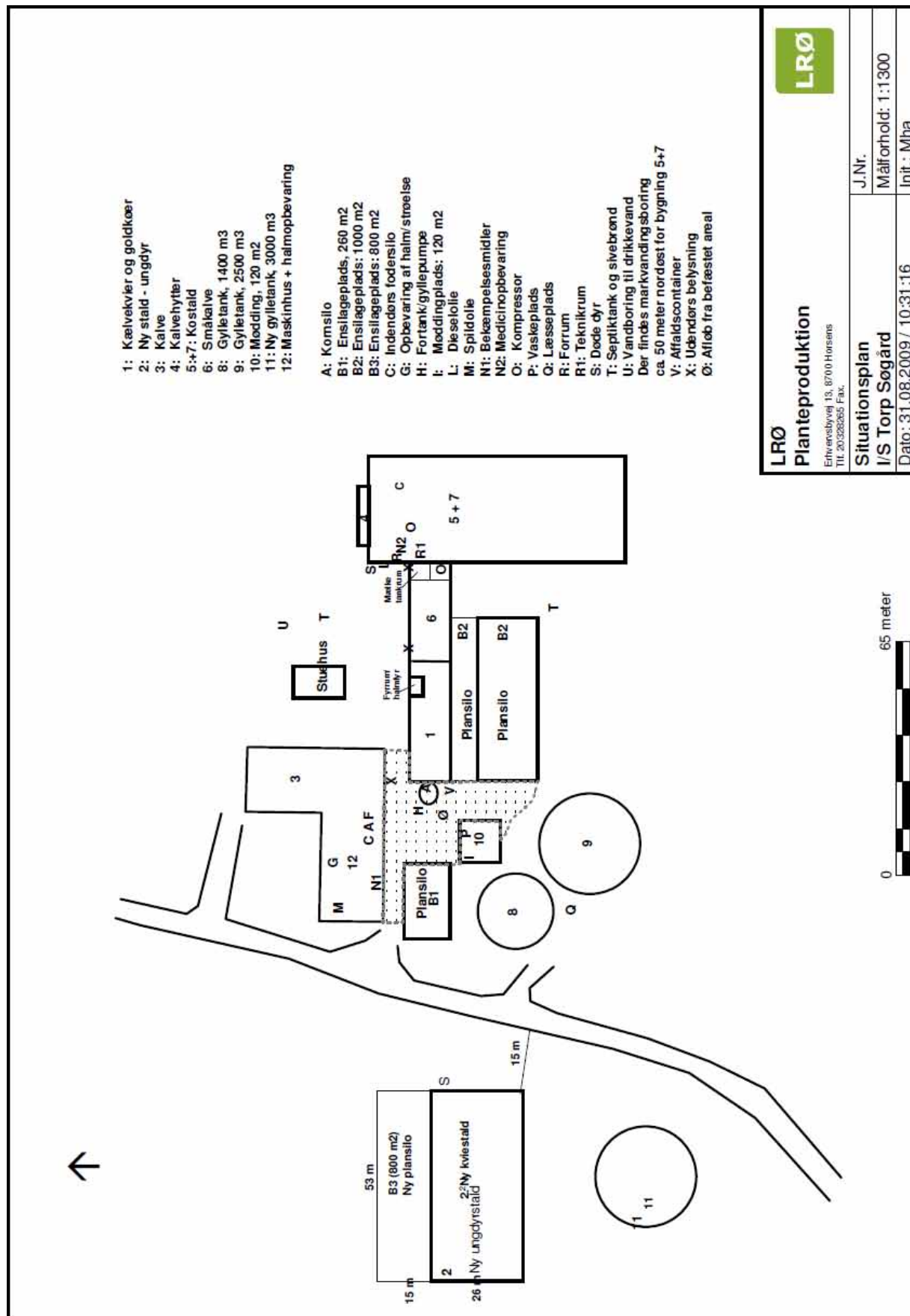

- *Opgørelse af affaldsmængder og bortskaffelsesmetode*

- *Der skal inden den 1. januar 2010 udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om overfladeafløb, risikooplæg, telefonnumre på kontaktpersoner ved forskellige typer af uheld. Beredskabsplanen skal forefindes i stalden og ajourføres, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Medarbejdere skal være informerede om og have kendskab til dens indhold.*

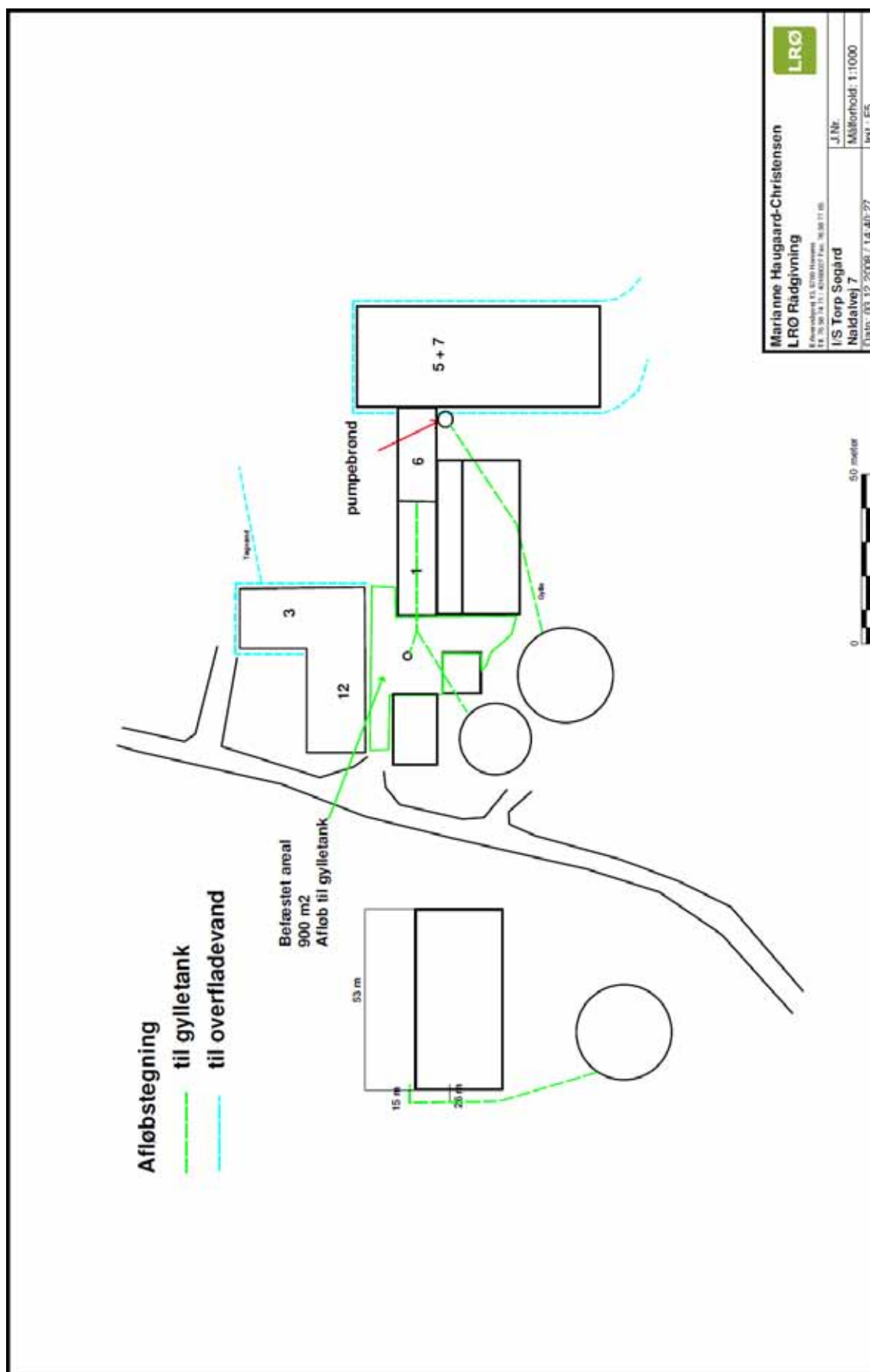
BILAG 1. EJENDOMMENS PLACERING I FORHOLD TIL BEBO- ELSER OG BYMÆSSIG BEBYGGELSE

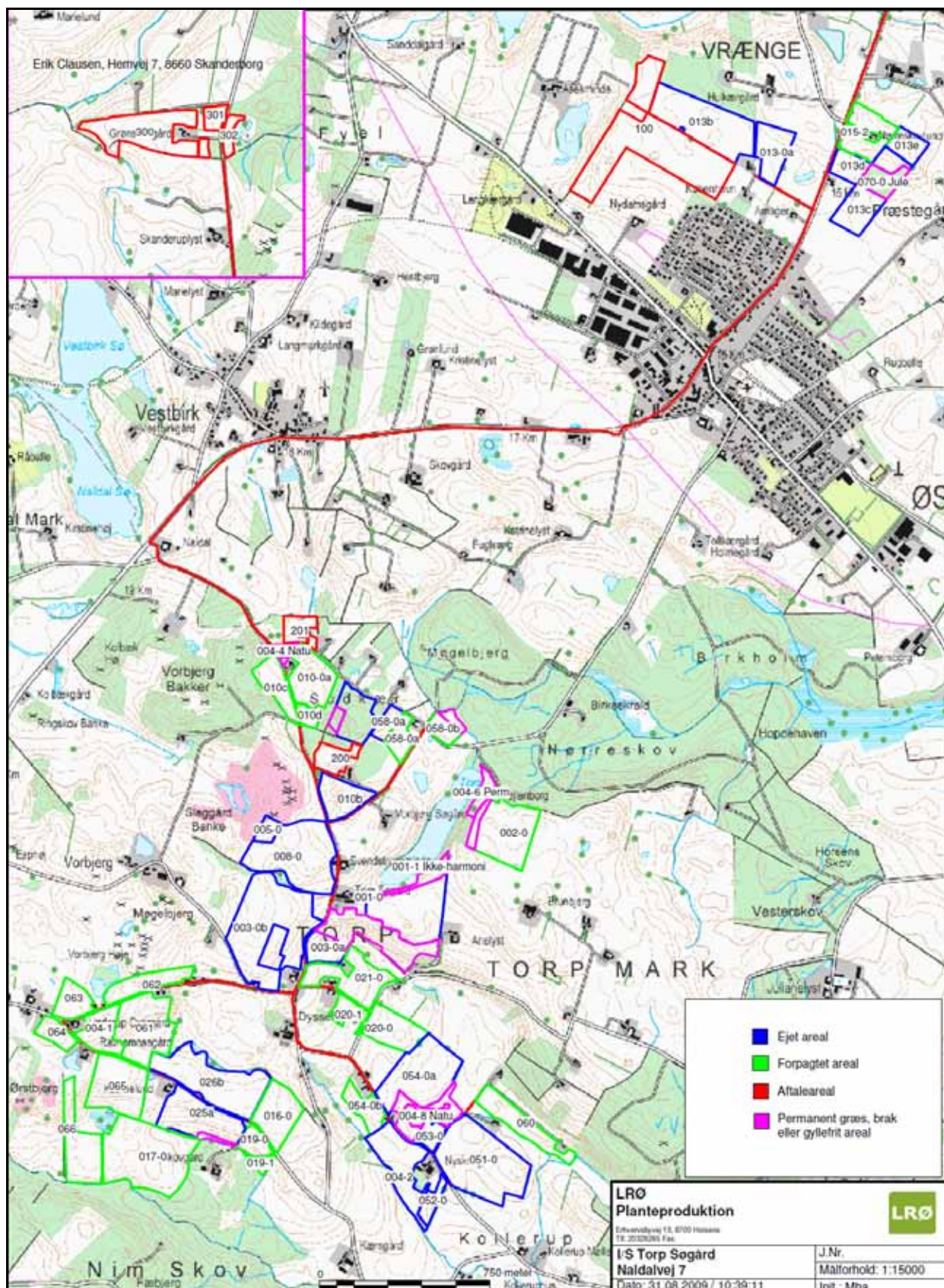
BILAG 2. SITUATIONSPLAN FOR EJENDOMMEN

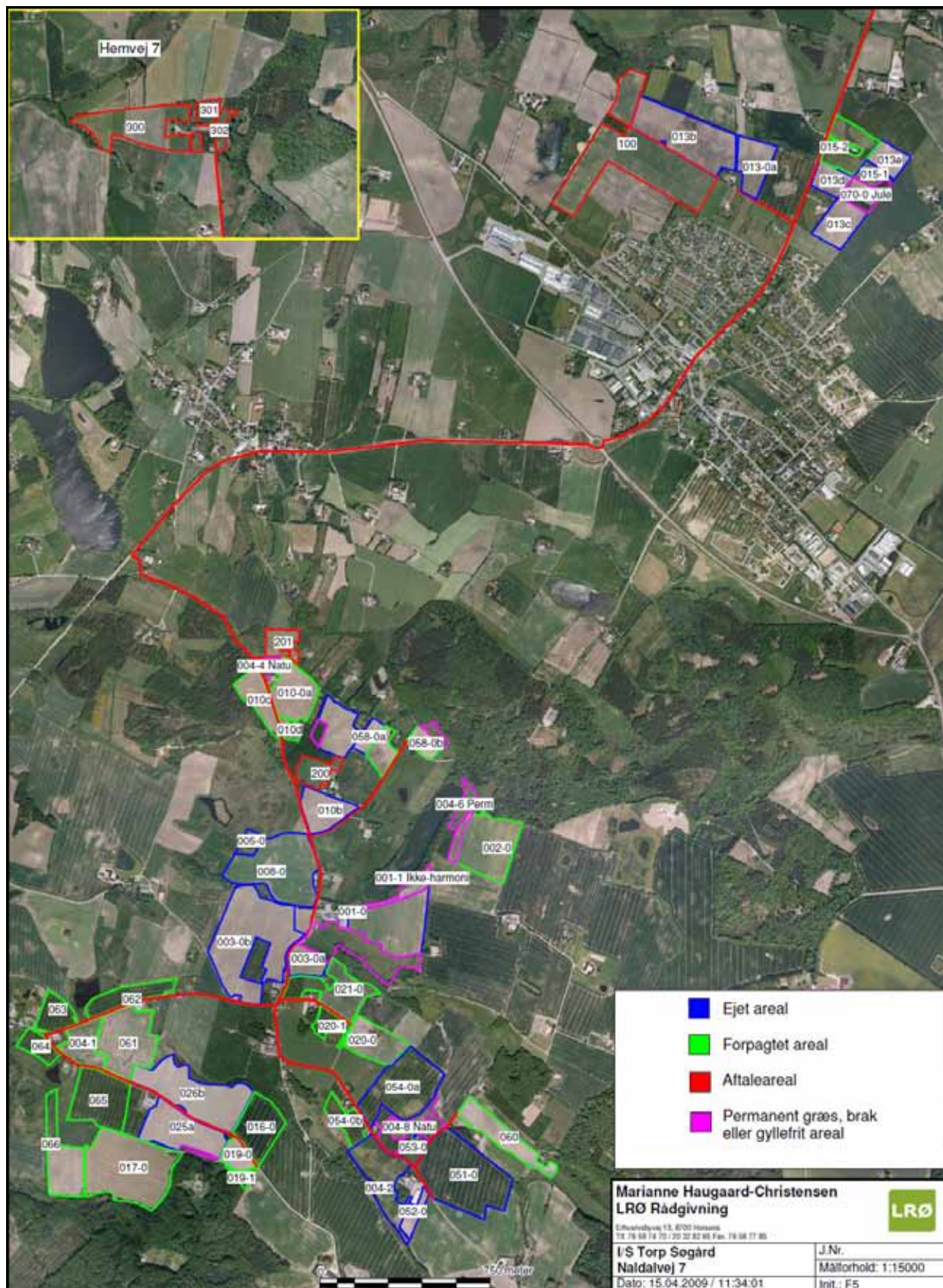
BILAG 3. OVESIGTSKORT OVER EJENDOMMENS AFLØBSFORHOLD

BILAG 4 TRANSPORTVEJE

BILAG 5. EJERFORHOLD PÅ UDBRINGNINGSAREALERNE

MarkNavn	Areal	Ejerforhold	JB	Pt	Drær	Vandes	Bemaerkning
	0,00		0	0,0			
	0,00		0	0,0			
	0,00		0	0,0			
	0,00		0	0,0			
	0,00		0	0,0			
	0,00		0	0,0			
	0,00		0	0,0			
	0,00		0	0,0			
	0,00		0	0,0			
001-0	6,80	Ejet	4	0,0	Ja		Ejet, Naldalvej 7
001-1 Ikke-harmoni	1,12	Ejet	4	0,0	Ja		Ejet, Naldalvej 7
002-0	6,00	Forpagtet	4	0,0	Ja		Forpagtet, Peter Resen Stenstrup, Østbirkvej 4, 8752 Østbirk
002-1 Ikke-harmoni	0,70	Forpagtet	4	0,0	Ja		Forpagtet, Peter Resen Stenstrup, Østbirkvej 4, 8752 Østbirk
003-0a	1,89	Ejet	4	0,0	Ja		Ejet, Naldalvej 7
003-0b	12,11	Ejet	1	0,0	Ja		Ejet, Naldalvej 7
004-0 perm græs	5,44	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet, Naldalvej 7
004-1	2,83	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Søren Møller, Underupvej 1, 8700 Horsens
004-2	5,10	Ejet	4	0,0	Ja		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
004-4 Natu	0,21	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
004-5 Perm	0,31	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
004-6 Perm	1,05	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
004-8 Natu	0,91	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
004-9 Perm	2,49	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
005-0	0,87	Ejet	1	0,0	Nej		Ejet, Naldalvej 7
008-0	8,80	Ejet	1	0,0	Ja		Ejet, Naldalvej 7
010-0a	4,11	Forpagtet	1	0,0	Nej		Forpagtet, Grethe Nielsen, Naldalvej 3, 8752 Østbirk
010b	3,02	Ejet	1	0,0	Nej		Ejet, Naldalvej 7
010c	2,55	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Grethe Nielsen, Naldalvej 3, 8752 Østbirk
010d	0,58	Forpagtet	1	0,0	Nej		Forpagtet, Grethe Nielsen, Naldalvej 3, 8752 Østbirk
013-0a	3,11	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet, Ydingvej 11, 8752 Østbirk
013b	8,19	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet, Ydingvej 11, 8752 Østbirk
013c	3,00	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet, Ydingvej 11, 8752 Østbirk
013d	1,72	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet, Ydingvej 11, 8752 Østbirk
013e	1,75	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet, Ydingvej 11, 8752 Østbirk
015-1	1,06	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet, Ydingvej 11, 8752 Østbirk
015-2	3,61	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Svend Åge Nielsen, Ydingvej 62, 8752 Østbirk
016-0	4,03	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Karl Nørgaard, Underupvej 6, 8700 Horsens
017-0	10,35	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Karl Nørgaard, Underupvej 6, 8700 Horsens
019-0	1,36	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Karl Nørgaard, Underupvej 6, 8700 Horsens
019-1	0,49	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Karl Nørgaard, Underupvej 6, 8700 Horsens
020-0	3,50	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Anders Jensen, Urupvej 4, 8752 Østbirk
020-1	1,19	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Anders Jensen, Urupvej 4, 8752 Østbirk
021-0	4,72	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Lars Naidal, Urupvej 3, 8752 Østbirk
025a	5,31	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
025c Natur	0,29	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
026b	8,16	Ejet	4	0,0	Nej		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
051-0	10,21	Ejet	4	0,0	Ja		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
052-0	1,10	Ejet	4	0,0	Ja		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
053-0	1,19	Ejet	4	0,0	Ja		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
054-0a	7,15	Ejet	4	0,0	Ja		Ejet Kollerupvej 10, 8752 Østbirk
054-0b	2,01	Forpagtet	4	0,0	Ja		Forpagtet, Sune Lauritsen, Kollerupvej 6, 8752 Østbirk
058-0a	1,61	Forpagtet	1	0,0	Nej		Forpagtet, Preben Poulsen, Suekærvej 10, 8752 Østbirk
058-0a	1,05	Ejet	1	0,0	Nej		Ejet, Naldalvej 7
058-0b	1,24	Forpagtet	1	0,0	Nej		Forpagtet, Carsten Poulsen, Suekærvej 9, 8752 Østbirk
058-0c	3,22	Ejet	1	0,0	Nej		Ejet, Naldalvej 7
058-1 Brak	0,50	Ejet	1	0,0	Nej		Ejet, Naldalvej 7
060	3,71	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Arne Sørensen, Kollerupvej 7, 8752 Østbirk
061	6,37	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Jørn Juul, Underupvej 2, 8700 Horsens
062	2,79	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Jørn Juul, Underupvej 2, 8700 Horsens
063	2,10	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Jørn Juul, Underupvej 2, 8700 Horsens
064	1,49	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Jørn Juul, Underupvej 2, 8700 Horsens
065	5,49	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Jørn Juul, Underupvej 2, 8700 Horsens
066	4,58	Forpagtet	4	0,0	Nej		Forpagtet, Jørn Juul, Underupvej 2, 8700 Horsens

MarkNavn	Areal	Ejerforhold	JB	Pt	Drær	Vandes	Bemaerkning
070-0 Jule	1,86	Ejet	4	0,0		Nej	Ejet
070-1 Jule	0,46	Ejet	1	0,0		Nej	Ejet
100	15,13	Gylleaftale	4	0,0		Nej	Gylleaftale, Ruth Løvet Hansen, Ryvej 40, 8752 Østbirk
200	1,84	Gylleaftale	1	0,0		Nej	Gylleaftale, Karl Åge Underup, Østbirkvej 1, 8752 Østbirk
201	1,32	Gylleaftale	4	0,0		Nej	Gylleaftale, Karl Åge Underup, Østbirkvej 1, 8752 Østbirk
202	0,20	Gylleaftale	4	0,0		Nej	Gylleaftale, Karl Åge Underup, Østbirkvej 1, 8752 Østbirk
300	7,21	Gylleaftale	4	0,0		Nej	gylleaftale, Erik Clausen, Hemvej 7, 8660 Skanderborg
301	0,99	Gylleaftale	4	0,0		nej	gylleaftale, Erik Clausen, Hemvej 7, 8660 Skanderborg
302	0,87	Gylleaftale	4	0,0		Nej	gylleaftale, Erik Clausen, Hemvej 7, 8660 Skanderborg

BILAG 6 UDDRAG FRA MILJØSTYRELSESN SÆDSKIFTENOTAT

Uddrag: Standardsædskifter og referencesædskifter dateret 27. juni 2007.

Udvaskningsindeks

I den første tabel er angivet den afgrødesammensætning, som anvendes i udvaskningsberegningerne. I næste tabel er angivet kriterierne for hvornår hvilke standardsædskifter skal vælges. Der er desuden angivet et udvaskningsindeks. Udvaskningsindekset er angivet for at det er muligt umiddelbart at sammenligne sædskifterne indbyrdes med hensyn til, om udvaskningen er større eller mindre. Indekset kan ikke bruges til beregne forskellen, idet dette kræver konkrete oplysninger om husdyrbruget. Endvidere er efterafgrødegrundarealet og den maksimale % efterafgrøder for hvert sædskifte vist. Efterafgrøder i FARM N vil blive omtalt nærmere i særskilt notat.

Efterafgrøder og efterafgrødegrundlag

Efterafgrødegrundlaget har betydning på miljøeffekten, hvis der som virkemiddel ønskes flere efterafgrøder. Hvis der f.eks. ønskes 10 % flere efterafgrøder end de lovpligtige 10 % vil der i alt skulle stilles vilkår om 20 % efterafgrøder. Disse 20 % vil ved udvaskningsberegningerne blive beregnet ud fra efterafgrødegrundlaget. Således vil en bedrift med 100 ha og et sædskifte k10 have et efterafgrødegrundlag på 40 ha, hvorfor et krav om 20 % efterafgrøder vil svare til 8 ha med efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder vil blive fratrukket hhv. 17 kg N/ha under 0,8 De/ha og 25 kg N/ha hvis der er 0,8 De/ha eller derover. Reduktionen i kvælstofnormen er i FARM N indregnet i effekten af efterafgrøderne. Bemærk at for kvægbrug med harmonikrav på 2,3 DE/ha bliver efterafgrøderne angivet og beregnet anderledes.

Tabeller

De to første tabeller er svine- og planteavlssædskifterne, de næste to kvægsædskifterne, og derefter grundvandssædskifter. Ved tilladelser og miljøgodkendelser må sædskifterne i de enkelte år ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset. Den sidste tabel er en liste over fosforfræførslen ved hvert sædskifte. Såfremt udbringingsarealerne er placeret i oplande, hvor der stilles krav til fosforoverskuddet må der heller ikke ændres til et sædskifte med en mindre fosforfræførsel.

Kvægsædskifter:	Våkom	Løvfaldige efterafgrøder	Vintarkorn	Sædskifte: kveve græs el. vedvarende græs	Helsæd + majs	I alt	Udvaskningsindeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimeret areal med efterafgrøder	Kriterier for valg af sædskifter	Andel af sædskifter med græs eller kvevegræs	Løvfaldige efterafgrøder, %	Sædskifte nr	Udvaskningsindeks
K1	6%	45	5	15	20	15	100	68	80	65	<25%	6	K1	96
K2	10%	42	8	15	20	15	100	66	80	65	<25%	10	K2	96
K3	6%	36	4	10	30	20	100	64	70	60	25-34%	6	K3	94
K4	10%	33	7	10	36	20	100	62	70	60	25-34%	10	K4	92
K5	6%	26	4	10	40	20	100	64	60	50	35-44%	6	K5	94
K6	10%	24	6	10	40	20	100	62	60	50	35-44%	10	K6	92
K7	6%	17	3	5	50	25	100	66	50	45	45-54%	6	K7	86
K8	10%	15	5	5	50	25	100	66	50	45	45-54%	10	K8	86
K9	6%	8	2	5	60	25	100	66	40	35	55-64%	6	K9	86
K10	10%	6	4	5	60	25	100	64	40	35	55-64%	10	K10	84
K11	6%				70	30	100	60	30	30	65-95%	6	K11	80
K12	10%				70	30	100	60			65-95%	10	K12	80
K13	Vedvarende græs				100		100	50			>95%		K13	50

K1	24.7
K2	24.7
K3	25.0
K4	25.0
K5	25.3
K6	25.3
K7	25.6
K8	25.6
K9	25.9
K10	25.9
K11	25.4
K12	25.4
K13	15.2

G-sædskifter	25.4
--------------	------

Tablet over den gennemsnitlig fosforfræførsel i sædskifterne

Tallene forudsætter at halvdelen af halmen fjernes, hvilket stort set svarer til den gennemsnitlige praksis. Grundvandssædskifterne består alle af vårbyg med efterafgrøder, hvorfor P-fræførslen er den samme i alle ti G-sædskifter

BILAG 7 KAPACITETSBEREGNING

Kapacitetsberegning for opbevaring af husdyrgødning ved Naldalvej 7

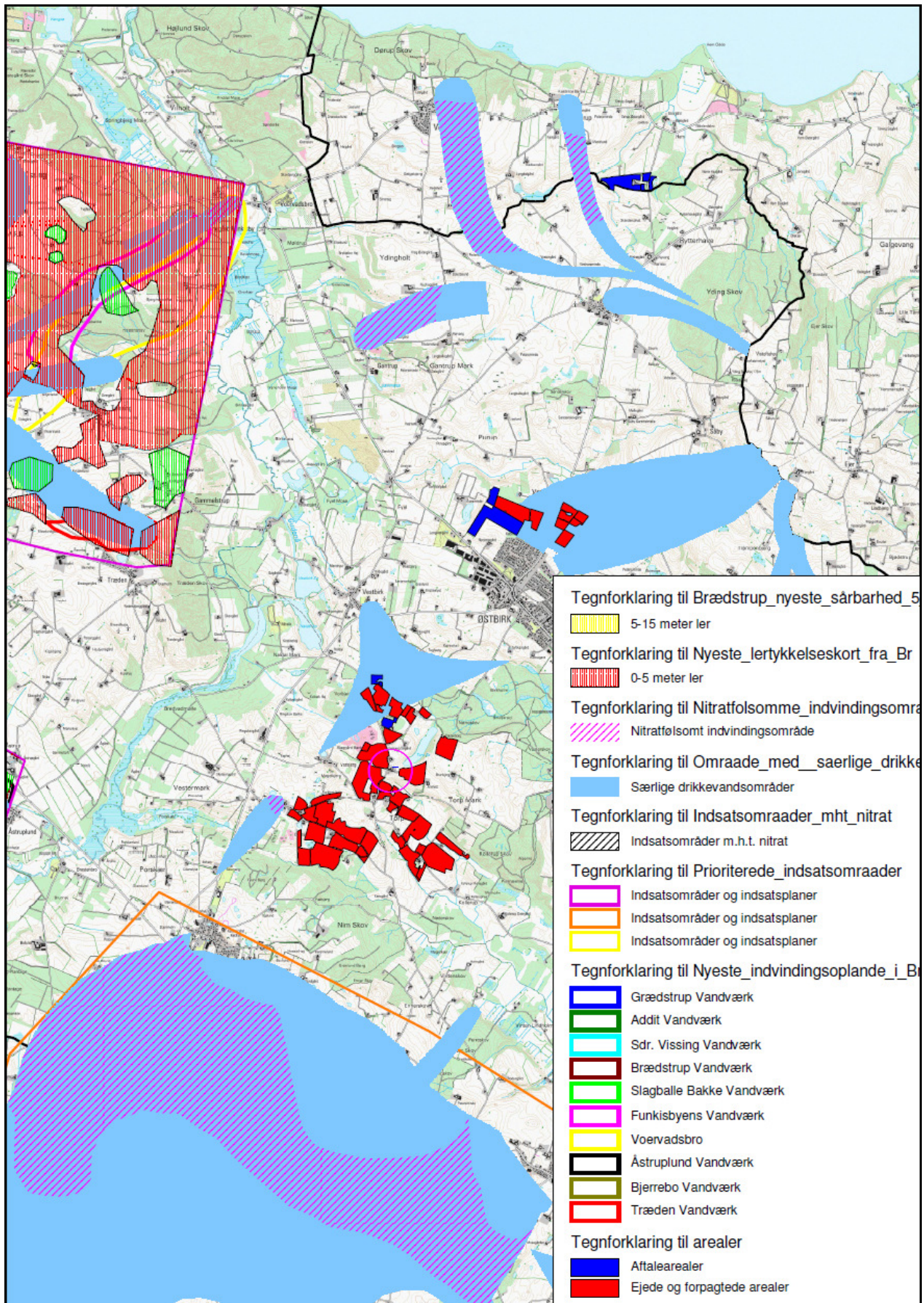
Beregning af husdyrgødningsproduktion ved ansøgt drift

Malkekøer, str	4151 m ³
Opdræt, str, 0-25 mdr	1054 m ³
Tyekalve, 40-50 kg	
Spildevand, malkerobotter	460 m ³
Spildevand, ensilageplads	1442 m ³
Spildevand, møddingsplads	48 m ³
Spildevand, befæster areal	630 m ³
Total	7785 m ³ pr år eller 649 m ³ pr måned

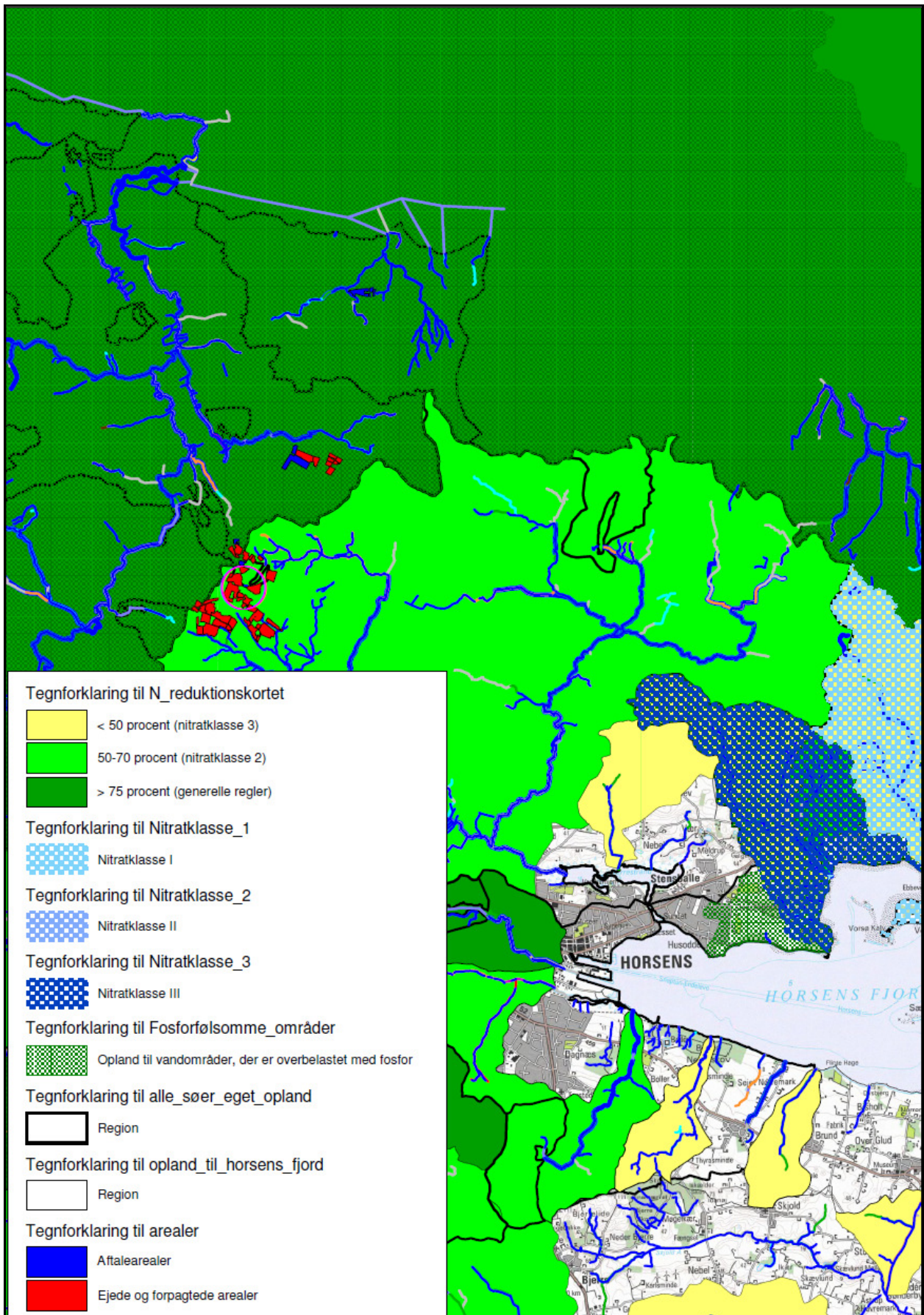
OPBEVARINGS ANLÆG	Beholder nr.	Kapacitet (m ³)
<i>Gyllebeholder 1</i>	<i>8</i>	<i>1400</i>
<i>Gyllebeholder 2</i>	<i>9</i>	<i>2500</i>
<i>Gyllebeholder 3</i>	<i>11</i>	<i>3.000</i>
<i>Møddingsplads</i>	<i>10</i>	
<i>I alt</i>		<i>6900</i>

Der er herefter en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på 10,6 måneder, og derved er kravet på min. 9 mdrs. opbevaringskapacitet overholdt.

BILAG 8 UDBRINGNINGSAREALER I RELATION TIL GRUNDVAND

BILAG 9 UDBRINGNINGSAREALER I RELATION TIL OVERFLADEVAND

BILAG 10 REDUKTION I KVÆLSTOFKVOTEN

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	325,50 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder	Nej
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Nej
Er bedriften et økologisk landbrug	Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	4,30%

Som det fremgår af ovenstående er der indsendt en alternativ ansøgning, version 4, hvor der som virkemiddel er indsat en reduktion i kvælstofkvoten på 4,3 %.